

**THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES**

OFFICIAL REPORT

Eighth day of the Fourth Session of the Andhra
Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 4th July 1964.

The House met at Half past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

**HOUSE SITES TO THE PRIVATE PERSONS IN
KOTHAGUDEM**

121—

*746 A (2149) Q.—*Sarvasri J. Vengal Rao (Vemsoor)* & *P. Satyanarayana (Palvancha)*: Will the hon. Chief Minister be pleased to state:

(a) whether the authorities of the Singareni Collieries are vested with the powers to allot house sites to private persons in Kothagudem without obtaining the previous permission of the Government; and

(b) the number of persons and institutions respectively allotted plots so far by the Singareni Collieries Company from its inception; and the number of plots allotted with the permission of the Government?

The Chief Minister (Sri K. Brahmamanna Reddy):
(a) No Sir.

(b) The number of institutions to whom sites have been allotted with the permission of the Government is 46. Private persons were however permitted to build temporary structures in the past; but for the last 12 years even this temporary permission has not been given to any private person.

శ్రీ జె. వెంగళరావు: ఈ ఇన్ఫర్మేషన్ లో పర్మిషన్ ఇవ్వలేదని అన్నారు. కాని ప్రతి సంవత్సరం సింగరేణి కాలరీస్ వారు చాలామందికి పర్మిషన్ ఇవ్వటం, డబ్బు వసూలు చేయటం జరుగుతున్నది. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా? వస్తే ఏమి చర్య తీసుకొన్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఎవరికి ఇవ్వలేదంటి. The Singareni Collieries Co. Ltd. is now trying to licence the houses of private persons at Kothagudem which have been unauthorisedly built on company's lease land to fit in the proposed town plan. In some cases suits have been instituted. However recently instructions have been issued to Singareni Collieries Co, Ltd. that the leasehold land of the company should not be sub-leased without the permission of the Government except in really urgent cases and that too when the extent of land to be sub-leased is less than one acre.

శ్రీ జె. వెంగళరావు: సింగరేణి కాలరీస్ వారికి టౌన్ ప్లానింగ్ క్రింద పర్మిషన్ ఇచ్చే అధికారం, లైసెన్స్ వసూలుచేసే అధికారం ఏ రూల్ క్రింద వుంది? అది స్టాట్యూటరీ కాడియా, దానికి అటువంటి రైట్ ఉన్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: టౌన్ ప్లానింగ్ అక్కడ లేదు.

శ్రీ జె. వెంగళరావు: వారు ప్లాన్స్ ఎప్రూవ్ చేస్తున్నారు. ప్రైవేట్ టౌన్స్ నుండి లైసెన్స్ ఫీజు వసూలు చేస్తున్నారు. లైసెన్స్ ఫీజు వసూలుచేసే రైట్ సింగరేణి కాలరీస్ వారికి ఉన్నట్లునుండి వచ్చింది?

Sri K. Brahmananda Reddy: The land is Government land, Sir; but it is in the possession of the company.

ఏదైనా లీజ్ చేసుకోవడానికి తెంపారరిగా పర్మిషన్ ఇస్తున్నారేమో.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి): Unauthorised గా టెన్టర్లు చేసే టెన్టింగుకు పర్మిషన్ ఇవ్వటం ఎందుకు జరిగింది? అటువంటి టెన్టింగు ఎన్ని వున్నాయో సంఖ్య చెప్పగలరా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఎన్ని వున్నాయో ఆ వివరాలు చెప్పలేను.

In some cases suits have been instituted in the Court of Munsif-Magistrate at Ramavaram regarding the eviction from the land of the company.

శ్రీ వి. నత్యనారాయణ (పెనుగొండ): కొంతమందికి లైసెన్స్ ఇస్తూ కొంతమందికి వెకేట్ చేయవలసిందిగా కేసులు పెట్టినట్లు చెప్పారు. అంటే సింగ రేణి కాలరీస్ వారు కొంతమంది ప్రైవేట్ వ్యక్తులకు ఇండ్లు కట్టుకోవడానికి అవకాశం ఇచ్చినట్లు, కొంతమందిని తొలగించినట్లు తెలుస్తున్నది. సింగరేణి కాలరీస్ కు అటువంటి హక్కు లేదని, ఆ హక్కు ప్రభుత్వానిదేనని పథ్యం ప్రశ్నలవల్ల అర్థం అవుతున్నది. సబ్ లీజ్ చెల్లవని, ప్రభుత్వ పర్మిషన్ లేనిదే ఇవ్వటానికి ఏలులేదని ఆర్డర్ జారీచేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ప్రివియన్ పర్మిషన్ లేనిదే లాండ్ ఇవ్వకూడదని ఇదివరకే వుంది.

శ్రీ ఎ. నరేంద్రరెడ్డి (ఏలూరు): అలా ఇవ్వటానికి అధికారం లేకపోయినా ఇస్తున్నారు కనుక ఎంతకాలంనుండి ఇస్తున్నారు? ప్రభుత్వం ఏమి చర్య తీసుకొంటుంది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ప్రైవేట్ పర్సన్స్ కు ఇస్తున్నట్లు లేదు. వాస్తవం ఇట్టే వుంది. 44 చెప్పాను. 'All of them are for practically public purposes' స్కూల్స్ కు, పార్క్స్ కు, వెల్ ఫేర్ సెంటర్స్ కు, ప్రైమరీ సెంటర్స్ కు ఇటువంటివారికి ఇచ్చారు. ఎక్కడయినా అర్బెంట్, అయితే ముందు ఇచ్చి తరువాత ప్రభుత్వ పర్మిషన్ అడుగుతారు.

But general instructions are that they should not without the permission of the Government give any lands.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నరసంపేట): లీజ్ ఇవ్వటంవల్ల వచ్చే ఆదాయం కంపెనీకి పోతున్నదా లేక ప్రభుత్వానికి వస్తున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ప్రభుత్వానికి వస్తున్నది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య (బుచ్చిరెడ్డిపాలెం): సబ్ లీజ్ కు ఇచ్చిన కేసులు ఎన్ని ప్రభుత్వానికి వచ్చాయి? లీజ్ ఎమాంట్ ప్రభుత్వానికి వస్తుందని చెప్పారు. అదే లీజ్ వున్నప్పుడు సబ్ లీజ్ ఇస్తే ఆ ఎమాంట్ వారికే పోవాలి కాని సబ్ లీజ్ కు ఇచ్చిన ఎమాంట్ ప్రభుత్వానికి వస్తుందని ఎట్లా చెప్పకలరు?

Sri K. Brahmananda Reddy: This is leasehold to the Singareni Collieries. There is a leasehold of the Government land in favour of the company. వారు అప్పుడప్పుడు కొన్ని చోట్ల లీజ్ తీస్తూ వుంటారు.

శ్రీ ఎస్. ప్రసాదరావు (ఖమ్మం): సింగరేణి కాలరీస్ కంపెనీ పర్మిషన్ ఇచ్చితా, ఇవ్వకపోయినా అక్కడ కొన్ని వందల కుటుంబాలు నివసిస్తున్నాయి. గవర్నమెంట్ లాండ్ కూడా కంపెనీ స్వాధీనంలో వుంది. టెంపొరరిగా పర్మిషన్ ఇస్తే కట్టుకొన్నవి వున్నాయి. పర్మిషన్ లేకుండా కట్టుకొన్నవి వున్నాయి. కంపెనీ ఇనీకి అధికారం లేకపోయినా వారే లీజ్ హోల్డర్స్ గా టెనెంట్స్ గా వున్నవారి రెగ్యులరైజ్ చేయవలసి వుంది. సరైన ప్లానింగ్ పద్ధతిలో నడువవలసి వుంది. అందుకూడా ఆ సింగరేణి కాలరీస్ వారికి కావలసిన అధికారాలు ప్రభుత్వం నిస్తుంటా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: జనరల్ ఆర్డర్ గా blank cheque ఇవ్వలేము.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ: వైస్ షేట్లుగా ఇంట్లు కట్టుకొన్నవారినుండి లాండ్ రెంట్ ప్రభుత్వం వేతగా వసూలు చేస్తున్నదా?

Sri K. Brahmananda Reddy: I have no information, Sir.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు (ఇల్లందు): మొదట ఈ కంపెనీకి లీజ్ కు ఇచ్చినప్పుడు లెబర్స్ కు, పామ్స్ కుకూడ పర్మిషన్ ఇచ్చే అవకాశం వున్న లీజ్ లో వున్న విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసునా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : వుండవచ్చు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ప్రైవేటు పర్సన్స్కు, ఇండివిడ్యువల్స్కు ఇవ్వలేదు. పబ్లిక్ పర్సన్స్కు లైసెన్స్ ఇచ్చారని చెప్పారు. కాని కొన్ని అయినా యిస్తే ప్రసాదరావుగారు చెప్పినట్లు వాటిని రెగ్యులరైజ్ చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారా ?

Sri K. Brahmananda Reddy : 'The number of persons and institutions respectively allotted plots so far by the Singareni Collieries Company from its inception and the number of plots allotted with the permission of the Government.' అదే question — దానికి సమాధానం చదివినాను.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య (బూగంపాడు) : ప్రైవేటువారికి లైసెన్స్ ఇవ్వలేదని మామూలుగా పార్క్స్ వగైరాలకు ఇచ్చామన్నారు ప్రైవేటువారు చాలా మంది ఇంట్లు కట్టుకొన్నారు. ఈమధ్యనే 400 ఇంట్లు కట్టారు. వందమంది మీద కేసు పెట్టబడింది. ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అదే మనవిచేశాను.

In some cases, suits have been instituted in the Court of Munsif-Magistrate, Ramavaram regarding the eviction from the land of the company.

శ్రీ జి.సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) : Unauthorised constructions కు డైరెక్టర్ ఆఫ్ టౌన్ ప్లానింగ్ ఎప్రూవల్ వున్నదా ? అసాతరైజ్డ్ గా కట్టిన ఇంట్ల స్థలాలకు వారినుండి కాంపెన్సేషన్ తీసుకొని పట్టాలు ఇస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్లానింగ్ కు దీనికి సంబంధం లేదు, కాంపెనీవారు ప్లాన్ తయారు చేశారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) : పబ్లిక్ ఎమౌంట్ గవర్నమెంటుకు వస్తుందని చెప్పారు. స్పష్టమైన భోగట్టా వస్తుందా లేక వస్తున్నదా చెప్పాల్సి.

Sri K. Brahmananda Reddy : I will enquire and find out, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) : డెవలప్ అవుతున్న తాకాలిటీస్ లో చాలా చోట్లలో ఇటువంటి చిక్కులు వస్తున్నాయి. ఇటువంటి వాటి గురించి ఒక ప్లాన్ పద్ధతిగా చేయకపోతే డెవలప్ మెంట్ లో కష్టం వస్తుంది కనుక. అలా చేసేందుకు ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : సింగరేణి కాలరీస్ వద్ద కాని, నాగార్జునసాగర్ వద్ద కాని అథారిటీస్ రిక మొడేషన్ పైన ప్రభుత్వ పర్మిషన్ లేకుండా కూలి చేసు కొనేవారికి పెంపొరరిగా ఇస్తున్నారు ఈమధ్యనే స్కూల్ కు కావాలంటే ప్రత్యేకమైన పర్మిషన్ గవర్నమెంటునుండి తీసుకోబడింది.

శ్రీ జె. వెంకటరావు : దీనిపేరుతో సింగరేణి కాలరీస్ లో లంచగొండి తనం ఎక్కువ అయినది. సింగరేణి కాలరీస్ అధికారులు 4 వేల ఇండ్లకు లైసెన్స్ ఫీజ్ వసూలు చేస్తున్నారు 40 మందిమీద కేసు పెట్టినట్లు ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. అలా వసూలు చేసేపద్ధతి, అటువంటి ఇరెగ్యులారిటీస్ ను ప్లాప్ చేయటానికి ఈ ప్రశ్న వేశాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : మంచిది. We will make further enquiry into the matter.

Mr. Speaker : (To Sri Vengal Rao) You send full report to the Chiet Minister so that he may take action in the matter.

PRAGA TOOLS CORPORATION

122—

*761 (2626) Q — *Sarvasri V. K. Adinarayana Reddy- (Gooty) Sri G. K. Narayan Reddy (Pileru) and A. Venka teswara Rao* : Will hon. the Chief Minister be pleased to State.

(a) Whether it is a fact that Praga Tools Corporation is taken over by the Defence Department of the Central Government; and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri K Brahmananda Reddy. (a) and (b) Recently administrative control over the Praga Tools Corporation Ltd.

has been transferred from the Ministry Heavy Industries to the Ministry of Defence. The Govt. of India hold a majority of the share capital of the Corporation and it is for that Government to decide which of the various Central Ministries should be in administrative control of the Corporation.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి (పుట్లూరు) : ఈ ఇండస్ట్రీలో ఇప్పుడు ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్న వాటికన్నా కొత్తవి ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నారా? లేకపోతే డిఫెన్స్ డిపార్టుమెంటు తీసుకొన్న తరువాత చేయాలనే ప్రపోజిల్స్ వున్నాయా?

Sri K. Brahmananda Reddy : The company has expansion scheme to increase and diversify their production. According to this programme machinery for the C. V. A. project arrived and it is also installed. It is likely to go into production soon after the special raw material required for the manufacture of the chucks is received. Most of the machinery required for the Tool and Cutter Grinder project has arrived and erection is progressing. The Pratt project is still lagging behind. Production in the factory has increased from 61.66 lakhs in 1961-62 to 73.22 during 1962-63. There is also an increase of about 9.7% in the sales of the company. The company has also been entrusted with the manufacture of some items required for defence production. The company made a net profit of Rs. 34.382 in 1962-63 as against a net loss of Rs. 4.34 lakhs in the previous year 1961-62.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : మంత్రిగారు చెప్పిన ప్లాన్ డిఫెన్స్ డిపార్టుమెంటు క్రిందకు పోకుండా వున్న ముందే అమలు జరుగుతున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. కొత్తవి ప్రొడ్యూస్ చేయదలచుకుంటేనే, యుద్ధ పరికరాలకు ఉపయోగపడితేనే డిఫెన్స్ డిపార్టుమెంటు క్రింద తీసుకోవాలని వుంది. మరి ప్రభుత్వం ఎందుకు ఈ మార్పు చేసి మినిస్ట్రీ ఆఫ్ షాప్ ఇండస్ట్రీస్ నుండి మినిస్ట్రీ ఆఫ్ డిఫెన్స్ కు మార్చవలసి వచ్చింది?

Sri K. Brahmananda Reddy : నేను చదివాను కాదండీ. The company has also been entrusted with the manufacture of some items required for defence production. వారు ఆలోచించి వుండవచ్చు; ఏ మినిస్ట్రీకింద వుంటే జాగుటుంది, యూస్ ఫుల్ గా వుంటుందని. It is not a very material point.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి) : కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకొన్న తరువాత extra investment ఎంతో చెప్పగలరా ?

Sri K. Brahmananda Reddy : I have not got the figures, Sir. As can be seen, there are several expansion programmes.

శ్రీ కె. యల్. నరసింహారావు : 50 పర్సంటువైన షేర్స్ వున్నాయి కాబట్టి మేనేజిమెంటు మేము తీసుకొంటామని కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రపోజల్ పెట్టిందామన ప్రభుత్వమే వారిని తీసుకోమని కోరిందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఇది పాతాథ ముందు మనక్రింద వుంది తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వంకు పోయింది This Government now hold 34% of the shares.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : డిఫెన్స్ కు సంబంధించనివి తయారు చేయాలని ఎప్పుడు నిర్ణయించారు ?

Sri K. Brahmananda Reddy : I have not got the date Sir, but after all when it is under Central Government, whether it should be under the Heavy Industries Department or Defence Ministry is a matter for convenience.

Sri T. Nagi Reddy : No, Sir; there is a small difference; please excuse me for interruption. The point is if it is under Industries Department, it will be easier for the Legislature or the Parliament to discuss a particular industry. If it is under the Defence Department it is not so

easy to come within the purview of either the Legislature or the Parliament. Unless that particular industry has begun to produce or is made to produce as a major sector, the defence material where is the necessity for change? If it is a question of materials being produced for defence in our own country hundreds of industries are producing and not all the private industries are being transferred into the Defence Department sector. Therefore where was the necessity for this transfer from the Industries Department to the Defence Department which reduce the control of the Legislature and the Parliament.

Mr. Speaker : What has this Government to do with that matter? It is for the Central Government to decide.

Sri T. Naji Reddy : That is correct; since they are over-all managers there is no doubt about it. Since we have enough number of shares, at least we must be told as to why it is being done. Till yesterday the industry was in our hands. It is only a few years back that it has gone into the hands of the Central Government since they have got the major shares. Even then we have got interest in that. There must be pertinent or overall reasons for the change-over from the Industries Department to the Defence Department which we should know as share holders

Mr. Speaker : They can only offer a suggestion.

Sri K. Brahmananda Reddy : There is nothing very much, Sir. Unless in public interest, the Government feel the information should not be disclosed, even several items of production with regard to defence also can be answered.

Sri A. Venkateswara Rao : After the expansion, has it gone into production. if so from what date?

Sri K. Brahmananda Reddy: It is in progress; I have just now read: "Expansion programme" – not only expansion, Sir, "Diversified expansion programme". ఇదివరకు యేవో పాతగావుంటే—Several items are coming into it.

FOREIGN EXCHANGE TO THE SINGARENI COLLIERIES COMPANY

123—

*771 (2812) Q.—*Sri K Butchaiah:* Will the hon' Chief Minister be pleased to state :

(a) whether any foreign exchange was provided for the Singareni Collieries Company Ltd., in 1961–2, 1962–63 1963–64, if so, how much and for what purposes the said exchange was allotted;

(b) the extent to which the said exchange was utilised in the above years ;

(c) how much of the above Exchange was spent by the tour of the Company's Officers abroad; and

(d) can the hon. Minister place the list of expenses incurred by each officer who toured abroad in 1961–62, 1962–63 and 1963–64 uptill now ?

Sri K Brahmananda Reddy : (a) Foreign Exchange has been provided to the Singareni Callieries Company Ltd., in 1961—62, 1962—63, 1963—64, the amounts of Foreign Exchange released being as follows :—

1961—62 : Rs. 16,76,239

1962—63 : Rs. 2,93,11,525

1963—64 : Rs. 19,59,168 (upto 20th Feb, 1964)

The above Foreign Exchange was allotted for the purchase of plant and Machinery, spares and for the Sinking of Shafts.

(b) The above sanctions have been fully utilised.

(c) None of this Foreign Exchange has been utilised on tours of Company's Officers abroad.

(d) Does not arise.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : అసలు "Can the Hon'ble Chief Minister place a list of expenses incurred by each officer who toured abroad ..." అని (d)లో ఉన్నది. ఈ officers ఎవరైనా బయటికిపోయి ఉంటే foreign exchange ఉపయోగించి ఉంటారు. కనుక foreign exchange ఉపయోగించలేదంటే, ఏ officerలూ foreign countriesకు పోనేలేదనా మంత్రిగారి ఉద్దేశము?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఈ కంపెనీలోనుంచి ఇచ్చినటువంటి foreign exchange నుంచి officers tour కోసం ఉపయోగించలేదని మనవిచేశాము.

I may also say that 7 officers went abroad for training under Colombo Plan, 2 officers under Technical Co-operation Mission and 3 officers under a scheme sponsored by the Productivity Council of India but their travelling and training expenses were met by the countries where they went for training. The scale of payment was prescribed by the Colombo Plan, T. C. M. and Productivity Council.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఇప్పుడు 1961—62, 1962—63, 1963—64, ఈ మూడు సంవత్సరాలకు centre provide చేసినటువంటి మొత్తము ఇప్పుడు చెప్పారు. కాని, ఆ కంపెనీ, దాని foreign exchange requirements ఎంతో తెలియజేసిందా three yearsకు? Out if it, provide చేసినటువంటి మొత్తము ఎంత? మిగతానాటికి ఇవ్వకపోవడానికి కారణాలు ఏమిటి? దానివల్ల expansion ఏమైనా వస్తున్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : Expansionకు ఏమీ చెబ్బు తగలలేదండి. వారు ఎంత కోరారు, ఎంత ఇచ్చారు అని అడిగారు. All of them have been fully utilised.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఈ foreign exchange ఇవ్వకపోవడంవల్ల expansionలో కొంత handicap వచ్చినట్లున్ను. దానివల్ల expenditure కావడంలో కొంత ఇబ్బంది జరిగినట్లు ఇదివరకు Estimates Committee's reportకూడా ఉన్నది అది కంపెనీ witnessగా ఇచ్చినటువంటి evidenceలో ఉన్నది మంత్రిగారు తెలియదని చెబుతున్నారు అందువల్ల దానినికాస్తా పరిశీలించి దానినేమైనా తెలియజేస్తారా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : నాకు తెలిసినంతవరకు, there is no serious set back, on the other hand, ఏదో డబ్బు కావలసినప్పుడు, కొన్ని ఇబ్బందులు వచ్చినాయి. ఇబ్బందులు వచ్చినప్పటికీ, మన Managing Director వాళ్లు Government of India తో మాట్లాడుకొని సరియైనటువంటిది చేశారు. మన report ఇప్పుడేమిటంటే "About a lakh of tons is lying out side" దానిని transport చేయడం కొంచెము ఇబ్బందిగా ఉన్నదని చెప్పారు.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : ఈ productive councilsలో పాల్గొనిదానికి కొంతమంది officers వెళ్ళారు అని చెప్పారు సంతోషమే. అలాగే గనులలో భద్రతా చర్యలు గురించి పరిశీలించడంకోసం ప్రత్యేకించి ఆ పని చేసేటటువంటి supervisory staff ఉన్నది. ఇలాంటి supervisory staffను కూడా విదేశాలలో గనులలో భద్రతా చర్యలు ఏ విధంగా తీసుకొంటున్నారో వాటిని పరిశీలించి అవగతం చేసుకొనేదానికి plan ఏమైనా ఉన్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : ఏమీ లేదండి It is mainly for the company, Sir, to decide which officer will have to go and for what purpose.

శ్రీ వి. సత్యనారాయణ : ఇప్పుడు విదేశాలకు వెళ్లేటటువంటి officers కు కొలంలో ప్లాన్ క్రింద ఖర్చు అంతా meet కావడం జరిగింది. ఈ కేటాయించినటువంటి foreign exchangeలో ఏమీ ఖర్చు కాలేదు అని చెప్పారు. కొన్ని కోట్ల రూపాయలవరకు expansion కోసం material తెప్పించామని చెప్పారు. ఈ తెప్పించిన material అంతాకూడా ఆ officers వాళ్ళ జాగ్రత్తగా చూచుకొని తెప్పించుకోవడం జరిగిందా? వచ్చినవన్నీ సక్రమంగా ఉన్నవా లేవా ఎందుచేతనంటే, చాలా material అక్కడ storeలో నిరుపయోగంగా ఉండిపో

యింది నేనుపోయి చూచినప్పుడు. అందుకోసం ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టినటువంటి material సక్రమమయిందో, లేదో విచారణ చేయడంగాని, లేక పోతే enquiry చేయడంగాని జరిగిందా? వచ్చినవంతా సక్రమంగా ఉన్నదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఏమీ అవసరం లేవండీ. మూడు ఏమీ reports లేవు అవసరమైన material తెప్పించుకొన్నారనిగాని, illena ఉన్నదనిగాని ఏమీ report లేదు.

*PAY SHEETS FOR THE COAL FILLERS
OF SINGARENI COLLIERIES, KOTHAGUDEM*

124—

*786 (2996) Q.—*Sri K. Butchiah*: Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any difference of account of tonnage according to the pay sheet at pit heads and on the sale account of Singareni Collieries Kothagudem, Khammam District, in the last three years continuously ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

(a) *Sri K. Brahmananda Reddy*: Pay sheets for the coalfillers at the pit heads are prepared in accordance with the All-India Industrial Tribunal (Colliery Disputes) A-ward on the basis of tubs of coal raised and not by tonnes of coal raised. Other categories of workers are time-rated and paid by the day.

Coal is brought out of the mine in tubs, screened to sizes, stone, shale etc., picked up, and then sold by tonnage, according to the colliery Control order. There is no difference between the figures in the paysheets and the quantity sold.

(b) Does not arise.

RELIEF TO THE GOLDSMITH

125—

*835 (3910) Q—*Sarvasri M. Pitchaiuh (Payakaraopeta) and S. Vemayy* : Will the hon. Minister for Finance be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that a Goldsmith named Vanapalli Kamayya aged 50 years belonging to Yelamanchili Town, Visakhapatnam District committed suicide on 21-1-1954 due to the fact that after issue of the Gold Control Order, he had lost his profession and his large family; and

(b) whether the Government will place the particulars of the help and relief proposed to be rendered to the Goldsmiths ?

The Minister for Finance (Dr. M. Chenna Reddy): (a) A Goldsmith named Vanapalli Kamayya, aged 60 years who was suffering from liver troubles and consequent indigestion and other ailments since many years expired on 18th, January, 1964 at Yallamanchili town due to negligence to undergo proper treatment.

(b) A statement is placed on the Table of the House.

Statement Placed on the Table of the House

Clause (b): With a view to devise ways and means for providing alternative employment to goldsmiths who have been displaced as a result of the Gold Control Order, the Government of Andhra Pradesh constituted a Committee, namely, the Andhra Pradesh Goldsmiths Rehabilitation Committee with the Minister for Labour

and Transport as Chairman. The Committee consists of officials and non-officials representing the various Goldsmiths Associations in the State. The Committee held four meetings so far and examined various proposals and schemes referred to it. The deliberations of the Committee have resulted in the following concrete measures adopted by the Government for the rehabilitation of unemployed Goldsmiths.

(1) Government has accorded priority to unemployed Goldsmiths for employment in Public and Private sectors through Employment Exchanges. About 400 Goldsmiths have already been placed in suitable alternate employment.

(2) Age relaxation in employment accorded to the Backward Community has been made applicable to Goldsmiths.

(3) Children of Goldsmiths have been exempted from payment of tuition fee in all educational Institutions upto XII Class. They are also eligible for free supply of Text books.

(4) The Industries Department has earmarked Rs. 200 Rs. 10,000/ to each District from the State's Aid to Industries Act for the formation of Industrial Co-operatives and the amount has been utilised in some of the districts for the rehabilitation of Goldsmiths.

(5) A sum of Rs.2.5 lakhs has been earmarked by the Industries Department to start the following industries in the twin cities for the rehabilitation of Goldsmiths-

- i) Hand made paper industry
- ii) A handicrafts Industries centre.

- iii) Glass works Industry
- iv) Small Scale Aluminium Industry.

Necessary action has been initiated by the Director, Industries Department to implement the above schemes

(6) Out of Rs 20 lakhs advanced by the Government of India, it has been decided to spend Rs. 10 lakhs for granting individual loans upto Rs 500/ to the displaced goldsmiths for starting some petty trade or business and Rs 4 lakhs for the supply of sewing machines to the families of Goldsmiths at the rate of 50 sewing machines to each District and 500 machines to the Twin Cities of Hyderabad and Secunderabad. The Government have since increased this limit of Rs 500/ to Rs. 1000/ so that the additional allotment of Rs. 10 lakhs by the Government of India may be utilised for the rehabilitation of the Goldsmiths during the current financial year.

(7) 21 schemes costing Rs. 37.00 lakhs have been formulated and forwarded to Govt. of India for providing necessary funds.

(8) The Khadi and Village Industries Board has recently sanctioned a sum of Rs 70,000/- for setting up of a medium type industry. The scheme will be implemented soon after a Co-operative Society is formed by the displaced Goldsmiths. The Board has further decided to establish a few carpentry units in various parts of the State for which training is proposed to be given to 25 Goldsmiths to begin with.

N. K. Seth,

Deputy Secretary to Government.

శ్రీ. ఎన్ వేమయ్య : ఈ Table మీద పెట్టిన దానిలో చాలా వివరాలు ఇచ్చినారు. అందులో మొదటి Page లోనే, "Government have accorded, priority to unemployed goldsmiths" అని అన్నారు. కాని వాళ్లకు alternative employments ఎయ్ వాటిలో చూపించారు, ఎంతమందికి ఈ alternative employment చూపించారు? రెండవది, మూడవ item క్రింద పుస్తకాలు వగైరా కూడా ఆ పిల్లలకు supply చేసేవట్లు ఉన్నవి. కనుక, ఎంతమంది విద్యార్థులకు ఈ పుస్తకాలు supply చేశారు, districtwise ఆ సంఖ్య ఇవ్వగలరా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : Alternative employment గురించి statement లో ఉన్నట్లుగా 400 goldsmiths వరకు, ఉన్నారు. ఈ ప్రశ్న వచ్చిన తరువాత నేను వ్రాసాను latest information కొరకు అది ఇంకా రాలేదు. తరువాత Children of goldsmiths are exempted from tuition fees అనేది ఎన్నో districts ప్రతి తాలూకాలో general orders Education department నుంచి పంపడం జరిగింది. Goldsmiths అని అనుకొనె వాళ్లందరికి exemptions ఇవ్వాలని free supply of textbooks ఇవ్వాలనేటటువంటిది జరిగింది. దాన్నిగురించి అన్ని జిల్లాలనుంచి, తాలూకాలనుంచి వివరాలు తెప్పించడం అంటే అది చాలా విరళాలతో కూడినటువంటిదేమో అని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ. పి. రాజగోపాలనాయుడు : అతను liver trouble వల్ల చనిపోయినాడని మంత్రిగారు అన్నారు. ఏ basis మీద అని చెప్పుతున్నారండి

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఈ ప్రశ్న వచ్చిన తరువాత కలెక్టరుకు ఈ విషయం గురించి report పంపించవలసిందిగా చెప్ప బడింది. Superintendent of Police personal గా enquire చేసి ఆయనకు ఎన్నాళ్లనుంచి ఉండేటటువంటి జబ్బు అది, ఆ విషయాలు దృష్టిలో పెట్టుకొని అక్కడి వివరాలు కనుకొన్న తరువాత ఈ report ఇవ్వబడింది.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : అతను Gold Control Order వల్లనే suicide commit చేసుకొన్నాడని స్పష్టంగా ప్రశ్నలో ఉన్నప్పుడు Superintendent of Police, Collector మీరు విచారణ చేపడదులు, ఒక Judicial

Magistrate దానిని enquire చేస్తే వాస్తవమైన విషయాలు తెలుస్తాయి కదా ? రెండవది loans allotment 31-3-64 న మీరు release చేయడం వల్ల, ఈ amount disburse కాలేదనే సంగతి ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ? ఏయే districts లో ఇది disburse అయింది, ఏయే districts లో కాలేదు, ఆ amount ఇప్పుడు lapse అయిందా, ఉందా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : (1) ఇతడు suicide చేసుకొని చనిపోయినాడు కాబట్టి, ఈ enquiry Superintendent of Police చేసేబదులు Judicial Magistrate చేయాలనేటటువంటిది administrative point of view కాబట్టి అది ఆచరణయోగ్యం కాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. నిజానికి ఈ సమాధానం వచ్చిన తరువాత Collector కు నేను వ్రాశాను. ఈ enquiry చేయమని. ఈ report ఎవరు ఇచ్చారు, ఎందుకు జరిగింది, ఒక వేళ normal గా death జరిగింది అంటే, స్వయంగా collector కూడ విచారణ చేసి తృప్తి చేసుకోవాలి తరువాత ఈ report తప్పే అయితే, ఆ తప్పు report ఇవ్వడానికి తాధ్యులు ఎవరు అనేది కనుక్కుమ్మని నేను మళ్లీ దానిని విచారణకు పంపించడం జరిగింది. (2) ఈ loans మార్పిలో ఇచ్చినప్పటికీ కూడా అన్ని జిల్లా పరిషత్తులు distribute చేసినాయి. నాకు వచ్చిన సమాచారాన్ని బట్టి ఆ డబ్బు అంతా distribute చేయ బడిందండి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : (మాడుగుల) ఏదో liver complaint వల్ల చనిపోయాడని అన్నారు. కాని, అతను చనిపోయేముందు ఏదైనా hospitalలో ఉన్నాడా ? ఏదైనా qualified డాక్టరు వద్ద treatment పొందుతున్నాడా ? లేకపోతే చచ్చిపోయిన తరువాత, cremation ground లో అక్కడ register లో ఇతను liver complaint వల్ల చనిపోయాడని అక్కడ దహనం చేసే దానికి పోయిన వాళ్లు వ్రాశారా, ఇలాంటి complaint ఉన్నదని చెప్పడానికి అవకాశం ఎవరికి వచ్చింది, ఎందుకు వచ్చింది ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : పోలీసు చేసిన విచారణను బట్టి, కామయ్యగారు అనేక సంవత్సరముల నుంచి అనారోగ్యంగా, అజీర్ణంతో, liver complaint తో ఉన్నారని తరువాత, ఈ మధ్య కొంత జబ్బు ఎక్కువ అయినప్పుడు, అతను సరి అయిన treatment తీసుకోనందున ఈ విధంగా జరిగిందని పోలీసు విచారణ వల్ల తెలిసింది. రెండవది, suicide చేసుకొనే circumstances ఏమీ లేనట్లు అతని

కుటుంబ పరిస్థితులు కూడా గమనిస్తే స్పష్టమౌతుంది. నిజంగా ఏమీ లేకుండా బాధ పడుతూ starvation లో ఆత్మహత్య చేసుకొనే పరిస్థితి లేదు. ఆరున వయస్సు 60 సంవత్సరములు. మిగిలి పోయిన ఆరున శారీర వయస్సు 45 ఏళ్లు అతనికి ముగ్గురు పిల్లవాళ్లు. 21, 19, 10 సంవత్సరములు వయస్సు గలవారు. ఇద్దరు పిల్లవాళ్లు అక్కడ ఒక local shop లో పని చేస్తున్నారు. మూడవ పిల్లవాడు, చిన్నవాడు కూడా ఒక చిన్న cycle shop లో పని చేస్తున్నారు. వాళ్లకు వచ్చినటువంటి ఆధాయత వల్ల కుటుంబ జీవనం యధాతదంగా జరుగుతూ ఉన్నది. కొబ్బటి aggrieved circumstances గాని distressed circumstances గాని compelling suicide circumstances ఏమీ కన్పడడం లేదు. పోలీసు వారి విచారణలో liver complaint వల్ల కొన్ని సంవత్సరాలుగా అనారోగ్యంతో ఉండినట్లు కనుక్కున్నారు. ఏ hospital లో treatment చేశారు, ఏ private dispensary లో చేశారు అనే సమాచారం నాకు తెలియదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : ఆరున సూయినైడ్ చేసుకొన్నాడన్నారు. ఆ శవం పోస్టుమార్టిమ్ చేయబడినదా ?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి : సూయినైడ్ చేసుకొన్నాడని ఈ ప్రశ్నలో వచ్చిందిగానీ, సూయినైడ్ చేసుకొన్నాడని మొదటనే రిపోర్టు చేసియుంటే పోస్టు మార్టమ్ జరిగియుండేది. ఇప్పుడు విచారణ చేయించి, ఒక వేళ ఇది wrong information అయితే michievous report ఎవరు ఇచ్చారనేదికూడ కనుక్కోమని చెబుతాను. గానీ సభ్యులు చెప్పిందికూడ నిజంగా జబ్బుగా ఉన్నాడని తృప్తిగా ఉండటానికి ఏమైనా వివరాలుంటే కనుక్కోమని చెబుతాను

Sri T. Balakrishnayya : Mr. Speaker, Sir, is there any reservation of seats for the children of goldsmiths who are seeking admission into professional and the technical colleges? If so what is the percentage of reservation and what are the courses for which there is reservation of seats?

Dr. M. Chenna Reddy : As far as reservation of seats is concerned, in certain parts of our State we have reservation for backward classes. Very recently the Government have decided that there will be reservation of 3% of the seats for the children of goldsmiths.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : క్రిందటి సవత్సరం last minute లో wire చేసినందువల్ల funds అన్ని indiscriminateగా ఖర్చు చేయడం జరిగింది. Actualగా ఎవరు పనిచేస్తున్నారో వారికి చేరలేదు. Complaints చేయడంకూడా జరిగింది.

Mr. Speaker : It appears a number of members want to put supplementaries. I will take up this question at the end. The Hon'ble Chief Minister has got some urgent work; he wants to answer the questions and go. So I will call the other two questions. I will take up this question again towards the end and allow supplementaries.

**ANDHRA KESARI GRANDHALAYAM AT KOTHAGUDEM
COLLIERIES**

126—

*115 (2959) Q — *Sri P Sathyanarayana :* Will the hon. Minister for Education be pleased to state :

(a) whether the Government is aware of the fact that one incomplete buildings of the Andhra Kesari Grandhalayam is vacant at Kothagudem Collieries; and

(b) if so, whether the Government propose to take possession of the said building for housing the Government Library which is at present in a Company Quarters ?

Sri K. Brahmananda Reddy : (a) Yes, Sir, the fact has been brought to the notice of the Government only recently.

(b) A branch Library is functioning at Kothagudem which is under the control of the Local Library Authority, Khammam.

Note : Vide pages 462 to 468 for further supplementaries on the Q. No. 125.

This Library is housed in a company quarters as no other building is available for its occupation. There is no Government Library at the Kothagudem Collieries and there is no question of taking possession of the said vacant building by the Government.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ : అక్కడ లైబ్రరీ కంపెనీవారు ఇచ్చిన క్వార్టర్స్ రుల్స్ ఉంటోందని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆంధ్ర కేసరి గ్రంథాలయం roof level రకు కట్టబడి, roof వేయకుండా ఉన్నది. అది పూర్తిచేయించి ఎందుకు తీసుకొనకూడదు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : “ఆంధ్ర కేసరి” పేరుతో ఉన్న గ్రంథాలయంలో Local Library Authority వారు పెట్టుకొనుటకు పర్మిషన్ అడుగుతున్నారు.

“The Director has also reported that if the Andhra Kesari Gradhalaya Committee hands over the incomplete building to the Local Library Authority, they may be in a position to complete the building and shift the existing branch library to this building. The Branch Library at Kothagudem is in need of suitable accommodation and this building will satisfy its need.” And we have no objection

ADMINISTRATION OF PUBLIC LIBRARIES

127—

* 128 (3126) Q.—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya* : Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

the stage at which the publication of the Report on the Seminar Organisation of Public Libraries in the Andhra Pradesh conducted by the Government in March, 1962 is pending ?

Sri K. Brahmananda Reddy : The Government have permitted the Director of Public Libraries to get printed

500 copies of the proceedings of the Seminar on Organisation and Administration of Public Libraries in Andhra Pradesh held in Hyderabad from 22-3-62 to 28-3-62. The Director of of Public Libraries has addressed the Director of Government Printing Press, Hyderabad, to undertake the work and his reply is awaited.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఇది దాదాపు రెండు మూడు సంవత్సరాలు కావస్తోంది. 62 మార్చిలో ప్రారంభమయినది. జూన్ లో డిస్ పాస్ అవుతుంది. ఎందువల్ల ఇంత delay అవుతోంది?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి: ఇది Director of Public Libraries ను పర్మిట్ చేసేముందు correspondence జరిగిఉంటుంది. పర్మిట్ చేయవలెనని ప్రింట్ చేయాలన్నది ఆర్డరు ఇచ్చింది—22.1.1964.

Question No. 125—*835 (3910—Further Supplementaries)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: క్రిందటి సంవత్సరం మార్చి ఆఖరులో ఒక్కసారిగా రూల్స్ చేయడంవల్ల indiscriminate గా ఖర్చు చేశారు. ఆ కన్నె పన్నుకు జి.ఓ. ఇచ్చామన్నారు దాని కాపీ మాకు కావాలి. తరువాత వారికి సంబంధం లేని ఇండస్ట్రీస్ కు దారి చూపించి సూయింగ్ మెషిన్స్ ఇస్తామంటే వారు ఏమిచేస్తారు? వారికి nearer గా ఉండే profession ఏమి ఉంటుందో చూచి దానికి సంబంధించిన మెషిన్స్ సప్లయ్ చేయడానికి ఒక నబ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తారా?

డా. యమ్. చెన్నారెడ్డి: ఈ అమౌంటు March last లో ఇవ్వడం అనేది జరగలేదు. నిజానికి కొన్ని మాసాలకు పూర్వమే ఇండియా గవర్నమెంటు నుంచి వచ్చిన provisions అన్నీ జిల్లా కలెక్టరుకు, కలెక్టరుకు communicate చేసి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. Actual distribution జరగడంలో ఇది కొత్తగా జరుగుతోంది కాబట్టి జిల్లా పరిషత్తు సెక్రటరీ పిక్చర్ లో ఎవరంటే, ఎక్కంటుకు ఎవరుంటారు. అనేదానిలో ఆలస్యమై, మార్చిలో జరిగింది. Individual loan application, scrutinise చేసే అవకాశం డిపార్టుమెంటుకు కలెక్టరుకు, జిల్లాపరిషత్తుకు, ప్రైవేటు బాగా దొరికింది. Indiscriminate గా చేయలేదు. ఆ G. O. copy, House Table పైన పెట్టాను.

గౌ. సభ్యులు కొన్ని industries గురించి చెప్పారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నది. ప్రభుత్వం ఇదివరకే ప్రత్యేకంగా ఒక కమిటీని వేసింది—Andhra Pradesh Goldsmiths Rehabilitation Committee అందులో ఈ శాసనసభ గౌ. సభ్యులు కూడ ఉన్నారు వారి సలహా సంప్రదింపులతో ఈ కార్యక్రమం రూపొందించబడింది. నాకుకూడ ఆలోచన ఉన్నది—ఈ లోన్ను ఇవ్వడం ఉపయోగకరమా? వెయ్యి రూపాయలు ఇవ్వడం మొత్తం జిల్లాలో 100 వంధికి మాత్రం లోన్ను ఇవ్వడం జరుగుతోంది. రెండు, రెండున్నగ వేలవరకు లెక్కలో Goldsmiths ఉన్నప్పుడు ఇది సరిపోదు. లేక పోతే industries పెట్టి వారిని shareholdersగా తీసికొని వారిని rehabilitate చేసి organised by Goldsmiths ఆ విధంగా చేస్తే బాగుంటుందని ఆలోచన. అయితే జూలై 10వ తేదీనాడు ఈ కమిటీవారి సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది వారితో సంప్రదించి నిర్ణయం తీసుకోవలచుకుంటే advanceగా తీసుకొని ఆచరణలో పెట్టవలెనని ఉన్నది.

ఇప్పుడు 4 లక్షల రూపాయలు స్యూయింగ్ మెషిన్సుకు ఇచ్చాడు. Goldsmiths కుటుంబాలలోని స్త్రీలు ఇండ్లలో కూర్చోని, అవసరంగా ఆదాయం సంపాదించుకునేందుకు పనిచేసుకొనుటకు ఉపయోగపడుతుందని ఈ స్యూయింగ్ మెషిన్స్ ఇవ్వబడినవి. దానిని గురించి పునరాలోచించవలసియుంటే 10వ తేదీనాడు ఈ విషయం ప్రస్తావన చేస్తాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు (నందిగామ) : అధ్యక్షా. ఈ Andhra Pradesh Goldsmiths Rehabilitation Committee లో సభ్యులు ఎవరు? మంత్రులు చెప్పినట్లు వీరికి కొన్ని industries—paper industry అని చెప్పారు. కాని వారిది skilled labour. Handmade paper అని ఇప్పుడు ఉపయోగించవు. Stainless steel ఇస్తే వారి నైపుణ్యం ఉపయోగించి చేయగలుగుతారు. కనుక వారికి stainless steel quotas ఇచ్చి ఆ పరిశ్రమ ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శా. యమ్. చెన్నారెడ్డి : లోన్ను ఇచ్చేవద్దే మామూలు industries నెలకొల్పితే బాగుంటుందనేది ఒక ఆలోచన. ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినట్లు ఈ industries లో మార్పులు చేయాల్సి ఉంటే దాని విషయం ఆలోచిస్తాము.

ఆ కమిటీ మొబర్సు లిస్టు ఇప్పుడు నావద్ద లేదు. కావాలంటే Table పైన పెట్టిస్తాను.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య అధ్యక్షా, శ్రీమల్మీద పెట్టినదానిలో ఐదవ పేరాలో సిటీలో నాలుగు ఇండస్ట్రీస్ పెట్టడానికి 2.5 లక్షలు ప్రత్యేకించినట్లు చూపించారు. ఆ నాలుగు ఇండస్ట్రీస్ పనిచేస్తున్నవా? ఎంతవరకు డబ్బు ఖర్చు పెట్టారు? అది ఏ ప్రేజిలో ఉంది? ఆరవ పేరాలో గవర్నమెంట్. ఆఫ్ ఇండియా 20 లక్షలు ఎడావను చేసినట్లు అందులో 10 లక్షలు ఇండివిడ్యువల్స్ కు గ్రాంటు ఇవ్వటానికి ఉద్దేశించినట్లు తెలిపారు. ఆ డబ్బు ఎంతమంది ఇండివిడ్యువల్స్ కు ఇవ్వడానికి సాధ్యమయినది? ఏడవ పేరాలో 37 లక్షల రు.ల స్కీము గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియాకు సంపించామన్నారు. ఆ స్కీము ఎప్పుడు పంపించారు? ఏ ఏ వద్దకులమీద ఆ స్కీము సంపించారు? వారు చెప్పిన జవాబు ఏమిటి? అది ఎప్పుడు అమలులోకి రావటానికి వీలవుతుంది?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి: పవైతే నాలుగు ఇండస్ట్రీస్ పెట్టాలనుకొన్నారో, వాటిలో యాక్చువల్ ప్రొడక్షన్ ఇంకా స్టార్ట్ కాలేదు. అవి ఫార్మేషన్ ప్రేజిలో ఉన్నవి. తొందరలో ప్రొడక్షన్స్ కు తీసుకురావటం జరుగుతుంది 10 లక్షలు కాదు పంచబడింది. లాస్టుభాగంలో ఉంది. The Government have since increased this limit of Rs. 500 to Rs. 1000 so that the additional allotment of Rs. 10 lakhs by the Government of India may be utilised for the rehabilitation of the Goldsmiths during the current financial year.

20 లక్షల రు.లు డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయబడింది మాకు వచ్చిన రిపోర్టునుబట్టి అన్ని జిల్లాలలో, ఒక్కొక్క జిల్లాపరిషత్ కు లక్ష రు.లు చొప్పున కేటాయించబడిన డబ్బును వారు పంచిపెట్టినారు. అందులో ఏమీ లేదు, ఇంకా కొన్ని ఇండస్ట్రీస్ కు సంబంధించిన 37 లక్షల రు.ల స్కీముకు అదనంగా ఫండ్స్ ఇవ్వాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి గత సంవత్సరం వ్రాయబడింది. ఈ సంవత్సరం వారు 30 లక్షలు కాంక్షన్ చేసినట్లుగా మాకు సమాచారం పంపించారు. ఈ 30 లక్షల రూపాయలను ఇదివరకు పంపించినట్లువంటి 21 స్కీములను—మేటర్ ఆఫ్ పాలసీ లోన్స్ నివ్వాలా. లేక ఇండస్ట్రీస్ పెట్టాలా, అనే విషయం ప్రభుత్వం యీ కమిటీతో సంప్రదించి నిర్ణయం చేయాలని నేను ఇదివరకే మనవిచేయటం జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. వెంకటస్వామి: 70 వేలు పెట్టి ఒక మీడియమ్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీ పెడతామని చెబుతున్నారు. అది ఎక్కడ పెడతారు? దానివల్ల ఎంత మందికి ఉద్యోగాలు లభిస్తాయో చెప్పగలరా?

Dr. M. Chenna Reddy: The scheme will be implemented soon after a Co-operative Society is formed by the displaced Goldsmiths. వారంతా తొందరగా వచ్చి ఎక్కడైతే కో-ఆపరేటివ్ సొసైటీ ఏర్పాటు చేసుకొంటారో అక్కడ ఏర్పాటు చేయాలని. The Board has further decided to established a few carpentry units in various parts of the State ఇంకా అదనంగా కార్పెంటరీ యూనిట్స్ పెట్టటానికి ఖాదీబోర్డువారు సంసిద్ధంగా ఉన్నారు 25 మందికి కార్పెంటరీ ట్రయినింగు ఇచ్చే స్కీము కూడ తీసుకోబడింది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం): గోల్డ్ కంట్రిలు ఆర్డర్ మొదటి దానికన్నా, రెండవది మార్పు వచ్చింది పాత బంగారాన్ని నగలు చేసుకోవచ్చునని — ఒక అవకాశం అందులో ఇచ్చారు. కాని లై సెన్సు ఫారమ్ లో మాత్రం మార్పు రాలేదని పాత పద్ధతులలో వారిని ఇబ్బంది పెట్టటం జరుగుతున్నదని చెప్పటం జరుగుతున్నది. అందువల్ల వారికి లై సెన్సు ఇచ్చే పాకర్ల కలగ జేస్తారా? మార్కెట్ లో వ్యాపారం మామూలుగా జరుగుతున్నట్లు, ఆచరణలో గోల్డ్ కంట్రిల్ ఆర్డర్ అమలుజరగటం లేదని అందరికీ తెలుసును. కాని, యా డిస్ క్లెయిమ్ గోల్డ్ స్మిత్స్ కు పాకర్ల కలగటం లేదు. వారికి వసులు దొరుకునట్లుగా యీ లై సెన్సింగు ఆర్డర్ ను అమెండ్ చేయటానికి ప్రభుత్వం వారు పూనుకొంటారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి: అర్థజ్ఞా, గౌ. పశ్చులు చెబుతున్నది పరస్పర విరుద్ధంగా ఉన్నది. ఒకవైపున మామూలుగా వ్యాపారం జరుగుతున్నదన్నారు. ఇంకోవైపున డిస్ క్లెయిమ్ గోల్డ్ స్మిత్స్ కు వని లేదని అంటున్నారు. లై సెన్సులు ఇవ్వటంలో రెవిన్యూ డిప్ ట్ క్లర్స్ కు జరికారాలు ఇవ్వబడినవి విరివిగా ఇవ్వబడుతున్నవి గా. పశ్చులు చెప్పిన ప్రాక్టికల్ ఇబ్బందులు వా దృష్టికి తాలేదు. ప్రాక్టికల్ ఇబ్బందులేవై న్నా ఉంటే, వేసు తప్పకుండా రిమూవ్ చేయిస్తాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు: మన రాష్ట్రంలో 400 మందికి ఆల్టర్ నేటివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ చూపించామని వారు టేబుల్ మీద పెట్టిన స్టేట్ మెంట్ లో వ్రాశారు. ఇది ఏ ప్రాంతంలో ఉన్నవారికి యీ సౌకర్యం కలిగింది? ఈ ప్రశ్నకు సంబంధించిన విశాఖ జిల్లాలో ఏ ఒకరికైనా ఆల్టర్ నేటివ్ ఎంప్లాయిమెంట్ దొరికిందా?

డా. యం. చెన్నారెడ్డి: మొత్తము స్టేటులో అన్ని జిల్లాలలో ఉన్న ఎంప్లాయిమెంట్ ఎక్స్ చేంజ్ లలో పేరు రిజిస్టర్ చేయించుకొన్న గోల్డెన్ స్మిత్స్ అందరికీ యీ సౌకర్యం కలిగించాలని ఆదేశం ఇవ్వబడింది. అయితే నేను మొదట మనవి చేసేచట్టు దీనికి సంబంధించిన లేఔట్స్ ఫిగర్స్, లేఔట్స్ సమాచారం యీ రోజు వరకు అందలేదు.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు: సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ వారు ఎడిషనల్ ఎలాట్ మెంట్ ఏ వర్షన్ కొరకు ఇచ్చారు? మంత్రిగారి సమాధానం చూస్తే, తోన్ ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యం లేనట్లు, ఏవో ఇండస్ట్రీస్ స్టార్టు చేయాలని అనుకుంటున్నట్లు తెలుస్తున్నది. ఎడిషనల్ గ్రాంట్ ఏ వర్షన్ కొరకు ఖర్చుపెట్టమని యీ ప్రభుత్వానికి తెలిపారు? ఇండివిడ్యువల్స్ కు ఇచ్చే లోన్స్ 500 రు. నుండి 1,000 రు.ల వరకు ఇంక్రిజ్ చేసిన తర్వాత మళ్ళీ వెనక్కుపోయే నిర్ణయం ఎందుకు వచ్చింది?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి: వారు డిస్ క్లెయిమ్ గోల్డెన్ స్మిత్స్ కు సహాయం చేయటానికి, రిజిస్టర్ చేసుకోవడం ఇచ్చారు. స్పెసిఫిక్ గా యీ ధోరణిలో చేయాలని ఏమీ చెప్పలేదు. వారు ఆ విధంగా ఒక కంపెనీ కండిషన్ అటువంటిది పెట్టలేదు. వెనక్కు పోవటం, ముందుకుపోవటం అన్న ప్రశ్న లేదు. ఒక జిల్లాలో వెయ్యి రు.ల చొప్పున మారు మందికి ఇచ్చినపుడు, మిగతా 2000 మంది అట్లాగే ఉన్నారకదా. అటువంటప్పుడు వెయ్యి రు.లు అప్పు ఇవ్వటంవల్ల ఉపయోగమా? లేక, రెండుమూడు చోట్లలో వారందరికీ కలిసి ఏమైనా ఇండస్ట్రీస్ పెడితే బాగుంటుందా? అన్న ఆలోచన తప్ప, ఇంకా వెనక్కుపోయే నిర్ణయం ఏదీ తీసుకోలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: అధ్యక్షా, గవర్నర్ గారు. ఆడపిల్లల ప్రెయిజ్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఫంక్షన్ లో గోల్డెన్ కంబ్రోలు ఆర్డర్ వల్ల గోల్డెన్ మెడల్ ఇచ్చామనుకొన్నా పిల్లలకే పోయింది, అందువల్ల సిల్వర్ మెడల్ ఇస్తున్నామని అని ఎనౌన్స్

చేశారు. ప్రయిజులు యిచ్చే మెడల్స్ కు యీ గోల్డుకోట్రోలు ఆర్డర్ తప్పించా
లని మన గవర్నమెంట్ సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ కు రికమెండ్ చేయగలరా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : అది ఆలోచించాలి. ఇంతవరకూ ఏమీ
చేయలేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : ఒక డిస్టిక్టు గోల్డుస్మిత్ లివర్ కంప్లైయింట్ తో చిని
పోయాడని చెప్పారు. అతనికి ఏ హాస్పిటల్ లో ట్రీట్ మెంట్ ఇచ్చారో చెప్ప
గలరా? రెండు. లోన్స్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఆస్తులు ఉన్నవారికే ఇచ్చేవారు పర్సనల్
సెక్యూరిటీ పైన లోన్స్ ఇస్తారా? మూడు—అనంతపురం జిల్లాలో 23-6-64
తారీఖువరకు లోన్స్ డిస్ట్రిబ్యూట్ చేయలేదనే విషయం నాకు బాగా తెలుసును.
కాబట్టి దానిని బాగా దర్శాస్తు చేయిస్తారా? నాలుగు—స్టూయింగు మెషిన్స్
ఇస్తామన్నారు. గోల్డుస్మిత్స్ భార్యలకు స్టూయింగుకు ట్రయినింగు ఇస్తే బాగుం
టుంది కాబట్టి అటువంటిది ఏమైనా చేయిస్తారా?

The deceased was suffering from some trouble in his
liver since many years and consequent indigestion and
other ailments and due to negligence to undergo treat-
ment to take medicines from any doctor, resulted in his
death.

శ్రీ డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : అధ్యక్షా, డిస్ట్రిక్టు గోల్డుస్మిత్ హాస్పిటల్ లో
ఉన్నాడని నేను మనవి చేయలేదు. కాబట్టి నేను ఆయన ఏ హాస్పిటల్ లో
ఉన్నాడో పేరు చెప్పటం సాధ్యంకాదు. అనంతపురం జిల్లాలో ఆ తారీఖు వరకు
పంపలేదన్నారు. నాకు వచ్చిన సమాచారం అన్ని జిల్లాలలో పంచినట్లుగా ఉన్నది.
కావాలంటే, అనంతపురం జిల్లా విషయం తెలుసుకొని గౌరవ సభ్యులకు పేరుగా
ఇన్ ఫర్మేషన్ పంపిస్తాను. స్టూయింగుకు ట్రయినింగ్ ఇచ్చే విషయంలో—
స్టూయింగ్ మిషిన్లు వాడటం పెద్ద పనికాదు. ప్రతిజిల్లాకు ఇచ్చేది 50
మెషిన్లు. గోల్డుస్మిత్స్ ఆయా జిల్లాలలో అక్కడక్కడ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ఉంటారు
కాబట్టి, వారి స్త్రీలకు ఒకచోట ట్రయినింగ్ అన్నది లేకుండా, ప్రతి పంచాయతీ
సమితి ఏరియాలో లేడిస్ గౌరకు ప్రత్యేకంగా ఏర్పాటు చేయబడిన టెయిలరింగ్
పెంటర్లు అనే ట్రయినింగ్ సెంటర్స్ లో, గౌరవసభ్యులు తమ వలుకుబడి
ఉపయోగించి, గోల్డుస్మిత్ కుటుంబాలలోని స్త్రీలను చేర్చితే గోల్డుస్మిత్స్ రెవెన్యూ
బిలిటేషన్ లో తోడ్పడినవారు అవుతారు.

Sri T. Balakrishnayya : While answering the question, the hon. Minister has said that 3 per cent of the seats have been reserved in professional and technical colleges. May I know whether that reservation is applicable to the medical colleges also ?

Dr. M. Chenna Reddy : For all colleges, Sir.

శ్రీ ఎ. రామచంద్రారెడ్డి (భువనగిరి) : 3 పర్సెంట్ గోల్డ్ స్కీమ్స్ పిల్లలకు రిజర్వేషన్ చేశామని చెప్పారు. నాలుగు రోజులక్రింద తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ జరిగింది. ఆ కమిటీముందు స్పొర్ట్స్ మెన్, కల్చరల్ యాక్టివిటీస్ లో పాల్గొన్నవారి రిజర్వేషన్ విషయం వచ్చిందిగాని, గోల్డ్ స్కీమ్స్ విషయం రాలేదు. తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీ ఎంతవరకు దానిని చేయడో అంతవరకు ఎడ్మిషన్ క్వోటా గవర్నమెంట్ యొక్క నిర్ణయం కేవలం పేపరుమీద ఉన్నట్లా? ఇప్పటికైనా అమలులోకి వచ్చేట్లు చేస్తారా? కాలేజీలు తెరిచారు. వారికి ఎడ్మిషన్ అవకాశం కలుగజేస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి : ఐదు రోజులకు పూర్వం అనుకుంటాను. గవర్నమెంట్ డిసిషన్ తీసుకొని ఫైనల్ సర్క్యులేషనుకు పూర్తి అయినది. జేక్ వర్క్లాసెస్ కు ఉండే రిజర్వేషన్ లో ఇస్తున్నాము. రీజినల్ కమిటీ వారు, గోల్డ్ స్కీమ్స్ కు యీ విధంగా చేయటానికి వ్యతిరేకించారనే భావంతో — in anticipation of their approval చేయడం జరిగింది. అది కొంత ఆలస్యం అయిన మూట వాస్తవమే. ఐదారు రోజులకు ముందే ఇది ఇవ్వబడింది

MEDICINES PURCHASED FOR THE GOVERNMENT GENERAL HOSPITALS

128—

*179 (3 10) Q. *Sri E. Ayyapu Reddy (Midthur)*
Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state ;

(a) the total amount spent on the purchase of medicines, in the financial year 1962-63 for the Government General Hospitals (i) at Kurnool (ii) Guntur (iii) Visakhapatnam and (iv) Hyderabad;

(b) the officer or officers responsible for making the purchase ;

(c) whether any system of calling for tenders is adopted; and

(d) if not, the reasons for not adopting such a system ?

(The Minister for Excise and Prohibition deputed the Minister for Health and Medical and answered the questions)

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa

Rao) ;—

		Rs. nP.
(a)	1. Kurnool ...	5,30,996-00
	2. Guntur	8,29,435-00
	3. Visakhapatnam ...	6,53,921-76
	4. Hyderabad ...	9,52,758-77

(b) Superintendents of the Hospitals concerned.

(c) Yes, Sir.

(d) Does not arise.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : Reply యిస్తూ ఈ medicines, Superintendents కు అధికారం యిచ్చారు అన్నారు. Medicines లేకుండా outside medical stores నుంచి విత్స్ తీసుకువచ్చి produce చేస్తున్నారు. Hospital లో medicines వుండవు. Allotment అంతా అయిపోయే పరిస్థితి జరుగుతున్నది. దీనిని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : అటువంటి Complaints వచ్చేటట్లయితే పంపిస్తే పరిశీలిస్తాము.

DEVELOPMENT OF M. G. M. HOSPITAL, WARANGAL

129—

*199 (3732) Q.— *Sri A. Sarveswara Rao*; Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government had agreed to develop the M. G. M. Hospital as a full-fledged teaching hospital to serve the needs of the Kakatiya Medical College, Warangal in 1959; and

(b) whether it is a fact that the development of the hospital has not reached even the stage of proper plan though the College showed impressive progress during the last four years ?

Sri M. R. Appa Rao : (a) Yes.

(b) The Hospital is being developed by stages as fast as finances allowed.

శ్రీ ఎ. సర్వేస్వరరావు : వాగ్దానం యిచ్చినమాట నిజమే అని చెప్పారు. Progress మాత్రం తగినంతగా లేదు. దీనిమీద శ్రద్ధ వహించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : Year by year provide చేశారు. అనూదిరిగా వరంగల్ హాస్పటల్, కాకతీయ Medical Collegesకి సంబంధించిన Teaching hospital, హనుమకొండ హాస్పటల్ రెండుకలిపి 64, 65కు 450 beds చేయాలని దానికోసం funds allot చేస్తున్నాము.

INFECTIOUS DISEASE HOSPITAL IN BHADRACHALAM
130—

*126 (3105) Q.— *Sri Mohd. Tahseel (Bhadrachalam) :* Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) the amount of expenditure incurred for the construction of the Infectious Disease Hospital in Badhra-chalam, Khammam District :—

(b) the bed strength of the said hospital ;

(c) the number of the doctors therein at present and

(d) the present number of the patients in the said hospital ?

Sri M. R. Appa Rao : (a) An expenditure of Rs. 1,75,631-00 was incurred till the end of December, 1963.

(b)' 24.

(c) There is only one post of Medical officer to this Hospital.

There are no in-patients at the Infectious disease Hospital, Badhrachalam, at present.

శ్రీ మహమ్మద్ తహసీల్ : చాలాడబ్బు ఖర్చుచేసి మంచి hospital building కట్టించారు. దానిలో అంటురోగులు రావడంలేదు. అది waste గా పడివుంటుంది కాబట్టి T. B. hospital గా మార్చినట్లయితే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. ఆవిధంగా చేస్తారా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : ఇది అంటురోగుల హాస్పిటల్ గా చేశారు. ఎమ్. ఎర్. ఎ. గారు representation యిచ్చినట్లయితే We will consider it.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : ఈ infectious diseases hospitals కట్టినవి కట్టినట్లుగా ఉంటున్నాయి. వాటిని open చేయడంలేదు. ఇప్పుడు గుంటూరులో కట్టి చాలా రోజులు అయింది. అది ఊరికే పడిఉన్నది. ఎందుకు పనిచేయలేదు. దానిమీద ఏమైనా Correspondence జరుగుతున్నదా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు : Representation వంపిస్తే ఎందుకు open చేయలేదో దీనిని గురించి enquiry చేయిస్తాము.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ : Representation కాదు, ఆమంత్రిగారు లేరుగనుక చెప్పలేదేమో Correspondence జరుగుతున్నది. ఎవరికైనా అదైతే యివ్వమని Superintendent of Guntur Hospital వ్రాస్తున్నారు, కాదని

Government వ్రాస్తున్నది చాలా రోజులనుంచి Correspondence జరుగుతున్నది. హాస్పిటల్ లో మాత్రం కుక్కలు, పందులు పడుకుంటున్నాయి.

Mr. Speaker . What is the use of putting the question to Mr. Appa Rao, that too with regard to Guntur? What can he say about it ?

Sri V. Srikrishna : I am also reluctant to ask because the concerned Minister is not present.

Mr. Speaker : You are asking about Guntur, while the original question is about Badhrachalam.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి : (కంకిపాడు) అంటువ్యాధుల ఆస్పత్రులు ఏ వ్యాధులకు ఉద్దేశించబడినాయి ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు : కలరా మొదలైన అంటువ్యాధులు, ఏ అంటువ్యాధులు అయినా అక్కడే ఉపయోగిస్తారు, ప్రత్యేకంగా ఒక అంటువ్యాధి అనికాదు. అన్ని అంటువ్యాధులు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అంటువ్యాధు లన్నింటిని ఒకచోట కలిపితే ఒకదానికొకటి Complicate అవుతున్నాయి. కలరా వాడిని small pox వాడిని ఒకచోట పెడితే ముందు వాడికి కలరా వస్తుంది. నేను ప్రత్యేకంగా చూసిన తరువాత ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఒకదానినొకటి సంబంధం లేనటువంటి దానిని ఒకచోట చేర్చేటప్పటికి మనకు మాత్రం దూరం అవుతుంది. వాళ్ళకు isolation లేనందువల్ల serious repercussions వస్తున్నాయి. దాని సంగతి ఏమైనా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా!

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు : ప్రతి అంటువ్యాధికి ఒక hospital పెట్టాలంటే సాధ్యంకాదు. జాగ్రత్తగా డాక్టర్లు చూసి ప్రమాదం లేకుండా చేస్తూ ఉంటారు.

HYDERABAD AS 'B' CLASS CITY

131—

171 (3544) Q—*Sri A. Sarveswara Rao*: Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state: —

(a) whether the Government of India has consulted the State before classifying Hyderabad City as "B" Grade one; and

(b) whether it is a fact that Hyderabad city is a 'A' Grade city as per the Bank Award?

The Minister for Municipal Administration (Sri A. Venkatarama Reddy): (a) The Government of India have not consulted the State Government before classifying Hyderabad City as 'B' city.

(b) According to National Industrial Tribunal (Bank Disputes) Award, 1962, the places are classified as follows for purposes of adjudication of industrial disputes, but they are not classified as 'A' or 'B' Grade.

Area I Cities with a population above 12 lakhs.

Area II Cities with a population of 1 lakh and below 12 lakhs.

Area III Cities with a population below 1 lakh,

(a) హైదరాబాద్ నగరమును B (1) grade నగరముగా వర్గీకరించే ముందు భారత ప్రభుత్వం రాష్ట్ర ప్రభుత్వముతో సంప్రదించలేదు.

(b) పారిశ్రామిక వివాదాల విషయంలో తీర్పుచెప్పే విమిత్తం 1962 జాతీయ పారిశ్రామిక బ్యాంకు వివాదాల award ప్రకారం ఈ ప్రాంతాలను ఈ క్రింది విధముగా వర్గీకరించడం జరిగి ఉన్నది. కావి నాటివి (a) grade గా (b) grade గా వర్గీకరించడం జరగలేదు. ఒకటవ ప్రాంతం, 12 లక్షలకు మించి జనాభా ఉండే నగరములు. రెండవ ప్రాంతం 12 లక్షలలోపు ఉండే నగరములు. మూడవ ప్రాంతం ఒక లక్షకంటే తక్కువ జనాభా ఉండే నగరములు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు: ఒక నగరమును “ఎ” తరగతిగా వర్గీకరించాలా “బి” తరగతికింద వర్గీకరించాలా అనే దానికి ఒక population మాత్రమే basis కాదు. population basis పెట్టి హైదరాబాద్ కు అన్యాయం చేయడం జరిగింది. ఈ నగరమును ఏ విధంగా వర్గీకరించినా స్పష్టంగా ఉన్నది కనుక అదైనా చూసి భారత ప్రభుత్వంతో correspondence చేస్తారా? గట్టిగా press చేస్తే ప్రయత్నం ఏదైనా ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య: జనాభాను బట్టేగాని—

(At this stage, Mr. Srikrishna was seen standing)

Mr. Speaker: What is your difficulty, Mr. Srikrishna?

Sri V. Srikrishna : I am having some pain in my vertebral column. If I stand for a few minutes, I will be all right.

Mr. Speaker : Yes, you can stand.

Sri T Nagi Reddi : He will be all right if he stands for a few minutes.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: State Capital cities అన్ని (a) class నగరం అనేది general principle గా ఉంటే కాగుంటుందని recommend చేస్తారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య: State capital అయినందుచేతనే (a) class గా నిర్ణయించడం అనేది భారత దేశంలో సరైనటువంటి పద్ధతి కాదేమో మంచి పద్ధతి అయినప్పటికీకూడ అది భారత ప్రభుత్వంవారు ఆలోచన చేసేటటువంటి కార్యక్రమం కాబట్టి అందులో provincial Government కు ఏమి సంబంధం లేదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు: దీనిని A class city గా recognise చేయమని మన ప్రభుత్వం కేంద్రానికి వ్రాస్తుందా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య: ఆ విషయాన్ని గురించి యిదివరకే వ్రాయడం జరిగింది.

GOSTHANI RESERVOIR SCHEME

132—

*30 (5183) Q—*Sri B. Sriramamurthy* (Put by *Sri Vavilala Gopalakrishnayya*): Will the hon. Minister for Municip. l Administration be pleased to state :

(a) whether the Government have acquired any land belonging to Dharmavaram, Krishnapuram, Madupada villages in Visakhapatnam District in connection with the “Gosthani Reservoir” Scheme;

(b) if so, what is the extent of land thus acquired and when;

(c) whether it is a fact that the tenants have not raised any crop on the said lands during the last two seasons ;

(d) whether any compensation or the price for the said lands was paid ;

(e) if not what are the reasons; and

(f. what are the steps taken to expedite payment of the same?

Sri A. Venkataramayya: (a) Some lands in Dharmavaram, Krishnapuram and Madupada villages in Visakhapatnam District are under acquisition in connection with the Visakhapatnam Comprehensive Water Supply Improvements (Thatipudi Reservoir) Scheme.

(b) The extent of lands proposed to be acquired is as follows :—

	Ac.	cts.
1. Dharmavaram	9	89
2. Krishnapuram	17	71
3. Madupadu	4	88
(c) Yes Sir.		

(d) & (e) The compensation i.e. the price of the land with 15% solatium and interest was paid on 31-12-1963 to the awardees of the land under acquisition for Head Works in Krishnapuram village. The acquisition in respect of other lands is under Draft Declaration stage and the compensation will be paid as soon as the awards are made.

(f) Every effort is being made to expedite the land acquisition proceedings at every stage and to pay compensation to the awardees.

(ఎ) విశాఖపట్టణం నీటి సరఫరా అభివృద్ధికి సంబంధించిన సమగ్రవతకం తాడిపూడి రిజర్వాయర్ పథకమును అమలుపరచే సందర్భంలో విశాఖపట్టణం జిల్లాకు ధర్మవరం, కృష్ణాపురం, మధుపాడు గ్రామాలకు చెందిన భూములు స్వాధీనం కాబడుతవి.

(బి) స్వాధీనం చేసుకోడానికి ప్రతిపాదించిన భూముల విస్తీర్ణం ఈ క్రింద యివ్వబడినది.

(1)	ధర్మవరం	—	9 ఎకరములు	—	89 సెంటు
(2)	కృష్ణాపురం	—	17 ..	—	71 ..
(3)	మధుపాడు	—	4 ..	—	88 ..
(సి)	అవురందీ.				

(డి. ఇ) కృష్ణాపురం గ్రామం దగ్గర head works నిర్మాణానికిగాను స్వాధీనం చేసుకోబడిన భూమి భామందులకు 31.12.63న తేదీన పరిహారం అనగా 15% వడ్డీపరిహారం వడ్డీతోనూ భూమియొక్క ధర చెల్లించబడింది. ఇతర భూములు స్వాధీనం చేసుకోనే విషయం ముసాయిదా ప్రకటన దశలో ఉన్నది. పరిష్కారం జరిగిన వెంటనే పరిహారం చెల్లించబడుతుంది.

(ఎఫ్) ప్రతి దశలోను భూమి స్వాధీనమునకు సంబంధించిన కార్యకలాపములను త్వరితపరచడానికి భూ భామందులకు పరిహారం చేయడానికి గట్టి ప్రయత్నము చేయబడుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఇప్పటికి యిచ్చినది, డబ్బుచూస్తే దాదాపుగా రెండు సంవత్సరములు తేడా అవుపడుతున్నది. భూమి మీద అనుభవించే యోగ్యతలేదు. ఆ పొలంమీద డబ్బువస్తే కొనుక్కోడానికి వీలులేదు. ఆ పరిస్థితులలో అతను నష్టపడ్డాడు ఆ నష్టం ఏమి చేశారు అనే విషయం అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అధ్యక్షా, మామూలుగా acquisition proceedings ప్రకారం భూమి ముందుగా శీసుకున్న తరువాత నష్టం లేకుండా స్వాధీనపరచుకొన్న దగ్గర నుంచి ఆ వచ్చేటటువంటి దానిని దృష్టిలో పెట్టుకొని నష్టపరిహారం క్రింద—

(At this stage, Sri V. Srikrishna while trying to leave the House walking fell down.)

Mr. Speaker : Mr. Secretary, please help him.

(To Mr. Viswanatham) I will adjourn the House for 5 minutes and again meet.

Sri Tenneri Viswanatham : That is what I am going to say.

Mr. Speaker : The House will now adjourn and meet again after 5 minutes.

(The House then adjourned for Five minutes)

(The House met again at 9-25 A. M.)

(*Mr. Speaker in the Chair*)

MISAPPROPRIATION OF AMOUNTS BY THE TRUSTEE OF PORANKI VILLAGE

133—

*519 (2729) Q. *Sri V. Visweswara Rao :* Will the hon-Minister for Municipal Administration be pleased to state.—

(a) whether it is a fact that the Govt., had ordered the collection of the amount misappropriated by the trustee at Poranki village in Krishna District;

(b) if so, whether the same trustee is continuing in the office even after this collection of the amounts; and

(c) if so, why?

Sri A. Venkataramavaya: (a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

(c) Does not arise.

(ఎ) లేదండి.

(బి) ఉత్పన్నం కాదు.

(సి) ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు: మంత్రిగారు 'లేదు' అని సమాధానం చెబుతున్నారు. నాకు బాగా తెలుసు అతను పాటిమన్నుతోలుకు వెళ్లాడు. దాని ఖరీదు వసూలుచేయమని ఆర్డర్ పాస్ చేశారు. 'లేదు' అని మంత్రిగారు అంటున్నారు. మంత్రిగారికి information రాలేదా, లేక ఎవరు పంపించారు ఆ ఆర్డరు; ఎవరు పంపించారు యీ రిపోర్టు మంత్రిగారు చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య: ఆ విషయమై వారు యిచ్చిన యిన్ ఫర్ మేషన్ ఏకారం డిపార్ట్ మెంటులోగా తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు: నేను యిచ్చిన యిన్ ఫర్ మేషన్ తీసుకుంటాము అంటున్నారు. అసలు, మంత్రిగారికి అలాంటి రిపోర్టు ఎవరు పంపించారు? లేదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఆ రిపోర్టు ఎవరు పంపించారు, ఆ ఆర్డరు ఎవరు పంపించారు?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య: వసూలు చేయమని ఆర్డర్ పంపినట్లుగా యిన్ ఫర్ మేషన్ లేదు. ఆ పాటిమట్టి విషయంలో తగాదా మాత్రం ఉన్నది. ఆ తగాదా కూర్చు ఎక్స్ యిరి జుగుకుదనే యిన్ ఫర్ మేషన్ మాత్రం వున్నది.

DUGARAJAPATNAM CHOULTRY

134 -

*572 (3961) Q *Sri S. Vemayya*: Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state —

(a) whether it is a fact that the choultry at Dugarajapatnam, Gudur Taluk, Nellore District is in a state of disrepairs now ;

(b) if so, the steps that have been taken to repair the same ;

(c) whether it is a fact that the Zilla Parishad has taken back the choultry recently; if so, the reasons therefor;

(d) the nature of the endowment attached to it;

(e) the income derived from the endowment per annum; and

(f) the cash balance now available with the choultry?

Sri A. Venkataramayya : (a) The answer is in the affirmative.

(b) A sum of Rs. 17,600/- has been sanctioned by the Zilla Parishad, Nellore from out of its funds to renovate the Choultry and the renovation work is under execution.

(c) The answer is in the affirmative As the Panchayat Samithi, Kota, that was managing the Choultry, expressed its inability to maintain it, the Zilla Parishad has taken it over under its control.

(d) There are no endowments now. as they were taken over by Government under the Estates Abolition Act.

(e) A sum of Rs. 97-36 is being received from Government as beris annually.

(f) No separate account is being maintained. The income and expenditure are merged in the Zilla Parishad Account.

(ఎ) అవునండీ.

(బి) నెల్లూరుజిల్లా పరిషత్తువారు వారి నిధులనుంచి రు. 17,600లు యీ సత్రం యొక్క పునరుద్ధరణకై మంజూరు చేశారు. సత్రము పునరుద్ధరణ కార్యక్రమము జరుగుతున్నది.

(సి) అవునండి. కోట పంచాయితీ సమితివారు యీ సత్రమును నిర్వహించుటకు తమ అశక్యతను ప్రకటించుటచే జిల్లా పరిషత్తువారు దీని నిర్వహణాధికారాన్ని తీసుకుని వున్నారు.

(డి) ఈ సత్రానికి సంబంధించిన ఎండోమెంటును ప్రభుత్వంవారు ఎస్టేట్సు రద్దు చట్టముక్రింద వశపరచుకొనుటచే యీ సత్రానికి ఎటువంటి ఎండోమెంటు లేవు.

(ఇ) ప్రభుత్వం వారినుండి సాలుకు బేరీజుక్రింద రు. 97-38 నయా వైసలు ఆదాయం వచ్చుచున్నది.

(ఎఫ్) ప్రత్యేక అక్కౌంట్స్ ఏమీ తయారు చేయబడలేదు. ఈ సత్రం ఆదాయవ్యయం జిల్లా పరిషత్తు అక్కౌంట్సుక్రింద కలిపి వేయబడింది.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : గవర్నమెంటువారు తీసుకొనడానికి ముందు తీసుకున్న తరువాత వారి ప్రావర్తి, అసెట్స్ ఎంత; గవర్నమెంటువారు కాంపెన్ సేషన్ ఏమీ లేకుండా తీసుకున్నారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : ప్రభుత్వంవారు తీసుకున్న తర్వాత కాంపెన్ సేషన్ బేరీజుక్రింద కొంత డబ్బును యిస్తున్నారు.

శ్రీ యస్. వేమయ్య : ఎంత పొలిం వున్నది, పొలింగాక యింకేమైనా వున్నదా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : పొలింగాక వేరే ఏమీలేదు.

SCHOLARSHIPS

135—

*8 (1296) Q.—*Sri Mohd. Ismail*: Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state —

(a) the amount sanctioned towards State Scholarships for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and other

Backward Classes communities including Harijan converts for the year 1961-62 ;

(b) the amount of Government of India's Scholarships sanctioned towards the above communities for the year 1961-62; and

(c) whether the award of the above scholarships is given by the Director of Social Welfare ?

The Minister for Social Welfare (Smt. T. N. Sanku-lakshmi) ; (a) Rs. 55,96, 000/-

(b) Rs. 20,93,700/-

(c) During the year 1961-62 Government of India Scholarships, State Residential Scholarships for inmates of Hostels, non-Residential and Residential Scholarships to College students were sanctioned by the Director of Social Welfare.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : చివరి రోజుల్లో యిస్తున్నారు. దాని వల్ల చాలా యిబ్బంది అవుతున్నది. ఎవరెవరో తీసుకుపోతున్నారు. దీనికి రెమిడి ఏమైనా ఆలోచించారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ప్రస్తుతం మూడు టరమ్స్ చేసి యీ స్కాలర్ షిప్పులన్నీ యిస్తున్నారు. ఆఖరి రోజులలో యివ్వడం ప్రస్తుతం జరగడం లేదని నేను అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. రామారావు (చెవ్వల) : 'హరిజన కన్వర్షన్స్' అనగా ఏ మతానికి సంబంధించినవారు ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : హరిజన్ కన్వర్షెలెడ్, క్రిస్టియన్స్, మతాల్లోకి వచ్చిన వారిని యిదివరకు అనుమతించారు.

శ్రీ వి. రామారావు : ఒకవేళ, హరిజనులు ఏ మతములోనికి పోయినప్పటికైనా ప్రభుత్వం యిలాంటి స్కాలర్ షిప్పులను యివ్వడానికి ఒప్పు కుంటుందా ?

శ్రీమతి టి. యన్ సదాలక్ష్మి : లేదండి.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న : ఈ స్కాలర్‌షిప్పులను కడపటి రోజుల్లో, టైము అయిపోయిన తరువాత యిస్తున్నారు. దీనివలన చాలా గంభీరమైపోతున్నది. రావలసినవారికి రాకుండా వేరేవారికి పోతున్నది కాబట్టి వీటిని early గా శాంక్షన్ చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా? అలాగే యీ అలాట్‌మెంట్లు పూర్తిగా spend చేస్తారా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ఇదివరకు యీ స్కాలర్‌షిప్పులు అలస్థంగా యిచ్చేవారని నాకుకూడా తెలుసు. ప్రస్తుతం మూడు టరమ్స్‌గా విభాగించి, సంవత్సరానికి మూడుసార్లు యివ్వాలని వున్నది. అది యిస్తున్నారో లేదో తెలుసుకుని ఆ విషయం మీకు మనవిజేస్తాను. ఈ amounts పూర్తిగా యిస్తున్నారా, లేక మిగిలుతున్నదా అనికూడా అడిగారు. షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ వారికి యిస్తున్నదానిలో కొంత మిగిలబడుతున్నది జాక్‌వార్డ్ క్లాస్సెస్ వారికి పూర్తిగా యివ్వబడింది. షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్స్ వారికి సెంట్రల్ స్కాలర్‌షిప్పుల విషయంలో కొంత తక్కువబడితే వారికి ముందుగా యిచ్చి, తర్వాత శాంక్షన్ కేసుకున్నారు.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య : స్కాలర్‌షిప్పులు కొన్నిచోట్ల బట్టల దూపేనా యిస్తున్న విషయం మంత్రులకు తెలుసునా!

శ్రీమతి టి. యన్ సదాలక్ష్మి : అటువంటి యిన్‌ఫర్మేషన్ లేదు.

శ్రీ సీతారామయ్య (మదనపల్లె) : ఈ స్కాలర్‌షిప్పులను యింక్రిజ్ చేసే ఆలోచన వున్నదా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ప్రస్తుతం లేదు.

శ్రీ జి. రామారావు (గుడివాడ) : రెండు మూడేళ్ళనుండి మార్చిలో తప్ప, తర్వాత యివ్వడంలేదు. రెండు మూడు సార్లు యివ్వడంలేదు. అది అందరికీ తెలిసినదే — కనీసం రెండు సార్లు అయినా యివ్వడానికి ఏర్పాట్లు చేస్తారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : మూడుసార్లు మూడు దఫాలుగా యిస్తున్నట్లుగా ఆమె చెప్పారు.

శ్రీ జి. రామారావు : ఎప్పుడూ యివ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : సాధ్యమైనంత వరకు improve చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామని ఆమె చెప్పారు.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : మూడుసార్లు ఇంప్లిమెంటు చేయడంకంటే వెంటనే అమలు చేస్తే తప్ప, లేక పోతే చాలా అవాంఛనీయమైన పరిస్థితి వచ్చి— అక్కడ సంతలా తయారవుతోంది కాబట్టి డిఫినిట్ గా ఇన్ స్ట్రక్షన్లు యిచ్చి వెంటనే అమలు జరిగేటట్లు చూడడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ఆ విషయం తెలుసుకొని, ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : స్కాలర్ షిప్స్ మార్చి వరకు యివ్వకపోవడం— మూడుసార్లు యివ్వడానికి ఏర్పాటు చేస్తామంటున్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో మార్చిలో యివ్వడంవల్ల ప్రాస్కూలులోంచి, కాలేజీలలోంచి, హాస్టల్ లోనుంచి వెళ్ళగొట్టడం జరుగుతోంది. ఇదివరకే ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. మూడుసార్లు వ్యడమనేది తప్పకుండా ఇంప్లిమెంటు చేయాడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ఎందుకు యివ్వడంలేదో తెలుసుకొని సహానుకు తెలుపుతాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : కన్వర్షన్స్ అంటున్నారు. ఏయే మతాలలో కలవవచ్చు? ఏ మతాలలో చేరినప్పటికీ యిస్తారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : కేవలం హరిజనులు క్రిస్టియన్స్ గా మారివారికి మాత్రమే ఈ ఎడ్యుకేషన్ షెసిలిటీస్ యిస్తున్నారు. బాక్ వర్డు క్లాసెస్ వారికి యిచ్చినవి, ముస్లిమ్ మతములోనుంచి కూడా కన్వర్షన్స్ అయినవారికి యివ్వాలని కోరారు కాని, అది జరగలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : శాద్దమతంలో కొందరు చేరారు. వారికి యిస్తున్నారా లేదా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : మన రాష్ట్రంలో శాద్దమతము రికగ్ నైజ్ చేయలేదు.

SCHOOL FEE CONCESSIONS

136—

*12 (1958) Q.—*Sri G. Bapanaayya* : (Put by *Sri S Vemayya*) : Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state :—

the maximum income fixed for the parents of the Scheduled Castes, Scheduled Tribes and Other Backward Classes per annum to make their children entitled to get school fee concessions etc., in Secondary Schools and in Colleges ?

Smt. T. N. Sadalakshmi : Rs. 1,200/- per annum in the case of High Schools and Rs. 1,500/- per annum in the case of Colleges for fee concessions.

All the girl students in Government and Local Authorities and Other Aided High Schools studying in the 9th to 12 Class are exempted from the payment of school fees from the academic year 1954-65 irrespective of caste, creed or financial status of their parents.

శ్రీ జి. రామారావు : Scholarships అలస్యంగా యివ్వడం— fees concession— Medical Colleges, Engineering Colleges లో ఒక date నిర్ణయించి, fees కట్టాలంటారు. Concession forms subsequent dateలోగా యివ్వాలంటున్నారు. ఆ dateలోగా college authorities ఆ ఫారములు చూడడంలేదు. Fees కట్టకపోతే పేరు తీసేస్తామంటున్నారు హరిజనులు ప్రత్యేకంగా caste certificate యిచ్చిన వెంటనే fees కట్ట మేర లేకుండా చేస్తారా ? వెంటనే ఆ విధంగా directగా యిస్తారా ?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : డై రెక్టరు ఆఫీసునుంచి అటువంటి circular జారీచేయబడింది. ముందుగా fees కట్టించుకునే వర్గతి కాగుండలేదని circular జారీచేయబడింది.

శ్రీ డి. సీతారామయ్య : Income basisమీద scholarships award చేయడంవల్ల applications సంఖ్య ఎక్కువ అవుతోంది. అందువల్ల స్కాలర్ షిప్పులు increase చేయవలసిన అవసరం వుందని ప్రభుత్వం గుర్తించడంలేదా ?

శ్రీమతి టి. యస్. నదాలక్ష్మి : డబ్బు లేకపోవడంవల్ల అంతగా మార్పుడం లేదు.

శ్రీ యస్. వెంటస్వామి : Forward classesకు కూడ incomeను బట్టి scholarships మంజూరు చేస్తున్నామని ప్రభుత్వంవారు ఒక ప్రకటన చేశారు. దానివల్ల scheduled castesకు యిచ్చే scholarships మొత్తంలో కొంత తగ్గుతుందా ? లేకపోతే అదనంగా మంజూరు చేస్తున్నారా ?

శ్రీమతి టి. యస్. నదాలక్ష్మి : తగ్గుదు.

శ్రీ యం. లక్ష్మణస్వామి : Forward classes కు scholarships, half-fee concession 1,500 రుల లోపు ఆదానచ్చేవారికి యివ్వడం ఉంటోంది అట్లాగే Central Government scholarshipయివ్వడానికి ఆదాపరిమితి ఎంత?

శ్రీమతి టి. యస్. నదాలక్ష్మి : Half-fee concession యివ్వాలా, scholarships యివ్వాలా అనేది examine చేసిన తరువాత యివ్వబడుతుంది.

HOUSE-SITES FOR SCHEDULED CASTES IN MUNICIPAL AREAS

137—

*19 (2489) Sri A. Sarveswara Rao : Will the hon Minister for Social Welfare be pleased to state.—

(a) whether the Government provided funds for house-sites for the Scheduled Castes residing in Municipal areas : and

(b) if so, the amount allotted for Scheduled Castes living in Eluru Town, West Godavari District during the years 1962-1963 and 1963-1964 ?

Smt. T. N. Sadalakshmi : (a) The State Government have not provided funds for Scheduled Castes residing in Municipal areas, specifically. The funds provided under Central Government Schemes are being utilised for house sites for sweepers and scavengers in Municipal areas.

(b) No amount was allotted during 1962-'63. A sum of Rs. 41,000/- was allotted to Eluru Municipality for house sites for sweepers and scavengers during 1963-'64.

శ్రీ ఎ. వర్మేశ్వరరావు : మున్సిపాలిటీలలో scheduled classes వారికి యిళ్ళ స్థలాలు యివ్వడంలేదు. స్వీపర్సుకు, స్కావేంజర్స్ కు యిస్తున్నారంటే వారంతా scheduled castes వారు కారు వారు minostic element కంటే ఎక్కువ వుండరు. ఈ శిష్టానులలోను యీ విధమైన అన్యాయం జరుగుతోంది కనుక యికనైనా మున్సిపాలిటీలలోవున్న scheduled castes కు సంబంధించినంతవరకు allotment చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : మున్సిపాలిటీలలో — ఆ work అంతా scheduled castes వారే చేస్తారని విశ్వసిస్తాము. ఆ amount వారికే చెందుతుంది అనుకొంటున్నాము.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : దీనితో మంత్రిగారితో ఏకీభవించడాని వీలులేదు. Central Government యిస్తున్న funds కూడా స్వీపర్సుకు స్కావేంజర్సుకు అని separate చేసివున్నది. Scheduled castes అంతా comprise చేయడంలేదు. 4, 5 చోట్ల వారి పేటలో వుంటాయి. స్కావేంజర్సు కాని షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్ వారుకూడా ఉన్నారు. ప్రత్యేకంగా సెంట్రలు గవర్నమెంటు funds దానికోసం వినియోగించబడడంలేదు కాబట్టి, వారు ఎన్నో దినాలనుంచి asitate చేస్తున్నార కనుక మన గవర్నమెంటు allotment యివ్వడానికి యీ సంవత్సరంనుంచే వా ప్రయత్నం చేస్తుందా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : Allotments యిస్తున్నారు. స్కావేంజర్సుగా scheduled castes లోనుంచే పనిచేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం allotment Health Housing & Municipal Administration Department కు యిస్తున్నారు.

Oral Answers to Questions

(శ్రీ) యం. రాంగోపాలరెడ్డి (మైదారం) : 3 వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా కాంగ్రెసు ఎలక్షను మానిఫెస్టోలో ప్రతి హరిజనునికి 5 cents భూమి యిళ్ళ స్థలాలకోసం యిస్తామన్నారు. గ్రామాలలో యిస్తున్నారు. మున్సి పాలిటీలలో యివ్వకపోతే విశక్షత చూపినట్లవుతుంది. అందరి హరిజనులను ఒకే విధంగా చూచేట్లు ఇండ్ల స్థలాలివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

(శ్రీ) మతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : Municipal limitsలో వుండే హరి జనులకు యీ స్కీము యిదివరకు వుండింది. డబ్బు లోటువలన యీ స్కీము తీసివేయబడింది

మిస్టర్ స్పీకర్ : కాంగ్రెసు ఎలక్షను మానిఫెస్టోలో ఏమి చెప్పారో అడ గండి. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వంవారు కాబట్టి.

Sri M. Ramagopal Reddy : Yes, Sir. In the election manifesto they have clearly stated that they are going to provide 5 cents of house-sites for every Harijan. They have said like that.

(శ్రీ) మతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : 5 సెంటు భూమి పల్లెటూళ్ళలో వుండే scheduled castes వారికి యిస్తోంది. మునిసిపాలిటీలలో స్వీవర్సుకు, ప్లావెం జర్సుకు యిస్తోంది.

(శ్రీ) బి. హెచ్. నాగభూషణరావు (వరంగల్) : మునిసిపాలిటీలలో కూడా స్కావంజర్స్, స్వీవర్స్ కాకుండా లేబర్ చేసుకొని, రిజాలు లాక్కొని బ్రిటికేవారున్నారు. కాటగిరైజ్ చేసి తక్కినవారిని వదలడం మంచిది కాదు. అందువల్ల, అందరికీ యిస్తామని హామీ యిస్తారా ?

(శ్రీ) మతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ఇది centrally sponsored scheme ఇది ప్లేటు గవర్నమెంటు కాదు, యిండియా గవర్నమెంటు యిస్తున్నది. కాబట్టి, ఆ హామీ నేను యివ్వలేను.

(శ్రీ) పి. శ్యామసుందరరావు (ఆచంట) : మునిసిపల్ టౌన్సులో హరి జనులు, అరుంధతీయులు చాల హెచ్చుమంది వుంటున్నారు. పంచాయతీ ప్రాంతంలో హరిజనులకు యిండ్ల స్థలాలు యిప్పించడానికి అవకాశం వున్నప్పుడు

మునిసిపాలిటీ అయినంత మాత్రాన అక్కడవున్న హరిజనులకు అవకాశం లేక పోవడం సరైనది కాదు. మునిసిపాలిటీలోవుండే స్కా వెంజర్స్, ఫాకీవారు, యానాదులు వుంటున్నారు, వారేకాకుండా హరిజనులు, అరుంధతీయులు — పెడ్యూట్లు కాస్తులవారు చాలమంది వుంటున్నారు. వారందరికీకూడ ఈ స్కిము ప్రొవైడ్ చేసేందుకు ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : ప్రస్తుతం ఆ ఆలోచన లేదు

శ్రీ వి. రామారావు : ఈ జంటనగరాలలో వున్న జనాభాలో హరిజనులు వున్నారు. ప్రభుత్వ స్లం క్లియరెన్స్ స్కిము స్కా వెంజర్స్ కు వున్నది. వారికి యిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెప్పారు. స్కా వెంజర్స్ అంటే గవర్నమెంటు సర్వెంటునా? పోలీసు క్వార్టర్సు, పి. డబ్ల్యు. డి. క్వార్టర్సువలె స్కా వెంజర్స్ క్వార్టర్స్... 2లక్షల జనాభావున్న హరిజనులకు యిళ్ళ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : మైదరాబాదు సిటీలో గవర్నమెంటు సర్వెంటున కాకుండా చాలమంది ప్రయివేటుగా స్కా వెంజర్సు పనిచేసుకుంటూ వున్నారు. కంటోన్మెంట్ ఏరియాలో గవర్నమెంటు సర్వెంటున వున్నారు. అందరికీ క్వార్టర్సు లేవు. కవాడిగూడెంలోకూడ పైట్స్ మంజూరు చేసింది, సికిందరాబాదులో మునిసిపల్ క్వార్టర్సుకు. ప్రయివేటువారుకూడ వున్నారు. ఇది సెంట్రలు గవర్నమెంటు స్కిము కనుక నేను హామీ యివ్వలేను. వారు యిచ్చిన సలహాలను అందజేస్తాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : మంత్రిగారికి యీ మునిసిపాలిటీల విషయం మీద సరైన అవగాహన లేనట్లు స్పష్టమవుతోంది. మునిసిపాలిటీలలోవున్న స్కా వెంజర్సుకు సెంట్రలు గవర్నమెంటు యిస్తున్న విషయం వాస్తవమే. వారు 30 ఫామిలీస్ కంటే ఎక్కువ వుండరు. ఏలూరులో పదివేలమంది పెడ్యూట్లు కాస్తువారున్నారు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటు స్కిము వలన వారంతా కవర్ అవ్వడంలేదు. కాబట్టి మునిసిపాలిటీలలో వున్నవారికి ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీమతి టి. యన్. సదాలక్ష్మి : రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ విషయం ఆలోచించడానికి చాలా యిబ్బందిగా ఉంది.

**CONCESSIONS TO SCHEDULED CASTES AND
TRIBES AND BACKWARD CLASSES**

138--

*116 (2986) Q.—*Sri G. Rama Rao* : Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to ;

(a) place a copy of the report prepared by Sri N. Yaganti, I. A. S. (Retired), Special Officer, appointed by the Government regarding concessions to scheduled castes, scheduled tribes and backward classes;

(b) whether Government accepted the recommendations made by the Special Officer; and

(c) if so, what are they ?

Smt. T. N. Sadalakshmi : (a) The report along with the views of Heads of Department is under consideration of Government. The request of Hon'ble Member shall be considered after final orders of Government are passed thereon.

(b) and (c) Do not arise in view of answer at (a) above.

శ్రీ వి. రామారావు : ఈ రిపోర్టు తయారు చేయాలని ఎప్పుడు ఆదేశించారు ? ఎంతకాలం నుంచి ఇప్పటివరకు pending గా ఉంది ? ఎంతకాలం పడుతుంది consider చేయడానికి ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : రిపోర్టును Heads of the Department కు వారి views కోసమై పంపారు. అది ఇంకా రాలేదు. వారినుంచి వచ్చిన తరువాత పబ్లిష్ చేస్తాము. ప్రస్తుతం రిపోర్టు ఒక కాపీ మాత్రం ఉంది. కావాలంటే దానిని లైబ్రరీలో పెట్టస్తాను. కాపీలు తీసి ఇవ్వడం ఇబ్బంది అనుకుంటాను.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : ముఖ్యమైన రికమెండేషన్లు ఇవ్వడానికి వీలు ఉంటుందా ? ఎప్పుడు Heads of Department కు పంపారు ? ఫలానా తారీఖులోపల పంపాలని ఏమైనా time limit fix చేసారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : 1961లో ఇది create అయినది. ప్రస్తుతం 1964లో ఉన్నాము, తొందరగా పంపాలని Heads of Departments కు reminders పంపబడ్డాయి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : రిపోర్టు consider అయిన తరువాత request consider చేస్తామన్నారు. ఆయన పైనా personal request చేసారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : రిపోర్టు తేబిలుపై పెట్టించమని అడిగారు. అది సిద్ధంగాలేదు. ఒక్క కాపీ మాత్రమే ఉంది. Heads of department consider చేసిన తరువాత మరల పబ్లిష్ చేయవలసి వస్తుంది కాబట్టి, రెండు సార్లు బదులు ఒకేసారి పబ్లిష్ చేయాలని ఉద్దేశం, personal request ఏమీలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇందాక చదివినపుడు అట్లా స్ఫురించింది. Request చేసారంటే ఏమో అనుకున్నాము. ఆయన మామూలుగా request చేసే మనిషికారు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : అదే అర్థం వచ్చేది చదివానండి.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : 1961 లో రిపోర్టు వచ్చిందని 1964 లో reminders పంపామని మంత్రిగారు అన్నారు. Reminders పంపానికే మూడు సంవత్సరాలు పట్టిందా? ఎప్పుడు consideration జరుగుతోందో తెలుకారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఎప్పుడు పంపారో date లేదు. ఎప్పుడు రిపోర్టు create అయినదో date చెప్పాను. Reminders పంపుతున్నాము. అది వచ్చిన తరువాత పబ్లిష్ చేయడానికి consider చేస్తామని చెబుతున్నాను

శ్రీ నావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : దీనికి ముందు రంగారావు కమిటీ అని ఒకటి వేసారు. దానినికూడ ఇందులో సమన్వయం చేసారేమో చెప్పగలరా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : రంగారావు కమిటీ గురించి నావద్ద ఏ information లేదు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు : యాగంటి రిపోర్టు 1961 లో submit చేస్తే 1964 వరకు reconsideration ఇచ్చి ఉంది ఎంత కాలంలో finalice చేసి రిపోర్టు అందించగలుగుతారో నెలవిస్తారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ వి. రామారావు : ఎంతకాలంలో అంచేస్తారు.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : సాధ్యమైనంత తొందరలో.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఎంత కాలంలో అందించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారనా ఎంత కాలంలో అందచేస్తారనా?

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : మంత్రిగారు అసలు రికమెండేషన్లు ఏమైనా చదివారా? చదివితే substance ఏమైనా చెప్పగలిగారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : చెప్పారగదా—one copy is available.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : సభ్యులకు అందచేయక పోయినా మంత్రిగారు చదివితే substance అయినా చెబితే ఉపయోగంగా ఉంటుంది. మూడు సంవత్సరాలైనా రిపోర్టు ఇవ్వకుండా త్రోక్కి పెట్టడం న్యాయం కాదని తెలియజేస్తాను.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఇందులో చాలా items ఉన్నాయి. చదివారు, ఒకటి—population ను బట్టి రిజర్వేషన్ ఉండాలన్నారు. Population ఎక్కువైనది కాబట్టి ప్రస్తుతం Scheduled castes కు ఉన్న 16% ను 17% చేయాలని, backward classes కు 25% ఉండేది 34% చేయాలని open competition కు 59% ఉండేది 49% చేయాలని ఉంది. ఇలాంటి రికమెండేషన్లున్నాయి.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : మొత్తం ఎన్ని రికమెండేషన్లున్నాయి?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : తొమ్మిది.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : If a summary of the recommendations is placed on the Table of the House, it may be helpful to the members. Till now, that report could not see the light of the day. So a summary at least of the recommendations may be placed on the Table of the House.

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : లైబ్రరీలో పెట్టిస్తాను.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : ఎప్పుడు లైబ్రరీలో పెట్టిస్తారు ?

Mr. Speaker : The report itself is placed in the library. Anybody interested can go and read it.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : If she is prepared to hand it over to you, you can give us, Sir.

Mr. Speaker : She is prepared to place the full text in the library.

**STUARTPURAM SETTLEMENT IN GUNTUR
DISTRICT**

139—

*129 (3131) Q—*Sri T. K. R. Sarma (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya) :* Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state.

(a) whether the Government propose to take over the management of the Stuartpuram Settlement (Guntur District) from the Salvation Army ;

(b) whether any compensation is to be paid to the management by the Government for taking over the same; and

(c) if so, the stage at which the matter stands now ?

Smt. T. N. adalakshmi : (a) Yes, Sir.

(b and c) The matter is under consideration.

MID-DAY MEALS IN SOCIAL WELFARE SCHOOLS

140—

*25 (3939) Q.—*Sri G. C. Kondiah (Nellore) :* Will the hon. Minister for Social Welfare be pleased to state.—

(a) whether it is a fact the Midday meals for backward community boys and girls in social welfare schools were stopped and that only scheduled castes children are given mid day meals ; and

(b) if so, the reasons therefor ?

Smt. T. N. Sadalakshmi : (a) Yes, Sir.

(b) Due to National Emergency the Plan Schemes had to be pruned down and this scheme had to be given up. A separate scheme for supplying midday meals to all poor and needy children, irrespective of Caste and Creed' is in operation in the State in Co-operation with "CARE", programme, since 1962-63.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య : పమి జరిగినప్పటికీ backward classes కు లోగడ midday meals contractors కు ఇవ్వవలసిన బకాయిలు నాలుగైదు సంవత్సరాలుగా ఉన్నాయి. దీనిని గురించి పదే పదే వ్రాసాము. ఇది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ? వస్తే arrears ఇచ్చారా ?

Smt T. N. Sadalakshmi : That is a separate question.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : 1962-63 లో మొత్తం state కు స్కీము ఉందని అన్నారు. 1963-64 లో ఏదైనా స్కీము ఉన్నదా ? ఎవరికైనా ఇస్తున్నారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : 1963 లో ఇచ్చాము. తరువాత cut అయినదని మనవి చేసాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : ఇప్పుడు ఎవరికి భోజనం పెట్టే సౌకర్యాలు లేవా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : Scheduled castes వారికి పెడుతున్నారు.

శ్రీ ఎమ్. లక్ష్మణస్వామి : రు. 1500 లోపు ఆదాయం వచ్చే వారికి economic backwardness క్రింద midday meals సూత్రం వారికి కూడా వర్తిస్తుందా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : Care స్కీము క్రింద irrespective of castes అందరికి పెడుతున్నారు. Economic backwardness అనేది అమలులో ఉండదు అనుకుంటాను.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య : Care programme క్రింద midday meals ఇక్కే సకస్థంస్థులలో ఇవ్వడం ప్రారంభించి పెడుతున్నారా?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి : ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు idea చేస్తోంది. సంపూర్ణమైన information నా వద్ద లేదు. వారు చేస్తున్నారో లేదో తెలియదు.

**INFORMATION REGARDING THE HEALTH OF
SRI V. SR. KRISHNA, M. L. A.**

Mr. Speaker: Due to unavoidable circumstances, I had to adjourn the House and suspend the business for about half-an-hour. Sri Srikrishna developed some trouble in the back. We have made necessary arrangements for his treatment in the hospital. I hope he will be allright today itself, and he will be able to resume normal duties tomorrow.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

*Notification issued with G. O. Ms No. 453, Home (Tr II)
Department, dated 17th March, 1964.*

The Minister for Labour and Transport (Sri B.V.G. rumoorthy): Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Act 5 of 1963) copies of notification issued with G. O. Ms. No. 453, Home (Tr. II) Department dated 17th March, 1964, and published in the Andhra Pradesh Gazette Part I Extraordinary dated 30th March 1964.

Mr. Speaker: Paper laid on the Table.

Sri V. Visweswara Rao : This notification was issued on 17th March 1964. The House was sitting on that day. ఇతివరకు ఒక సారి మంత్రిగారు ఆ విధముగా చేసినప్పుడు వారి దృష్టికి తెచ్చాము. ఇక ముందు పెంటచే పెడతామన్నారు. ఇప్పుడు ఎందుకు ఆ విధముగా చేశారు ?

Mr. Speaker : It was published in the Gazette on 30th March. On that date, the House was not sitting. We adjourned on 28th or 29th of that month. The House was not sitting on that day.

Sri B. V. Gurumurthy : Formerly it used to take years and years. Now from March it has come to June. I have made sufficient progress. Members need not have any grouse in this respect.

Mr. Speaker : It is a compliment in a way.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, దీనిలో "All the motor vehicles belonging to the Government అన్నారు." Categories వివరించలేదు.

Sri B. V. Gurumurthy : It is a clear thing. No further clarification is necessary. All vehicles belonging to the State Government are exempted from the imposition of this tax. What more clarification the hon. Member wants, I am not aware.

Mr. Speaker : Whatever clarification you want, he is prepared to give.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : గవర్నమెంటు వెహికీల్స్కు సొంతానికి వాడుకుంటున్నవి ఉన్నాయి. సామాన్లు కూడా తీసుకొని పోతూ ఉంటారు.

Sri B. V. Gurumurthy : That is a different thing. If it is a Government vehicle belonging to any department

of Government, that is exempted. If that is misused, it is a different question and it has to be tackled on a different footing.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: It is said 'non commercial purpose'. What is the purpose? Why should Government vehicles be exempted? What harm is there if the tax is being paid on them also?

Sri B. V. Gurumurthy: We are going into the rationale of exemption. That can be taken up separately. After all one department has to pay to another department; but all that comes to the same exchequer. But if hon. members want to know the justification for this, it is a different matter. It can be taken up later.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: You have placed a G. O. on the floor of the House. We have asked for a clarification why Government vehicles be exempted. When vehicles used for commercial purposes are not being exempted, for example, R. T. C. Vehicles are not being exempted, certain vehicles that are being used for even commercial purposes are being exempted. What is the purpose. Why should they be exempted?

Sri B. V. Gurumurthy: I will go through the file and give the answer tomorrow.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu: We will keep this pending till tomorrow.

Mr. Speaker: It is already placed on the Table of the House. If you want certain information, he is prepared to furnish that information to you tomorrow.

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

Sri Ramachandra Rao Deshpande : I would like to know what exactly is meant by 'non commercial' purpose. What is 'commercial purpose'.

Sri B. V. Gurumurthy : 'Commercial' purpose is that which has something to do with business-doing profit and loss. 'Non-Commercial' purpose means something which is not making profit or loss.

Sri Tenneti Viswanatham : Which Department is making profits, Sir ?

Mr. Speaker : In Highways Department, lorries are being used for certain things. Government vehicles are being used. They get some benefits. They are all Government vehicles.

Sri Tenneti Viswanatham : That is true కమర్షియల్ అండ్ నాన్ కమర్షియల్ అన్నారు. But anyway, the answer is Government won't like to tax itself.

Sri B. V. Gurumurthy : Perhaps, that is a plausible reason.

Sri T. Nagi Reddy : Then let not the Government tax any of the vehicles belonging to them, be they R. T. C. There must be some criterion.

Sri B. V. Gurumurthy : As I said, I would give the information tomorrow, but it cannot be a matter for discussion.

POINT OF ORDER

re : the alleged Promulgation of the Ordinance No. 1 of 1964 and
Prorogation of the House by the Governor on the same day.

Mr. Speaker : Yesterday, I promised to give my ruling today. Unfortunately, I did not have the full

*Point of Order
is : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day*

information. Moreover, the papers were not sent to me yesterday evening. So I am not able to give my ruling today. I will give my ruling on Monday. After my ruling is given, the two Bills could be taken up that day.

Sri Tenneti Viswanatham : On Monday, before you give your ruling, I request you to give us an opportunity to say something.

Mr. Speaker : That you can do now. I will hear you now and I will try to understand the points advanced by you and try to give my ruling on that also. Otherwise, there will not be time for me. In fact, both these bills should have been taken up yesterday and finished; but even today we are not able to take them up.

Sri Tenneti Viswanatham : When I met you in your Chamber, you said 'I was reserving my ruling'. We got a little relaxed and threw aside the books. We have to go into the groove again.

శ్రీ పి. రాజగోపాలాచార్యుడు : అధ్యక్షా, మొన్న raise చేసిన point ఉన్నది. Promulgation ఎప్పుడైతే చేశారో, promulgation, prorogation రెండూ ఒకే డేటులో ఉన్నాయి. కాబట్టి బిల్లును disallow చేయవలసి ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు అది చెప్పేముందు ఒక information ఉన్నది తమకు తెలుపవలసి ఉంటుంది.

D. O. letter No. Nil, dated 3—7—1964 received from Sri K. Subramanyam, I. A. S., Secretary to Governor, "Raj Bhavan", Hyderabad, addressed to Sri G. V. Chowdary.

*Point of Order
re the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day*

“Dear Sri Chowdary,

In response to your D. O. Letter No. 7723—Legn/64 dated 3rd July 1964, I would like to inform you that I have ascertained that the order of prorogation of the Assembly was signed by Governor in the forenoon and the ordinances were approved in the afternoon.

Yours sincerely,
(K. Subramanyam)”

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు : దానికి సరిగ్గా చెప్పి fore-noon, after-noon అన్నాడుగాని, ప్రైము యివ్వలేదా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ప్రైము యివ్వలేదు.

Sri T. Nageswara Rao Deshpande : I would also like to know whether there is any information regarding the point as to when the promulgation was made—whether it was in the forenoon and afternoon of that day.

Mr. Speaker : The ordinance itself was approved ..

Sri T. Nageswara Rao Deshpande : That was regarding prorogation. But I want about the promulgation of the ordinance.

Mr. Speaker : The ordinance was approved in the afternoon. After it was approved by the Governor, it must have been promulgated, not before it was approved by the Governor. The ordinance was approved by the Governor in the afternoon and after it was approved it must have been promulgated. Before approval, it could not have been promulgated.

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : Another point of information గ. ర్న మెంటు దగ్గరకి నెత్తును ప్రొరోగ్ చేస్తూన్న పేషర్లు, అర్థి నెన్ను promulgation చేస్తున్న పేషరు రెండు కలిపి ఒకే తడవ వంపించారా?

Mr. Speaker : I have no information on that point.

Sri Ramachandra Rao Deshpande : I would also like to know whether there was previous sanction of the President of India for the Governor to issue the ordinance as required under Article 213 of the Constitution, because, supposing it was not an ordinance and it was an Act passed by the Legislature, then it required the assent of the President. Then naturally there should be the previous sanction of the President of India also to issue the ordinance under Article 213 because the original Act of Gram Panchayats was reserved for the assent of the President. It would become an amending Act and naturally it must have previous sanction of the President. I, therefore, would like to know whether there was also previous sanction for issuing the ordinance.

Mr. Speaker : So far as my information goes, I do not think the previous sanction of the President was obtained before issuing this ordinance. I have no information on that point.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : అధ్యక్షా, Prorogation ఉదయము Promulgation మధ్యాహ్నము అన్నారు. Whatever it may be there is no difference at all ఎందుకంటే ఆ దినము ఏ మైములో prorogue చేసినా, promulgate చేసినా అది commence అయ్యేది దాని effect previous night 12 O'clock కి వస్తుంది. Simultaneous గా ఒకే time లో prorogation, promulgation వచ్చినవి కాబట్టి, ఒకే మైములో ప్రారంభమైనది కనుక అది invalid అవుతుందని మా అభిప్రాయము.

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

Mr. Speaker : You mean that the ordinance becomes invalid.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అప్పుడా, తాము చెప్పిన information ప్రకారముగా prorogation కి ప్రొద్దున సంతకము పెట్టారు ordinance కు మధ్యాహ్నము సంతకము పెట్టారు. Defect cure అయినదని అనుకోకూడదా అని suggest చేశారు. అయితే అంక్షలో ఈ ordinance ఎప్పటినుంచి effect లోకి వస్తుందో వ్రాయలేదు. It takes the effect from the afternoon of 26th అని వ్రాసినట్లయితే—కాని వ్రాయలేదు. అదికాదు విషయము. అది 26th అన్నారు. Prorogation 26th అన్నారు. ఏమీ వ్రాయనప్పుడు they take effect on the same day. Same day అంటే the expiration of the previous day. Therefore they begin after 25th expired and at the commencement of 26th. ఇది ప్రొద్దున సంతకం పెట్టి, అది మధ్యాహ్నము సంతకము పెట్టినప్పుడే రెండూ కూడా ఇప్పుడున్న language ని ఒట్టి 26th ఎప్పుడు ఆరంభమైనదో అప్పుడే రెండూ ఒక మారే ఆరంభమైనవి. రెండు సంతకాలు దూరము దూరముగా వున్నప్పటికీ రెండూ కూడా ఒకే time లో 25 తారీఖు అంతము, 26వ తారీఖు ఆరంభము. అప్పుడు ఈ రెండు ఆరంభమైనవి. అందువల్ల ఈ రెండు ఒకమారే వున్నప్పుడు అప్పుడు session వుందా లేదా అనేది చెప్పడము కష్టము. ఇది చాలి doubtful point. ఇటువంటి cases ఇదివరకు ఎక్కువగా రాలేదు, అందువల్ల తమ దృష్టికి తీసుకొని వస్తున్నాను.

Mr. Speaker: This House only is capable of raising such points.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : మనదగ్గరే వస్తూ వుంటాయి. మన గవర్నమెంటు ఇలా చేస్తూ వుంటుంది కాబట్టి.

Mr. Speaker: Such things may be happening elsewhere also. Only members may not be raising them.

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: మిగిలిన గవర్నమెంటు ఒక రోజు తప్పించి చేసుకొంటారు. ఇక్కడ ఫరవాలేదని ప్రొద్దున, మధ్యాహ్నము అనే difference తో చేసేసారు. Interpretation act ప్రకారముగా అయినాసరే, decisions ప్రకారముగా....

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: బీహారులో ఒకటి వచ్చింది. అక్కడ pro-rogation అంతా ఒకమారు అయినప్పటికి కూడ అసలు regular సెషన్ లో వుండగానే చేసేసారు. అందుచేత ఈ question అందులో decide కాలేదు. ఇలాగే అక్కడకూడ simultaneous గా prorogation, ordinance ఒక మారే చేశారు. ఇక్కడ మాత్రము ఈ మోస్తరుగా వచ్చింది. తమరు దృష్టిలో వుంచుకోవాలని మనపిచ్చెస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, మద్రాసు గవర్నమెంటులో ఎ. కె. గోపాలన్ గారిని detention లోకి తీసుకొన్నప్పుడు detention చెల్లదు అని హైకోర్టులో plead చేశారు. ఆయనను convict చేయకుండా release చేశారు. Release చేయగానే immediate గా ఒక ordinance issue చేశారు. Public Safety Ordinance అని issue చేశారు. ఆ తైములో ordinance టెయడము తప్పా రైటా అనే issue మీద question వచ్చి సుప్రీంకోర్టుకు పోయినప్పుడు act ను బట్టి ఆ ordinance చేసినపుడు చెల్లదు అని త్రోసిపారేశారు. అందువల్ల ఈ ordinance immediate గా act కోసము చేసినపుడు అది చెల్లదు. రెండవది ఉదయమా, సాయంత్రమా అన్నప్పుడు ఆయన సాయంత్రానికి ఒక రోజు prorogue అయితే ఆయన forenoon చేశారని అన్నారు. Forenoon అంటే early morning or noon అనే question వస్తుంది. Noon అంటే 12 గంటలకు అంతకన్న ముందు చేశారన్నమాట, అంతకన్నముందు చేస్తే రోజు మొత్తము office వున్నట్లే లెక్క. దాని effect ఎప్పుడు వస్తుంది. ఏదైనా చేస్తే ఆ రోజు సాయంత్రములోగా దాని effect వుండితీరుతుంది. అంతకుముందున్న సెషన్ గురించి ఆ రోజు సాయంత్రము వరకు communicate కాదు కనుక communicate అయినప్పుడే వస్తుందనేది జవరత్ గా వుంది. Communi- cate కాలేదు కనుక ఆ రోజువరకు సెషన్ వున్నట్లే. అది ఆ రోజున public

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

communication కాకుండా చేసినది వుంటే prorogation జరుగలేదు కనుక prorogue చేయడము సరకే అధికారము వుంది. కాని ఆ రోజున సెషన్ case అయినది అనే అన్ని సాయముతో ordinance issue చేస్తే అది invalid అవుతుంది.

Art. 213 క్రింద ఏవయినా గవర్నరు assent, రాష్ట్రపతి assent కావలసి వుంటుందా లేదా అనే question వస్తుంది. బిల్లు సమయమైనప్పుడు రాష్ట్రపతి assent వుంటేనే తీసుకొని రానక్కరలేదు. బిల్లు పాస్ అయిన తరువాత రాష్ట్రపతి assent కావాలంటే అప్పుడు రాష్ట్రపతి assent ఇచ్చిన తరువాత ఆ announcement ఇస్తేనే publish అవుతుంది. Then it will come into force. Ordinance అట్లా కాదు. Ordinance ఎప్పుడైతే promulgate చేస్తారో దానితో force లోకి వస్తుంది 213 ఆర్టికల్ లో వుంది. ఈ రెండింటిని ఒకదానికొకటి సమన్వయము చేసుకొంటే, ordinance pass చేయడముతోటి, prerequisites అన్నీకూడ constitution ప్రకారము కావలసిన అన్ని పూర్తిచేయాలి దానివల్ల రాష్ట్రపతి ఆమోదము కావాలా లేదా అనే దానిలో పేరే చెప్పవలసిన అవసరం లేదు.

The following Act which was reserved by the Governor on 19-12-1963 for the consideration of the President received the assent of the President on 17th January, 1964 and the assent was published on 18th January, 1964 for the information of the public.

అనేది మొట్టమొదట మనము చేసిన ordinance కి కావలసిన act ను ప్రకటించాను. ఈ ప్రకటించడముతో తేలిపోతోంది. ఈ act ను మార్పులు చేయాలన్నట్లయితే రాష్ట్రపతి పెర్మిషన్ కావాలి. ఎప్పుడైతే act చేయడానికి రాష్ట్రపతి పెర్మిషన్ అవసరమైనదో దానితో ఇదికూడ అవసరమైనది. దానికి సంబంధించిన act ను ఎప్పుడైతే ordinance ద్వారా amend చేస్తున్నారో ఆ ordinance previous కి రాష్ట్రపతి అంగీకారము లేకుండా చేయడానికి వీలులేదు. అయితే గవర్నరు చేయవచ్చునా లేదా అంటే చేసి వుండవచ్చు. అది కాదు question. అది valid అవుతుందా లేదా అన్నప్పుడు రాష్ట్రపతి పెర్మిషన్

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

పున్నహుడే valid అవుతుంది అనుకొన్నారు కనుక అదికూడ గావలసిన అవసరము వుంది. ఆ point చూసినట్లయితే రాష్ట్రపతి అంగీకారము లేకుండా జారీవున్నది.

ఇక గెజిట్ పబ్లికేషన్ అన్నపుడు ఇదివరకు ఇక్కడ question వచ్చింది. గెజిట్ పబ్లికేషన్ ఏమిచేస్తున్నారు అంటే ఆఫీసు ఫైల్ కే గెజిట్ కనుక అది కావాలా లేదా అనే question వచ్చింది నమకు గుర్తు పుండవచ్చు. కాళేశ్వర రావుగారు స్పీకరుగా పున్న తైములో కళా వెంకటరావుగారు ఇక్కడ మంత్రిగా ఉన్నారు. అప్పుడు ఒక notification ఇచ్చారు ఆ notification ఎప్పుడు issue చేశారు? గెజిట్ ఎప్పుడు print అయినది అని మేము అడిగితే జ్ఞాన చెప్పినది ఏమంటే గెజిట్ ఎప్పుడు issue అయినది అనే question మాకు కావలసివది గెజిట్ ఏ తారీఖుతో వుంది అని చెప్పారు అంటే దాని అర్థము తరువాత తారీఖులోకూడ పాత తారీఖులు వేయడం మామూలు వుంది అని చూపించారు. సత్తెనపల్లిలో తగాదా వచ్చింది అక్కడ జమాబందీ జరుగుతోంది. గెజిట్ నోటిఫికేషన్ జరగనిదే జమాబందీ జరుగకూడదు. ఆ రోజువరకు గెజిట్ రాలేదు. నోటిఫికేషన్ తేకుండా జమాబందీ ఎలా జరుగుతోందని నేను డెప్యూటీ సెక్రటరీను అడిగాను. ఎక్కడ వుంది అన్నారు. I referred to the Board Standing orders. Refer చేసిన తరువాత గెజిట్ నోటిఫికేషన్ అయిన తరువాత జమాబందీ ప్రారంభించాలని వుంది అన్నారు. అంతటితో adjourn చేశారు. Adjourn చేసి 4, 5 రోజులలోకి పాత తారీఖు వేసుకొని తీసుకొని వచ్చారు. ఇది పాతది అన్నారు. మీకు పాతదా కొద్దా అనేది ప్రధానము కాదు. తారీఖు ప్రధానము అని అన్నారు. తారీఖు ప్రధానమని దానిలో అనవచ్చునేమో కాని ఈ ఆర్డినెన్సు విషయములో తారీఖు కనుక ముందు వేసి పున్నట్లయితే ఒక వేళ publication కు prorogation జరుగుకుండా పున్నట్లయితే తప్పు అవుతుంది. Prorogation కి bar వుంది. తక్కినవాటిలో గవర్నమెంటుకు ఆ bars లేవు. ఇక్కడ houses నడుస్తున్నప్పుడు సెషన్ ఉండగా చేయకూడదు అనేది—ఒక forenoon ముందుకప్పుక వచ్చినట్లయితే he will enter in the premises of the session. Session దాటిపోయేట్లుగా మరు రోజుకు గాని వెళ్ళడము లేదు, అందువల్ల గెజిట్ నోటిఫికేషన్ లో అలాంటిది వున్నది.

*Print of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day*

అందువల్ల గెజిట్ నోటిఫికేషన్ కు ఎప్పుడు ఇచ్చారు, గవర్నమెంట్ ప్రెస్ లో ఎప్పుడు print చేశారు అనే information తెప్పిస్తే మొత్తము issue expose అవుతుంది. ఇది ఎట్లా నిలవదో తెలుస్తుంది. Publication గా గాని రాష్ట్రపతి assent గా గాని, forenoon అనే పద్ధతిగాగాని ఈ మూడింటిని బట్టి చెల్లవు కనుక ఇది అమలు జరుగడానికి పిలువేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : ఇప్పుడు ఆర్డినెన్స్ తీసుకువచ్చారు. Now the Bill is here to replace the ordinance. కాని ఈ బిల్లు అలా కాదు. ఆర్డినెన్సులో ఏ సబ్జెక్టు మేటర్స్ వున్నవో అది కాకుండా additional subject matter ఉంది. It is out of order అని నా పాయింట్ అధ్యక్షా.

Sri C. D. Naidu (Chittoor): Mr. Speaker, You were mentioning that the session was prorogued in the forenoon and the promulgation of the ordinance was made in the afternoon. The point to be considered is when do these things take legal effect. I shall give an example of the effect of an Ordinance. A person was arrested at about 5 a.m. on a day and the ordinance was actually promulgated at about 11 a.m. the same day. In 1948, Madras, it was observed by the Court that the ordinance which was passed at 11 a.m. took effect at 12 midnight, i.e. 11 hours before, and the arrest made under that ordinance was in order. If we take into consideration the legal aspect of the ordinance and the order of prorogation of the Assembly Session, I think they came into effect simultaneously, i.e. at 12 midnight.

Mr. Speaker: I would request the Member to bear in mind that this is under the General Clauses Act and that is interpretation. Section 5 of the General Clauses Act says :

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

“Where any Act to which this Chapter applies is not expressed to come into operation on a particular day, then it shall come into operation on the day on which the assent thereto of the Governor, the Governor General or the President, as the case may require, is first published in the Official Gazette.”

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: దీనికి సంబంధంలేనిది మాప్రకారం అనుకోలేదు. ఆ సెక్షన్ కు దీనికి సంబంధం లేదు. యాక్టువల్ గా రె. మా. చూచాకా 26 నుండి ఎఫెక్టు అవుతాయని ప్రాకారం. అది వ్రాసి తేనప్పుడు ఆ ఆర్డినెన్స్ వస్తుంది.

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు: ఆర్డినెన్సులో వ్రాసిలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: ప్రాయశఛోయినా (It takes effect on the day) 191 క్రింద పబ్లికేషన్ క్వశ్చన్ లేదన్న సంగతి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. ఇంటర్ ప్రెటేషన్ యాక్టు ఎస్లయి కాదు. Promulgation on that day ఆర్డినెన్స్ కూడా అదే రోజు. సి.డి. నాయుడుగారు చెప్పినట్లు సేమ్ డే అయినప్పుడు రెండూ కూడా (That takes effect from the midnight) 25 expire అయి 26 ప్రారంభం అయినప్పటినుండి. అంటే 12 గంటలకు సంతకం చేసినా, మూడు గంటలకు సంతకం చేసినా అంతే. ఇవన్నీ కూడా 25 ఎక్స్ పైరేషన్ అయిన వెంటనే 26వ తేదీ ఏ డేం నుండి ప్రారంభం అయినదో అప్పుడే ప్రారంభం అవుతాయి. ఇది ముందా, అది ముందా అన్న క్వశ్చన్ ఎరైజ్ కాదని మనవిచేస్తున్నాను. మనకు వేరే వున్న రూల్స్ లో ఏమున్నదంటే It takes effect on the day on which it is presented to..... అని, అది clear rule, అందువల్ల Interpretation Act దీనికి apply కాదు. సెంట్రల్ యాక్టులో కూడా Where any Central Act is not expressed to come into operation on a particular day, it will come into operation on that day on which it receives assent అని వుంది.

ఈ పబ్లికేషన్ అనేది మనం స్టాటుట్ టరీ రూల్స్ లో ప్రొవైడ్ చేస్తూ వుంటాము. సాధారణంగా యాక్టులో ప్రొవైడ్ చేయటం అనేది లేదు. ప్రామ

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

ప్రోమల్గాషన్ అంటేనే పబ్లికేషన్. మీరు రిగిల్ డిక్షనరీ జ్యూడిషియల్ డిక్షనరీ చూస్తే Promulgation itself is publication అని అర్థం అవుతుంది. అందువల్లనే బహుశా 213 కి కూడా అది వ్రాసి వుండదు. పొద్దున్న అయినా, మధ్యాహ్నం అయినా కూడా రెండూ 24వ తేదీ అంతమై 24వ తేదీ ప్రారంభమయిన క్షణం నుండి ప్రారంభమయ్యాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్: మీరు చెప్పే విషయం కరెక్టు కాదు. According to Section 23, the provisions of the General Clauses Act shall apply also to the ordinances issued by the Governor.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం: జనరల్ క్లాజెస్ యాక్టు కాన్స్టిట్యూషన్ ను ఓవర్ రైడ్ చేస్తుందా? జనరల్ క్లాజెస్ యాక్టు ఎప్పుడో 1889 లో పాస్ చేసింది. దానిని మనం సర్దుకోకపోతే

Mr. Speaker : It is only according to interpretation.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఇంటర్ ప్రెటేషన్ కే కాని The General Clauses Act will not validate what is invalid, or make invalid what is valid. When the things are not clear మనం దాని సహాయం తీసుకొందాం. అక్కడ The law is very clear that it takes effect on the date on which it is passed 11 గంటలకు సంతకం పెట్టినా, రెండు గంటలకు సంతకం పెట్టినా they take effect on the expiry of the 25th అ క్షణం నుండే రెండూ మొదలవుతాయి. ఒక దాని తరువాత ఒకటి వచ్చిందని కాని పబ్లికేషన్ ఎఫెక్టు తీసుకు రావటానికి కాని దీనికి సంబంధం లేదు. 213 లో గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేయాలని లేదు. మనకు క్లెయిర్ గా వుండటానికి మనం రూల్స్ వ్రాస్తున్నప్పుడు లెజిస్లేషన్ లో సెసిఫిక్ గా వ్రాస్తారు. They shall take effect on publication in the Andhra Pradesh Gazette అని వ్రాస్తారు మామూలుగా. అక్కడ సాట్యూటరీ రూల్స్ లో చాలా మందికి తెలియని విషయాలు, పీనల్ క్లాజెస్ వుంటాయి కనుక ఆన్ పబ్లికేషన్ అని వ్రాయటానికి కారణం స్పెషల్ గా ప్రొవైడ్ చేస్తున్నాము, లేకపోతే they take effect on the day on which they are promulgated and that is on the expiry on the 25th.

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

Sri Vavilala Gopala Krishnayya: 27th is a public holiday ఆర్డినెన్స్ ఆచ్యుతేసింది 27. 27 పబ్లిక్ హాలిడే.

Mr. Speaker: So, on a public holiday nothing official should be done. Is it?

శ్రీ టి.వి. రాఘవులు: అధ్యక్షా, విశ్వనాథంగారు చేసిన వాదం 26వ తేది అంటే 26వ తేది రాత్రి 12 గంటలు దాటిన తరువాత నుండి అన్న భావం కనిపిస్తున్నది.

Mr. Speaker: They are deemed to have come into force on the midnight of the 25th.

శ్రీ టి.వి. రాఘవులు (గోపాలపురం) : అందుచేత రెండింటిమీద 26వ తారీకు వుంది. కనుక వరస్పర విరుద్ధంగా వుందనే భావంతో చెప్పారు. ఎమర్జెన్సీలో లా మేకింగ్ కు, ఆర్డినెన్స్ ను బిల్లు ద్వారా కానన నిభాధ్యక్షుడు తెచ్చే లా మేకింగ్ కు తేడా వుంది అవధ్యరూపంగా ఎమర్జెన్సీ ప్రొవిజన్ ప్రంద చేస్తున్నాము దానిని ఇప్పుడు రిఫ్రెస్ చేస్తున్నాము. రిఫ్రెస్ చేస్తూ తెచ్చే బిల్లును సెరోగా తీసు కొని పౌండ్ ఆఫ్ ఫ్లెష్ మాదిరిగా ఆలోచించటం న్యాయం కాదు. ఇదంత సీరియస్ కాదు. కేవలం రిఫ్రెస్ చేయబోతున్నాము. ఇక్కడ ఎన్ను బిల్లులోని మెరిట్స్ గురించి ఆలోచించాలి కాని ఏదో లెక్సికల్ పాయింట్ మీద ఇంత పెద్దగా ఆలోచించటం భావ్యం కాదేమో, వారు చెప్పింది బాగానే వుంది. డే అంటే డేనే. ఫోర్ నూన్ అయినా ఆఫ్టరు నూన్ అయినా ఒకే రోజు. అయినా ఆ డిప్యూటీలో పోవటం న్యాయం కాదు. చచ్చి పుట్టాడా, పుట్టి చచ్చాడా అనే తత్వంలోకి పోకుండా కామన్ సెన్స్ పాయింట్ ఆఫ్ లా ఏమంటే ఆర్డినెన్స్ మీద సంతకం తేది చూసుకొంటే సవ్యంగా వుందనే భావంతో చూస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రాజగోపాలాచార్యుడు: ఎమర్జెన్సీలో లాను అబ్జర్వ్ చేయ నవసరం లేదు అనే పాయింట్ అంది. ఎమర్జెన్సీలో లాను అబ్జర్వ్ చేయకుండా ఉండేదానికి పరిపురుషుడా? కాబట్టి whether it is Emergency or not, we have to observe law; we have to see whether it is legal or illegal.

*Point of Order
re the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day*

Sri P. V. Narasimha Rao: Sir, I shall first take up the objection raised by hon. Sri Deshpande.....

Mr. Speaker: Whether it is an ordinance which

Sri P. V. Narasimha Rao: Which requires the assent of the President before the ordinance is issued by the Governor.....

Mr. Speaker: Whether it is an ordinance for which assent of the President was necessary or a Bill which could have been reserved by the Governor for the President's assent, etc.

Sri P. V. Narasimha Rao: Yes, Sir, because that goes to the root of the matter. I should dispose it of first. Article 213 in its proviso says ;—

“Provided that the Governor shall not, without instructions from the President, promulgate any such Ordinance if—

- (a) a Bill containing the same provisions would under this Construction have required the previous sanction of the President for the introduction thereof into the Legislature ;.....”

Now, the crucial point is whether the Bill which is being introduced today in the Assembly replacing the ordinance-whether this requires the assent of the President. Obviously it does not because the provisions contained in this Bill are such that they fall entirely in the State List. The question may arise why the Panchayat Act was sent to the President? It was for the simple reason that that Act contained certain provisions which were in the Concurrent

Point of Order
re the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

List, like Cantonment, like some provisions regarding the Land Acquisition Act and Nyaya Panchayats. Those were the three provisions which were in the Concurrent List and that was specifically because those provisions were included in that Bill that it went to the President. So, that does not apply here, Sir. Therefore, the Governor of Andhra Pradesh is competent to promulgate ordinance without instructions from the President.

Now, having disposed this of, coming to the point regarding the date—the crucial date—on which these two—the Ordinance and the order of Promulgation—are to be deemed to come into effect, I would like to submit two arguments—alternative arguments—Sir, so that they will be there before you for what they are worth.

Now, our General Clauses Act—not the General Clauses Act of the Central Government; there are two General Clauses Acts—according to our Act, if any specific date is laid down in a Statute on which it has to come into effect it comes into effect on the date on which it is published in the official gazette. Now that is what we have specifically provided for all these statutes to be passed by our State Legislature. *Mutatis mutandis*, the same thing according to Section 23 applies to Ordinances. So my first argument would be that although the order promulgating the ordinance was dated 26th, it takes effect according to the General Clauses Act, on 27th, on which date it was published in the official gazette. That is one argument and if this argument is conceded, Sir, there will be no difficulty because the prorogation was done on 26th and the Ordinance came into effect—is to be deemed to have come into effect on 27th according to section 5 of the General Clauses Act.

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

The other argument which I have already submitted before you yesterday, Sir, is this. In between there is one more thing. You were just pleased to read a letter received from the Raj Bhavan saying that the Ordinance was promulgated or approved in the afternoon while the prorogation order was passed in the forenoon. Now, instead of going to the minute—the exact second—at which they take effect, I would like to submit before you that the wording of the Ordinance also is very clear. It says :

“Whereas the Legislature of the State is not in Session”. Now, while approving the Ordinance, the Governor has said in so many words that “While I am approving the Ordinance, the State Legislature is not in Session”. Now, we have to take this as an indication—a very clear indication—that while he was doing it the intention of the Governor is very clear. After all it is the intention of the Legislature or the Governor in the case of an ordinance that is crucial. The intention of the Governor is very clear from the wording of the Ordinance. He says that the State Legislature is not in Session. That is one thing.

The other thing is: yesterday, our hon. friend, Sri P. Sundarayya was pleased to state that I was starting the argument at the wrong end. I do not mind starting the argument from the end at which he started—whether it is right or wrong. He said: “Start it with the Ordinance”. Very well; we start with the Ordinance. The requirement for the validity of the Ordinance is that when the Ordinance is promulgated, the State Legislature should

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

not be in Session. That is the only requirement—first and last requirement. Now, the crucial point for us here to consider is whether the State Legislature was in session when the Ordinance was approved by the Governor. Obviously, it was not. Even if it is conceded that the whole day has to be taken and we have to think of on that day, the State Legislature was not in session, the Governor is free to promulgate the ordinance on the same day. It does not follow that the following day should be chosen for promulgation of the ordinance or coming into effect of the ordinance. I do not see any difficulty there, Sir, although I am prepared to concede that this is unprecedented. Yes, this may not have happened in any other State or in any other Country. But the mere fact that it is un-precedented need not present insurmountable difficulties. We can certainly figure it out because the moment it is conceded that on that day the Assembly was not in session, the Governor is free to promulgate the ordinance. There can be no other argument about it. So, Sir, on the basis of these two alternative arguments, I would submit very respectfully that the ordinance was promulgated validly and Constitutionally and there can be no difficulty. There should be no objection to its validity, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వవాదం : గవర్నరుగారి ఇన్‌ఛేన్‌షన్ దానినిబట్టి తెలుస్తుంది అని చెప్పి వారు చదివారు అది. దానిలో ఇన్‌ఛేన్‌షన్ ఏమీ లేదనియును. సరిగ్గా కాన్‌స్టిట్యూషన్‌లో 'ఎ' క్లాజు ఉన్నదో అదో కోట్ చేశారు. మామూలుగా ఆఫీసర్స్ కోట్ చేస్తారు అది. దానికి గవర్నరు గారు...

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : ఇన్‌ఛేన్‌షన్ లేకుండా కోట్ చేశాడని అనుకోంటామా మనం ?

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : కాదు. ఘోషం ఆనుకొంటున్నాము. మామూలుగా తెలియదండి? intention ఉంటేతప్ప, it is not intention అని చెప్పి, రాస్తేనే వీలవుతుంది. దానినిబట్టి వీలవుతుంది. That does not go to prove that the Governor or the Chief Minister or the Law Minister who advised the Governor exercised their mind upon the question of intention. ఉన్నదల్లా ఏమి? ఇప్పుడు వారు చెప్పినది బాగానే ఉన్నది. ఆర్టర్ సేటివ్ ఆర్గ్యుమెంటు అన్నది. ఆర్టర్ సేటివ్ ఆర్గ్యుమెంట్ అనేది సంసార పక్షంగా చెప్పడానికి మంచిదే. ముందు నడవడానికి కాని దీని లీగల్ ఎఫెక్టు ఏమిటనే క్వశ్చన్ వస్తుంది. ఈ లీగల్ ఎఫెక్టు అనేటటువంటిది క్లియర్ గా ఇంటర్ ప్రెటేషన్ ఆఫ్ ఎస్టబ్లిష్మెంట్ కాదు అని నాయొక్క మనవి. ఇందాక నేను మనవి చేశాను అది. ఇంటర్ ప్రెటేషన్ ఆఫ్ దీనికి అప్లై కానప్పుడు దీనిని క్లియర్ గా 26వ తారీఖున ఆర్డినెన్సు చేశారు. 26వ తారీఖున ప్రొమల్గేషన్ చేశారు కాబట్టి 26వ తారీఖు మొదటినుండి ఉంటాయి ఇవి. అది ఇప్పుడు ఆరంభమైనది 26వ తారీఖు. 25వ తారీఖు అంతము అయిన తరువాత 26వ తారీఖు ఆరంభం అయ్యాయి. ఈ రెండుకూడ ఒకటే సమయంలో వచ్చాయి. అది ఇప్పుడు తమ ముందు రూలింగ్ కు ఉన్న సమస్య.

Mr. Speaker : Yes.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఇంత చర్చ జరిగిన తరువాత మంత్రిగారు చెబుతూ, day అంటే ఆరోజు కాదు, ముందు ఇది చేశారు, తరువాత అది చేశారు అని చెప్పేసి వారు ద్విజంటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేశారు. కాని రాఘవులుగారు అదికూడ చెబుతూ ఎక్కడ అంటే, స్టార్టు అవుతుందో ఆరోజు అని చెప్పేసి, కాకపోతే దానిలోకి వెళ్ళనవసరంలేదు. కాని ఇంకొకటి జనరల్ గ్లాజెస్ ఆఫ్ తీసుకొచ్చి మేము పబ్లిష్ చేసిన రోజునుంచే ఇది అమలులోకి వస్తుందని చెప్పినారు. కాని గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేసిన వర్డింగ్ కూడ చూస్తే మామూలుగా గెజిట్ లో పబ్లిష్ చేసేటటువంటి పద్ధతి ఇప్పుడు ఇందాక లేబుల్ మీద పెట్టి నటువంటి గెజిట్ కూడ—గెజిట్ ఎక్స్ ప్రా ఆర్డరరీ అని చెప్పేసి—ఆండ్రప్రచేజ్ గెజిట్ ఎక్స్ ప్రా ఆర్డరరీ పార్టు I పబ్లిష్ బై అథారిటీ అంటూ దీనిలో “In exercise

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

of the powers conferred by Sub-section (1) of section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 (Andhra Pradesh Act 5 of 1963), the Governor of Andhra Pradesh hereby grants exemption of the tax payable in respect of all the Motor Vehicles belonging to the Government of Andhra Pradesh which are used to the satisfaction of the Licensing Officers for noncommercial purposes."

అని చెప్పి ఆ ఐర్మన్ మాత్రం విడిచిపెట్టేశారు. కాని ఈ ప్రొమోగేషన్ ఆర్డినెన్సు చేసినప్పుడు దానితో ఆ విధంగా చెప్పారు. దానిలో చెప్పినట్లుంటే వర్డింగ్ ఏమిటంటే it is hereby published for general information అని చెప్పారు. ఆ పబ్లికేషన్ 27న వచ్చింది గోపాలకృష్ణయ్యగారు కూడ చెప్పారు 27th is holiday అని. అందువల్ల ఏమిటంటే ఈ విధంగా చూచినప్పుడు అసలు ఇది 28న సంతకం చేసినారని స్పష్టంగా అర్థమౌతుంది. 27లో పబ్లిష్ చేసినది జనరల్ క్లాజు అప్పు ప్రకారం తీసుకోవాలంటే పబ్లిష్ చేసినది 28 జనరల్ ఇన్ ఫర్మేషన్ కొరకే చేశారు కాని దీని వర్డింగ్ బట్టి చూచినప్పుడు మరి ఇంకోదానికి కాదు. మరి ఈ విధంగా చూచినప్పటికీ కూడ ఇది అదే రోజున అగులుకు వచ్చి నట్లుగా మనం ఖామచవలసిన అవసరం ఉన్నదని మాత్రం గేను అక్లిపాయివడు తున్నాను.

Sri P. V. Narasimha Rao: Mr. Speaker, Sir. There is just one submission I would like to [make.]. Some thing was said regarding the intention of the Governor not being relevant or not being reflected from the wording of the Ordinance. I have, here, Sir, the ruling of the Division Bench of the Allahabad High Court in the case of Premnarayan Vs. the State of U. P. published in 1960 A.I.R. There, it is very clearly laid down by their Lordships that....

Mr. Speaker : We have to gather the intention only from the wording.....

*Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day*

Sri P. V. Narasimha Rao : That, Sir; that is exactly...

Mr. Speaker : Well, that is common sense.

Sri P. V. Narasimha Rao : "The language of section 88 (1) says clearly that it is the Governor and the Governor alone who has got to satisfy himself as to the existence of the circumstances necessitating the promulgation of an ordinance and when he says that the circumstances exist it has to be taken.....

Mr. Speaker : Would you please enlighten me on one point, Mr. Narasimha Rao? It looks as though we are trying to convert the Legislature into a court of law. After all what we have to do is, when points arise, we have to give a ruling whether a certain thing has been properly done or not. But we cannot go into the legal quibbles. What ever it may be I would like to know whether the Speaker or this House is competent enough to say, to express an opinion whether a certain Act or an Ordinance is valid or not. All the time the hon. members who argued from the other side have been arguing on the ground that since the ordinance was not properly promulgated, it is invalid and so the Bill to replace the ordinance cannot be introduced. I suppose that is the gist of the points raised by the other side. Now, if for a moment I hold that this Ordinance is invalid, what will be the effect of it? In pursuance of this Ordinance elections were held for all the Panchayats in the State and Samithis also. Does it mean that if I hold that this Ordinance is invalid, all the elections would become invalid? This point could certainly have been raised in a court of law that since the Governor himself did not promulgate the ordinance

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

legally, no elections could be held or some thing like that.

Sri P. V. Narasimha Rao : It will come to that, Sir.

Mr. Speaker : This could have been questioned in a court of law and I do not know whether we are competent enough to say that this Ordinance is invalid and all the elections held in pursuance of this Ordinance are illegal.

Sri Tenneti Viswanatham : Sir, now we have gone into another field of enquiry whether we are competent. In fact, we are not only competent but it is an obligatory duty cast upon the Legislature to know what we are doing. It is only in case of doubt, the hon. Speaker might say. "As it is a matter of great doubt we shall give the benefit of doubt and it may be argued out in a court of law." If a point of order is not taken by one side or the other then there is no such question because we go on. But when a point of order is taken and when certain points are advanced, I think it is obligatory on our part to come to a decision and you will be perfectly within your rights to give a ruling one way or the other, whatever it may. The second aspect of the question Sir, which you were pleased to mention is the 'effect'. What would be the effect.....

Mr. Speaker : Legal effect.

Sri Tenneti Viswanatham : Legal effect. Here, I may respectfully submit that we need not go into that aspect. The only question is whether our point of order is right

*Point of Order
re . the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day*

or wrong. If it is right, it is right. If it is wrong, we must say it is wrong. Then what is the remedy, I shall suggest when once you give a ruling.

Mr. Speaker : Well, when that is the point why not you think of it even now?

Sri Tenneti Viswanatham : I can certainly give the remedy because first of all we must proceed according to Law and the Constitution. And if you are pleased to hold, according to the Constitution, that this was invalid, then the next step comes. We are in Session and we can do whatever we like to validate the Acts which were illegally done or unconstitutionally done. There is no difficulty. We are present here to meet any such contingency; and we are at your service.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు: అదృష్టా, ఈ ordinance invalid అని ఒప్పుకొనిన తరువాత, invalid గా illegal గా చేసిన actions ను ratify చేయడానికిగాని, లేక దానికి legal sanctity ఇవ్వడానికిగాని, ఈ బిల్లు retrospective effect తో pass చేయడానికి పిలువేడు. అందువల్ల అది concede చేయవలసిన point కాదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు: ఈ బిల్లు discussion కు రావచ్చునా లేదా అని, ఇంతకు ముందు ఎన్నో Bills విషయంలో అవి discussion కు రావచ్చునా లేదా అనేది legal points మీద decide చేసి కొన్ని వాళ్లు withdraw చేసుకొన్నవి ఉన్నాయి, కొన్ని reject చేసినవి ఉన్నాయి. ఈ House లోనే కాబట్టి అసలు ఈ బిల్లు discuss చేయవచ్చునా లేదా, discuss చేయడానికి పిలుస్తూ లేదా అనేది legal points మీద, decide చేయాలని మేము కోరేది.

Sri S. Vemayya : Mr. Speaker, Sir. I would like to suggest and request the hon. Speaker to take the sugges-

Point of Order
re : the alleged promulgation of the
Ordinance No. 1 of 1964 and prorogation
of the House by the Governor on the
same day

tion of the Advocate-General in the matter. If necessary we can hear in the House. He can be called for and we can take the advice of the Advocate-General before you give a ruling also.

Mr. Speaker: That is, of course, one course. Then, I am only afraid this may be delayed. (Pause) Anyhow, I do not consider it necessary to do so,

Sri C. D. Naidu: Mr. Speaker, Sir. Before I submit my decision on the point I would like to read only a relevant portion a very small portion of it. It is in 1948, Madras:—

“Hence the Madras Ordinance of 1947 which was published in the gazette on 23rd January 1947 must be deemed to have had effect from mid-night on the night of 22nd/23rd. The arrest of a person at 4-30 or 5 a. m. on the 23rd January is not illegal.”

Therefore, from this we gather that the effect of the Ordinance according to this decision, takes effect on the previous midnight. And also another small paragraph I would read:—

“There is reason to think that the Madras Legislature in framing the definition of ‘commencement’ in General Clause 3 (7) of the Madras General Clauses Act meant to give different meaning to that word from that given by the Imperial Government under section 3 (12) of the General Clauses Act, different from the long recognized interpretation whereby fractions of a day are ignored and the statute is deemed to have come into force and effect at the first moment of the day on which it becomes law.”

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

Mr. Speaker : It seems, that Sri V Srikrishna has to be kept in the hospital for one week and he has to be given some treatment and all that. That is what Mr. Chowdary is telling. And, if necessary, after one week, it seems an operation also may be necessary.

(Pause)

Yes, I will give my ruling on Monday.

(Pause)

Now hon. Sri P. V. Narasimha Rao wanted to move....

Sri P. V. Narasimha Rao : Which is the Bill which is being taken up, I would like to know. There are three Bills, Sir.

GOVERNMENT BILLS

*The Code of Criminal Procedure (Andhra Pradesh
Amendment) Bill 1963*

Mr. Speaker: The Code of Criminal Procedure (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1963 : that is not yet over is it not?

There is one amendment in which hon. Sri Vavilala Gopalakrishnayya has given notice. I have to put it to vote. That is amendment for clause 3.

CLAUSE 3

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: Government amendment ఒకటి ఉంది. అది ఏమిటంటే....

Mr. Speaker: I will read it because you have given me a copy. I will read it for the benefit of the hon. members. The Government amendment is as follows:—

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

“In sub-clause (ii) of clause 3, after the words

‘at the instance of the complainant or the accused’, insert the words : ‘either order payment by the Government of, or’.”

You please explain.

Sri P. V. Narasimha Rao: I shall read the sub-clause as it is amended. The sub-clause will read as follows Sir:

Mr. Speaker: If it is read as amended we will form an idea.

Sri P. V. Narasimha Rao : “(ii) in the case of any such person summoned at the instance of the complainant or the accused either order payment by the Government of, or require the complainant or the accused to deposit in court such reasonable remuneration as the court thinks fit.”

At the instance of the accused or at the instance of the complainant పిలువబడి ఆ expert వస్తే ఖర్చులు, రెమ్యూనరేషన్, వర్నమెంట్ నుంచి భరించడం లేక deposit చేయడం—ఆ discretion మేజిస్ట్రేటుకు కోర్టుకు వదలుతున్నాము. వారు ఉచితమైన నిర్ణయం తీసుకోవచ్చును. ఇది నిన్న గౌ సభ్యుల చర్చ జరిగిన తరువాత సమంజసం అనిపించింది. అందువల్ల వారిని meet చేయడానికి సిద్ధముగా ఉన్నాము.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : ఒకరోజు మైము ఇవ్వడంవల్ల మంత్రిగారు కొంతవరకు నోట్ లోకి వచ్చినందుకు అభినందిస్తున్నాను. ఘోషారోజు అలస్యమయితే మేము చెప్పినదంతా వప్పుకొని ఉండేవారు. కాని ఈ క్లు ఇవాళ pass అయి పోవాలంటున్నారు. కొంతవరకైతే అంగీకరించారు. అయితే దానికి కాన్ఫి

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

ట్యూషన్ అడ్వైస్ ఉన్నది. చిత్తగించాలి. Magistrate ఆలోచించి చేసినాగాని equal application of clause అనేదానికి offend చేస్తుంది. "Equal application" అను క్లాజును ఇది violate చేస్తుంది. కొన్నింటిలో వారి financial ability పైన depend యి న్యాయం చేకూరడానికి అవకాశం ఉస్తుంది కొందరికి ఆ ability ఉంటుంది, కొందరికి ఉండక పోతుంది. Financial ability లేనివారికి ఆ సాత్వం దొరకడం కష్టం అవుతుంది కనుక justice consideration కన్న financial consideration ఎక్కువ అవుతుంది. అందుచేత "equal application of Laws" అనేదానికి offend చేస్తుంది. అయితే ఇదివరకే కోన్ని ఆక్టులో—Income Tax మొదలైన వాటిల్లో ఆ మోస్తరుగా ఉందికదా, డబ్బు pay చేస్తే తప్ప appeal వివర—అని ఉన్నది అనవచ్చు. అదికూడా తప్పే. సుప్రీంకోర్టులో ఈ విషయం చర్చకు తీసుకురాలేదుగాని తప్పుకుండ offence అవుతుంది తప్పే. కొంతమంది cripple అవుతారు. రెండలక్షలు income tax వేశాను, అది pay చేస్తేనే చూస్తాను—అంటే cripple అవుతారు ఈ బిల్లులోకూడ ముందు deposit చేస్తేనే expert ను ఉస్తాను అని magistrate అంటే equal opportunity to all పోయింది అన్నమాట ఇది నిదానంగా ఆలోచించవలసిన విషయం. ముక్తిగారు amend చేసినంతవరకు బాగానే ఉన్నది. Human considerations కొంత వరకు తెచ్చాను. యొనప్పటికీ ఇక్కడ offence against equal application of Laws ఉన్నది. అంతవరకు తోవలోకి వచ్చారు కాబట్టి మరొక ఆడుగు ముందుకు వచ్చి financial considerations లేకుండ చేసి, లేక క్లాజు 2 అనలే తీసివేయండి, delete చేయండి. డబ్బు ఇచ్చినవారినే పిలుస్తాను, లేకపోతే పిలవను—అంటే discriminate చేసినట్లు అవుతుంది. డబ్బు ఇచ్చుకోగలిగిన వారికే expert evidence రావడం తటస్థిస్తుంది. "Equal justice ఇస్తాము అనేదానికి భంగం వస్తుంది కాబట్టి ఇందులో న్యాయం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ : సేల్ఫ్ టాక్స్ లో వున్నదికదా !

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : అది కూడా తప్పే. తప్పులు చేస్తూంటాము, సమర్థులైనవారెవరూ కోర్టుకు వెళ్ళలేదు కాబట్టి ఇంతవరకు నిలిచి యున్నది, 61 సంవత్సరంలో ఇటలీలో ఒక డిసెపన్ వచ్చింది మన language వారి language ఒకటే. Equality of application of Law అనేదానికి అక్కడ income tax లో question వచ్చింది అక్కడ Lawyers,

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

point out చేశారు. Equal application of Laws కు వ్యతిరేకమని Constitutional Bench ఆలోచించి ఇది invalid, ఈ మోస్తరుగా ఉండటానికి వీలు లేదని వ్రాశారు. కనుక అది మనకు సంబంధం లేదని అనుకోకూడదు. మనం ఢిల్లీలో “ International Commission of jurists ” అనేది sponsor చేశాము. ఆ సమావేశాన్ని పండిట్ నెహ్రూగారు opening చేశారు. Law uniform అనుటకు ప్రపంచం అంతటా యత్నాలు జరుగుతున్నవి. మన కాన్స్టిట్యూషన్ లో exact గా చెప్పింది ఇటువంటి వారి కాన్స్టిట్యూషన్ లో ఉన్నది, లేక వారిదానిలో ఏది వ్రాసియున్నదో అది మన దానిలో వ్రాసి యున్నది. ఏమైనా —equal application of Laws ను offend చేసేటటువంటిది ఇటువంటి ప్రోవిజన్ అని వారు చెప్పారు, మనకు కూడా constitution, specific గా వర్మిట్ చేస్తే బాగుంటుంది. మనం కూడా ఆలోచించాలి Equal opportunity ఎక్కడ వచ్చింది? డబ్బు ఇస్తేనే expert ను పిలుపిస్తామంటే equal opportunity పోయింది. అయితే నిన్నటికంటే ఇది మెరుగు. Magistrate కు discretion ఇచ్చారు. Constitutional గా బాగుండలేదని మనవి కేస్తున్నాను. డబ్బున్న వాడెవడైనా తరువాత test చేస్తాడు కూడా.

Mr. Deputy Speaker : Ordinarily everybody will be trying to take the opportunity. And the original order will stand.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం : Clause 2, withdraw అయితే, అక్కడ అప్లికేషన్ పెట్టుకొన్నప్పుడు మేజిస్ట్రేటు ఇష్టం అయితే చేస్తాడు, plethora of applications వస్తాయనేది భ్రమ. అది allow చేస్తారా, లేదా అనేది మేజిస్ట్రేటు discretion use చేసి చేస్తాడు. ఇప్పుడు మంత్రిగారి amendment కు నేను object చేయటలేదు. అది కావలసినదే, కొంతవరకు న్యాయమే. కాని equality of application of Laws కు పోతున్నాము కాబట్టి వారివద్ద డబ్బు వసూలు చేయకుండా చెనెట్లయితే న్యాయం, ధర్మం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : మంత్రిగారు తెచ్చిన అమెండుమెంట్ ద్వారా ఒక అడుగు ముందుకు వేసారు, దానికి అభినందించవలసి యున్నది.

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

కాని ఇవాళ ఉన్న political and economic set up^{లో} magistrates are amenable to certain things. Influence చేసినవారికి వస్తుందిని భయం ఉన్నది, కాని ఈ అమెండ్ మెంట్ ను oppose చేయటలేదు. కొంతైనా ఉపయోగపడుతుంది. Fairplay, justice జరుగుతుందని చెబుతున్నాను. రాజీ పడతామంటే అంతవరకైనా వచ్చుకుంటాము.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : రాజీ లేదు, promise లేదు.—Yesterday, since it was pointed out that the language of sub-clause must always reflect the stand which I took, I agreed to insert those words so that my stand which I took yesterday may be all right. There should be no ambiguity about it. That is the object of bringing this amendment, Sir, and beyond that I don't think we will be able to go because there are other difficulties. ఏమీలేకపోతే మేజిస్ట్రేటు ఏమిచేస్తాడంటే—చక్కగా application reject చేస్తాడు. ఆ నష్టం జరగకుండా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో, discretion ఇచ్చి, 10 వేలు అవుతుందంటే, expertను పిలవాలంటే the Magistrate is free to order that the Government shall pay Rs. 10,000 in respect of that man. discretion ఇచ్చిన తరువాత అభ్యంతరం ఉండటానికి అవకాశం లేదు. కనుక లక్ష్యన అమెండ్ మెంట్ న్న లేకుండా ఈ అమెండ్ మెంట్ ను వచ్చుకుంటే జాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

Mr. Deputy Speaker : Are you withdrawing your amendment ?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Yes, I beg leave of the House to withdraw my amendment.

Sri Tenneti Viswanatham : I also beg leave of the House to withdraw my amendment.

The amendments were, by leave of the House, withdrawn.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, నా అమెండ్ మెంట్ మంత్రిగారు అంగీకరించడంలేదు. నిన్నటి స్టాండ్ కు ఇవాల్ని స్టాండుకు కొంత తేడా ఉన్నది. ఆ డిస్క్రిషన్ మేజిస్ట్రేట్ కు కల్పించే ఉద్దేశ్యంతో వారు అమెండ్ మెంట్ తీసుకువచ్చారు.

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

మా కోరిక సమంచే-ఎక్సాజ్క్టును ఎగ్జంప్ట్ చేయడం మంచిది. కేవలం ఆయన డిస్క్రిషన్ పైన వదలిపెట్టడం జాగుండవనే మా స్టాండ్. విన్నతీసుండి ఆఫ్ఫీటి వరకు అదే వాదిస్తున్నాము. మినిస్టర్ గారు అది అంగీకరించే పరిస్థితి సాధించడం లేదు. అంగీకరించటానికి వారివచ్చిన ఇబ్బంది ఏమిటో మాకు తెలియదు. ఎందుకంటే కాళీం రజ్వీ

I am not going to press my amendment in view of the Government amendment.

The amendment was, by leave of the House, withdrawn.

Mr. Deputy Speaker: I am now putting the Government amendment to vote :

The question is :

“In Sub-clause (ii) of clause 3, after the words ‘at the instance of the complainant or the accused’ insert the words ‘either order payment by the Government of, or’.”

The amendment was adopted.

The question is :

“That clause 3, as amended, do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 3, as amended, was added to the Bill.

Clause 1

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

“In clause 1, for the figure 1963, substitute the figure ‘1964’.

Mr. Deputy Speaker: Amendment moved.

(Pause)

*Government Bill
The Code of Criminal Procedure
(Andhra Pradesh Amendment)
Bill, 1963.*

Mr. Deputy Speaker : The question is :

“In clause 1, for the figure ‘1963’ substitute the figure ‘1964’.

The amendment was adopted.

Mr. Deputy Speaker : The question is :

“That clause 1, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clause 1, as amended, was added to the Bill.

PREAMBLE

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

“In the enacting formula for the words ‘14th year’ substitute the words ‘15th year’.

Mr. Deputy Speaker : Amendment moved.

(Pause)

Mr. Deputy Speaker : The question is :

“In the enacting formula, for the words ‘fourteenth year’, substitute the words ‘fifteenth year’.

The amendment was adopted.

Mr. Deputy Speaker : The question is;

“That Preamble, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

The Preamble as amended was added to the Bill.

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

“That the Code of Civil Procedure (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1963, be read a Third time.”

Mr. Deputy Speaker : Motion moved.

• (Pause)

Mr. Deputy Speaker : The question is :

Code of Criminal Procedure (Andhra Pradesh Amendment) Bill, 1963.

“That the Code of Civil Procedure (Andhra Pradesh Amendment) Bill 1963, be read a third time.”

The motion was adopted.

*THE ANDHRA PRADESH PUBLIC LIBRARIES
(AMENDMENT) BILL, 1962.*

(Mr. Speaker in the Chair)

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1962, be read a first time.”

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : అధ్యక్షా. ఈ బిల్లు ద్వారా, 1960 పబ్లిక్ లైబ్రరీస్ యాక్టుకు రెండు, మూడు ముఖ్యమైన, అవసరమైన సవరణలు తేవడం జరిగింది. మొదటి సవరణ ఏమంటే— ఈ లోకల్ లైబ్రరీస్ అథారిటీస్ కి ఒక సర్వీసు ఏర్పాటు చేయడమన్నది ఒకటి. లోకల్ లైబ్రరీస్ అథారిటీస్ లో నియమితమయ్యేటటువంటి కర్మచారులను గురించి నిబంధనలు చేసే అధికారము తీసుకోవడము అవసరము అని, అది ఒక ప్రొవిజన్ పెట్టడం జరిగింది. మూడవది— గవర్నమెంట్ ద్వారా నడపబడేటటువంటి గ్రంథాలయాలను స్టేట్ సెంట్రల్ లైబ్రరీ, ప్రొవిజన్; స్టేట్ రీజినల్ లైబ్రరీ, గుంటూరు— ఇవేగాక, ఇట్లాంటివి ఇంకా ఏవైనా ఉన్నట్లయితే, వాటిని ఈ లోకల్ లైబ్రరీస్ అథారిటీస్ యొక్క అధికారాలనుండి తొలగించడం అన్నది. నాలుగవది కేవలం లాంఛనప్రాయమైనది. రీజినల్ యాక్టులో ప్రొవిజన్ కార్పొరేషన్, సికింద్రాబాద్ కార్పొరేషన్

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962 .

(ఇదివరకు ఈ రెండు కార్పొరేషన్స్ వేరుగా ఉడినవి కనుక) అవి ప్రాయబడినవి. ఇప్పుడు రెండు లేవు కాబట్టి ఆ రెంటిని కలిపి ఒకే కార్పొరేషన్ అని— కేవలం ఆ మాటలవరకు సవరించడం జరిగింది. ఈ నాలుగు ఉద్దేశ్యాలతో తీసుకువచ్చినటువంటి బిల్లు ఇది. ఇందులో అభ్యంతరకరమైన, కాంట్రబ్ష్యూషన్ విషయాలు లేవు కాబట్టి, గౌరవసభ్యులు దీనిని ఓకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు : అధ్యక్షా, ఇప్పుడు ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజా గ్రంథాలయ చట్టం 1960కు సవరణలు ప్రతిపాదిస్తున్నారు. 1960లో ఆ చట్టం చేసినప్పుడు, ఈనాడు వచ్చే అమెండ్ మెంట్స్ ను, ఈ అమెండింగ్ బిల్లులో ఉన్న అంశాలను ఆరోజే తీసుకురావలసి ఉండెను. ఈనాడు వచ్చిన ప్రధాన అంశములన్నీ ఆనాడే ఊహించి, వాటి ఆవసరాన్ని ఆనాడే ఫీల్ అయ్యే విలు ఉన్నది. కాని, ఆనాడు ఉన్న లోపాలను 1962లో గుర్తించి ఒక గెజిట్ ఎక్స్ ప్రొక్లెమరీగా ప్రకటించారు. అంతవరకు సంతోషించవలసినదే. కాని ఎక్స్ ప్రొక్లెమరీగా ప్రకటించిన గెజిట్ లో ప్రకటించిన అంశములను కవాళ 1964 జూన్ లో వశానుముందుకు తీసుకురావడం కాస్త విచారించవలసిన విషయము ఇందులోని విషయములు ప్రధానంగా గ్రంథాలయాలలో పనిచేసే సిబ్బందికి సంబంధించిన విషయాలు కనుక, దీనివల్ల ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వానికి ఆదాయం వచ్చే అవకాశం లేదు కనుక, అదే ఈ బిల్లు ఎడల ఉచిత జరగటానికి కారణమయి ఉంటుందని ఊహించటానికి ఆధారము కనబడుతున్నది. ఇందులో రెండు ప్రధానమైన అంశములు ఉన్నవి. 13వ సెక్షన్ అమెండ్ చేస్తున్నారు. 13-ఎ అని, 13-బి అని రెండుగా తీసుకువచ్చి, ఈ అమెండింగ్ బిల్లులో ప్రతిపాదిస్తున్నారు. గ్రంథాలయాలలో గ్రంథాలయ సంఘం కాము ఎపాయింట్ చేసినటువంటి పనివారలకు సర్వీసు కండిషన్స్, దానికి సంబంధించిన రూల్సు, ప్రొవిడెంట్ ఫండ్, లీప్, లీప్ అరిజెస్ట్ వనైరా అన్నింటికి కావలసిన నియమాలు చేసుకొనే అధికారాలు పాత చట్టంలో లేదు. ఇప్పుడు తీసుకువచ్చిన అమెండింగ్ బిల్లుద్వారా వారికి ఆ అధికారాలు సంక్రమింప జేస్తున్నారు. అది సూటిగా సిబ్బందికి ఉపయోగపడేట్లు చేస్తే సంతోషించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. అలాకాకుండా, ఈ అమెండింగ్ బిల్లులో మరొక హాంసపాదు పెడుతున్నారు. ఆ యల్. యల్. ఎ. కు, ఆ స్థానిక గ్రంథాలయ సంఘానికి ఈ అమెండింగ్ బిల్లుద్వారా కొన్ని అధికారాలు ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. దాని ప్రకారం స్థానికంగా ఉన్నటువంటి యల్. యల్. ఎ. లు ఒక్కొక్క

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

జిల్లాకు ఒక్కొక్క మాదిరిగా ఈ రూల్సు చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ అమెండింగ్ బిల్లుద్వారా వచ్చే అధికారాలను పురస్కరించుకొని, 20 జిల్లాలలో రకరకాలైన సర్వీసు కండిషన్స్ వాళ్ళవాళ్ళ సిబ్బందికి ఏర్పాటు చేసుకోనే అవకాశం ఏర్పడుతున్నది. యూనిఫార్మిటీ లేకుండాపోతున్నది. అక్కడ ఉన్న గ్రంథాలయ సిబ్బందికి, అక్కడ ఉన్న మేనేజ్మెంట్ కు ఉన్న సంబంధతాంధవ్యాలనుబట్టి, అభిమానంబట్టి, రకరకాల రూల్సు ఏర్పాటు చేసుకోనే అవకాశం ఉంది. దానివల్ల రెండు జిల్లాలలోని ఉద్యోగస్థుల మధ్య స్పర్ధలు, అన్ షేర్డ్ వ్యవహారాలు సృష్టించడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుంది. అందుకోసం ఒక సాఫీఅయిన మార్గం ఉంది. స్థానిక సంస్థలలో, మునిసిపాలిటీస్ లో జిల్లా పరిషత్లు, సమితులలో పంచాయితీలలో ప్రభుత్వానికి సంబంధించిన పనివారు పనిచేస్తూఉన్నారు. ఆ పనివారందరికీ రూల్సు, రెగ్యులేషన్సు సర్వీసు కండిషన్సు గవర్నమెంట్ నిర్దేశించింది. ఆ నియమాలు, ఆ రూల్సు, ఆ సదుపాయాలే గ్రంథాలయ సిబ్బందికి కూడా అవ్వాలిస్తుంది అని స్పష్టంగా వ్రాస్తే, వారికి చాలా ఉపయోగపడుతుంది. జిల్లాలో ప్రధానంగా చేయబడిన సవరణలయొక్క ఉద్దేశ్యం సెరవేరుకొంది.

ఈ జిల్లాలో ప్రధానంగా పెట్టే amendment యొక్క ఉద్దేశ్యం సెరవేరుతుంది. అలాకాకుండా డింకొత్తిరుగుడు వ్యవహారం చేసినట్లయితే unhealthy, competition పెరగడం, జిల్లాకు ఒక రకంగా ఉండడం, ఉద్యోగస్థుల సిబ్బందికి సరైన సదుపాయం లేకుండా పోవడం అనేది యిప్పుడు మనం సవరించేదానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ విషయాన్ని గుర్తించి ప్రభుత్వం తన amendment ను తీసుకురావడం లేకపోతే యిక్కడ గౌరవ సభ్యులు యిచ్చిన amendment దృష్ట్యా దానిని ఆలోచించడం జరుగుతుంది అనుకుంటున్నాను. 13(b) ప్రకారం ఒక library services సృష్టించడానికి వీలు అవుతుంది. Library services ను ఏనాడో సృష్టించవలసిన అవసరం ఉన్నది. 1962 కు అయినా గుర్తించి 1964 నాటికి రావడం ముదావహమైన విషయం అనుకోడానికి అవకాశం ఉన్నది.¹ ప్రస్తుతం మనముందు amendment bill రావడంతోనే ప్రభుత్వం మరొక amendment తీసుకువచ్చినది. దీనిని చూసినట్లయితే హడావుడిగా వ్యవహారం జరుగుతున్నదని స్పష్టం అవుతున్నది. ఆయనప్పటికి దానినికూడ ఆహ్వానించదగ్గ విషయం, కొంత మేలు చేస్తున్నది. ఇదాక ఒరిగిన చర్చలో సగం వరకు ఏవిధంగా ఉపయోగ పడుతుందో యిదికూడ అదేవిధంగా సగం

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

ప్రయోజనమే యిస్తుంది. Government amendmentలో District Librarian అనే పదమును తీసివేయడంవల్ల first grade librarian కు కొంతవరకు ఉపయోగపడడానికి అవకాశం ఉన్నది. కాని యింక దానిలో స్పష్టత రావలసిన అవసరం ఉన్నది. ఈనాడు librariesలో పనిచేస్తున్నటువంటి first grade librarians అందరుకూడ ఈ rules ద్వారా library serviceలోకి రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది అనే స్పష్టత కలిగించకపోయినట్లయితే ప్రస్తుతం పనిచేసే వాళ్ళు దీనిక్రిందకు వస్తారో, రాలో అనే అస్పష్టత కనిపిస్తుంది కనుక అది clarify చేయాల్సి వస్తుంది. అందరిని cover చేసేవిధంగా ఉన్నట్లయితే రెండవది కొంత ఉపయోగపడడానికి వీలు అవుతుంది ఒక proviso ఉన్నది. ఆ proviso తీసి వేశారు. అదికూడ ఆహ్వానించదగ్గ విషయమే. 13(b)లో ఆ స్పష్టతను create చేసి—first grade librariansతోపాటు అక్కడ U. D. Cs కూడ ఉన్నారు. వాళ్ళకూడ దీనిక్రిందికి వచ్చేవిధంగా చేసినట్లయితే దీనియొక్క సార్థకత ఎక్కువ అవుతుంది 13(a)లో మాత్రం గవర్నమెంటు సిబ్బందికి ఏ service conditions అయితే govern చేస్తున్నాయో అదేవిధంగా గ్రంథాలయ సిబ్బందికి చేసినట్లయితే ఈ విల్లుకు సార్థకత కలుగుతుంది. కనుక ఆవిధంగా చేసవలసి ఉంటుంది. 18వ సెక్షన్ (3) బైలాలుకు సంబంధించి ఉన్నది. ఈ byelawsను సృష్టించుకోడానికి గ్రంథాలయ సంఘాలకు హక్కు ఉన్నది. అది చేసుకోవచ్చునన్నమాట కాని, యిది ఎక్కువగా వాళ్ళ జీవితానికి సంబంధించిన విషయం. అటువంటప్పుడు ఈ byelawsను చేసేటప్పుడు model byelaws యిచ్చారా యివ్వలేదా అనే ప్రశ్న కాదుగాని అది యిచ్చిఉంటే ఎంతో మంచిది. Byelaws చేసుకొనే హక్కు వారికి ఉన్నది. కాని జిల్లాకు ఒక రకమైన bye-laws రాయారు అనడానికి అవకాశం ఉన్నది. గ్రంథాల వృద్ధి, libraryయొక్క బాగోగులకు సంబంధించినంతవరకు universalగా uniformగా byelaws ఉన్నట్లయితే ఎక్కువ ప్రయోజనం కలిగి ఉంటుంది. గ్రంథాలయం byelaws చేసినప్పటికీ కూడ దై రెడ్డుగారు 13 (3) ప్రకారం రద్దు చేయవచ్చు. Modify చేయవచ్చు, ఒక్కొక్క గ్రంథాలయం ఒక్కొక్క byelaw చేయడం అవి పైకి పంపించడం, అవి సరిగ్గా లేవని వీరు చెప్పడం, క్రిందనుంచి వైదాకా correspondence తప్ప పలితం ఏమీ కన్పించదన్నమాట. కనుక model byelaws యివ్వడమైనా జరగాలి. లేకపోయినట్లయితే ఆ సెక్షన్ amend చేయాలి. అప్పుడే కొంతవరకు ఉపయోగపడుతుంది. మరొకటి Section 3

(2) (c) ఉన్నది. ఇందులో Library Committee లో Inspector General of Local Administration ఒక సభ్యుడిగా ఉండాలని, Minister for Local Administration యందులో ఉండాలని ఉన్నది. అయితే మనకు ప్రత్యేకంగా Local Administration Minister లేడు. Inspector General of Local Administration లేరు. దాని బదులు Municipal Administration మంత్రిగారు Municipal Administration Director ఉంటున్నారు అని తెలుస్తున్నది అదికూడ మనం సవరించక పోయినట్లయితే ఆ anomaly అదే విధంగా వుంటుంది. అదికూడ సవరించాలి. Section 10 (2) క్రింద కొన్ని nominations చేయాలి. లోకల్ గ్రంథాలయ సంఘాన్ని ఏ విధంగా నిర్మించాలి అనేదానికి ఎంత మందిని nominate చేయాలి ఎంతమందిని ఎన్నుకోవాలి. అనేది స్పష్టంగా నిర్దేశించారు. ఇందులో ప్రభుత్వం నలుగురు సభ్యులను మాత్రం nominate చేయడానికి అధికారం పొంది ఉన్నది. కాని, యింత nomination ఉండాలని అవసరం ఏమీ కన్పించదు. గ్రంథాలయాలతో పాటు కొన్ని educational institutions ఉన్నవి. వాటికి కూడ ఈ సభ్యత్వం యిస్తే బాగా ఉంటుంది. ఆ సృష్టికరణ బిల్లులో ఉండాలి. కాని గ్రంథాలయోద్యమానికి ఎవరైతే ఉపయోగపడతారో వారికి ప్రభుత్వంవారు తర్ఫీది అలోచించి చూచి ప్రసాదిస్తారు అనే విషయం అక్కడ అక్కరలేదు. వారందరూ అక్కడే కన్పిస్తున్నారు College Principalకు మరొక education సంస్థకో ఆ స్పష్టత చేయకున్నట్లయితే, అది బాగా ఉంటుంది. మొట్టమొదట్లో Municipalities representation ఉండేది. పూర్వం ఒక్కొక్క మున్సిపల్ కౌన్సిల్ కు ఒక్కొక్క సభ్యుడు ఉండేవారు. ఈ మధ్యలో అన్ని మున్సిపల్ కౌన్సిల్ యొక్క సభ్యులు కలిసి యిద్దరిని ఎన్నుకోవాలని నడమంతరపు వ్యవహారం చేశారు. అది చాల యిబ్బందికరమైనది. ఈనాడు అది మార్చివేశారు. మూడవహామైన విషయం. ఇద్దరు మెంబర్లను ప్రతి మున్సిపాలిటీకి ఎన్నుకోడానికి అవకాశం ఉన్నది. అది ఆహ్వానించదగ్గదే. కాని మున్సిపాలిటీస్ కు representation రెండింటిలో సరిపోదు. Urban areas అవడమే కాదు Library Committee ని స్పష్టించేటప్పుడు, నియమించేటప్పుడు మొత్తంమీద జిల్లా అంతా వ్యవహారం చేయాలి. కనుక town కు సంబంధించిన ఏరియాలు అవడంచేత మున్సిపాలిటీస్ కు ఈనాడు యిస్తున్న representation కంటే యింకా కొంత representation యివ్వడానికి పూనుకొన్నట్లయితే ఈ బిల్లుకు సౌష్ఠవము, సమగ్రత ఐర్పడుతుందని

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

చెప్పుతున్నాను. మరొక విషయం కూడ యిందులో ఉన్నది. Section (2) (b) ప్రకారం public libraries ను నడిపేవారికి కూడ ప్రాతినిధ్యం యిస్తున్నారు. ఈ ప్రాతినిధ్యం యివ్వడం అన్నట్లయితే మునిసిపాలిటీగాని, పరిషత్ గాని మరొక సంస్థగాని ఒక public library ని నడిపినట్లయితే ఆ governing సంస్థలందరు కలిసి electoral college అయి అక్కడనుంచి కూడ ప్రాతినిధ్యం అన్నమాట. ఇది చాల యిబ్బందికరంగా ఉన్నది. Governing body members చాలమంది ఉంటున్నారు. ఈ సంస్థలు అన్నిటికీ కలిపి యిది ఒక revenue division నుంచి రావలసి వస్తుంది. కనుక ఈ college చాల పెద్ద college అయిపోతుంది. University ని మించింది అయిపోతుంది. Electoral college చేసుకొన్నట్లయితే అందుకోసం elections అనేకసార్లు వాయిదా పడుతుంటే తేనిపోని యిబ్బంది వస్తుంది. దీనిని తగ్గించాల్సి వస్తుంది. ఆ representation reallocation చేసుకొన్నట్లయితే కొంతవరకు ఉపయోగపడుతుంది. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని, పాత అనుభవాన్ని తెలుసుకొని ఈ అనుభవం దృష్ట్యా section 10 (2) ను మాత్రం ఆ seats reallocation చేసినట్లయితే reallocate చేసినట్లయితే చక్కని చట్టంగా రూపొందించటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఈ మార్పులను దృష్టిలో పెట్టుకుంటారని, దీనికి తగ్గ amendments మనముందు ఉన్నవి. వాటిని అంగీకరించడంగాని లేక తమకు సంబంధించిన వ్యవహారం అనుకున్నట్లయితే గవర్నమెంటు తమ amendments move చేసి చట్టానికి పరిపుష్ట సౌఖ్యాన్ని కలుగజేస్తారని నమ్ముతూ శైలపు తీసుకుంటాను.

శ్రీ వావిలూరి గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, 1960 సంవత్సరంలో మనకు ఆంధ్రకు, తెలంగాణా area కు అప్పటి అనుభవాలనుబట్టి శాసనం తీసుకు రాబడింది. అది యిప్పటికీ కొంత అమలు జరుగుతున్నది. బహుశః ఇండియా మొత్తంలో library services లో ఆంధ్రరాష్ట్రం చాల అగ్రస్థానంలో ఉన్నదని, ఈ మధ్య All India లో జరిగినటువంటి సెమినార్ లో కొత్తగా వచ్చిన All India విద్యార్థులు మంత్రి చాగ్లాగారు అభినందించడం మన అందరికీ గర్వకారణం. అయితే ఆ అభినందన మనం ఎంతవరకు తీసుకోవాలి అంటే తక్కిన వాళ్లు యింతకన్న వెనుకబడి ఉన్నారు అనేంతవరకే పనికి వస్తుంది. మనం చేయవలసిన సేవ చేశాము అని ఆత్మ సంతృప్తి పడడానికి ఏమీ అవకాశం లేదు. అసలు రాజకీయోద్యమాలకు మూలకందంగా ఈ గ్రంథాలయోద్యమం అమలు జరగడం, దానిని ప్రధానంగా గుర్తించడం జరిగినందుకు అభినందనలు చెప్పుకోవాలి. రెండు శాసనాలను సమన్వయ పరచి ఒకే శాసనంగా తెచ్చాము. ఇప్పుడు

ఆల్ ఇండియా లైబ్రరీ అసోసియేషన్ గాని, లేక గవర్నమెంటు అఫ్ ఇండియా గాని, లేక రంగనాథన్ బోటీ పెద్దలుగాని ఇండియా అంతటాకి ఒకే పాట్రన్ వుంటే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నారు ఆ విధంగా ఆలోచించుకోవలసిన అవ సరము యిదివరకు నుండీ వున్నది. ఇప్పుడైనా ఆలోచించడం జరుగుతున్నది. భారతదేశం మొత్తంలో రెండు శాసనాలు వున్నవి. ఒకటి—పాఠ మద్రాసుది. రెండవది—యిప్పడున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ ది. ఆంధ్ర, కేరళ, మద్రాసు, మహారాష్ట్ర, మైసూరు—యా రాష్ట్రాలలో ఇప్పుడే గ్రంథాలయ శాసనం ఆమలు జరుగు తున్నది. అయితే, ఆంధ్ర, మద్రాసు రాష్ట్రాలలో, రాష్ట్రవ్యాప్తంగా జరుగుతున్న శాసనాలు వారికే లేవు. మైసూరు, మలబార్ ప్రాంతాలలో పార్సి యల్ ఏరియాలో మాత్రం ఈ గ్రంథాలయ శాసనం ఆమలు జరుగుతున్నది. గత అనుభవాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని మనం ఆలోచించుకోవలసి వున్నది. ప్రభుత్వం యిచ్చే డబ్బు—సగం సెస్సు, అక్కిన సగం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యిస్తానన్నది. కాని, యావాళ వున్న చిట్కాలను బట్టి ఆ సెస్సును కూడా స్థానిక సంస్థలు వసూలుచేసి యివ్వని కారణంగా మనం యీ వైపు వెళ్ళవలసినంత ముందుకు వెళ్ళలేక పోతున్నాము. ప్రభుత్వం కూడా substantial amount యివ్వలేక పోతున్నది. ఇప్పుడు, దీనివల్ల తెలంగాణా ఏరియాలో అడిషనల్ గా గ్రాంట్స్ యిస్తే నేగాని జరగని పరిస్థితి ఏర్పడింది. అయితే, కొంతవరకు యిచ్చిన మాటమూత్రం వాస్తవమే. 'కాదు' అనం. అయితే, యింకా మనం ముందుకు పోవాలంటే, ఈ ఉద్యమాన్ని అభివృద్ధి పథంలో తీసుకువెళ్ళాలంటే నేను ఇంతకుముందు చెప్పినట్లుగా ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మన గ్రంథాలయ ఉద్యమంలో వచ్చిన దురదృష్టం ఏమిటంటే—అఖిల భారత స్థాయిలో నున్న పెద్దలు మన ఉద్యమం ఏ స్థాయిలో నున్నదో, ఎంత మూలకం దముగా అన్ని ఉద్యమాలకు వున్నదో, సరిగా ప్రతిబింబించలేక పోతున్నారు. బానిసిగూర్చి ఆలోచించవలసి వున్నది. ఇతర రాష్ట్రాలలోని వారు తమ ప్రాంతంలో ఉద్యమ స్థాయి ఎక్కువగా లేకపోయినప్పటికీ, తమ ఉద్యమాన్ని మహత్తరమైన ఉద్యమంగా చూపించగలుగుతున్నారు. మనకు మాత్రం ఇక్కడ ఈ ఉద్యమాన్ని మరచిపోయే పద్ధతిలో నడుస్తున్నది. దీనికి యివ్వవలసిన ప్రాధాన్యత యివ్వడం లేదు. పబ్లిసిటీ అసలు యివ్వడంలేదు. జరిగిన వర్క్ యితర ప్రాంతాలకు తెలియజేయడం లేదు. ఇది ప్రభుత్వం చేస్తున్న పొరబాటు అని

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

మనవిజేస్తున్నాను. అందువలన మనం ఆలిండియా వైడ్ గా రాలికపోతున్నాం. ఉదాహరణకు క్రిందటి తడవ సెంట్రల్ సెలెక్షన్ కమిటీ రిపోర్టు చూస్తే తెలుస్తుంది. తక్కిన రాష్ట్రాలలో ఉద్యమం ఏమీ లేకపోయినప్పటికీ, ఓహియోలో ఉద్యమం గూర్చి వారు వ్రాసినంతగా యిక్కడ జరిగినది ప్రతిబింబించలేదు. ఒకటా మన వారు యిచ్చినా, వారి కన్నుకు అనగలిగిన స్థాయిలో మనవారు రిపజెంట్ చేయలేదని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఇవాళైనా దానిని మనం గమనించాలి. ఆలోచించుకోవాలి. వివిధ ప్రాంతాలలోని అనుభవాన్ని అన్వయించుకోవాలి. అయిదు రాష్ట్రాలలో యిది ఆమలు జరుగుతున్నది. ఆయా రాష్ట్రాలలోని గ్రంథాలయాల కార్యకర్తలతో ఒక సెమినార్ ను, లేక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. సమన్వయానికి సంబంధించి ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తే చాలా ఉపయోగకరంగా వుంటుంది. ఆ విధంగా చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ బిల్లును ఫైల్ చేసిన పి. వి. జి. రాజుగారు యిక్కడ లేనందుకు చాలా దిగులుగావున్నా, వారు ఆరోగ్యవంతులై తిరిగి వస్తారని చెప్పినందుకు సంతోషంగా ఉన్నది. నేను వారికి అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. వారి స్థానంలోని కార్యకలాపాలు చూస్తున్న ప్రహ్వనందరెడ్డిగారు ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలు వుండి యిక్కడికి రాకకపోయినా “వారు రాలేదు” అని అనుకోడానికి అవకాశం లేదు. ఆ స్థానంలో వచ్చినవారు గ్రంథాలయ ఉద్యమంలో పనిచేసి, క్రిందటి తడవ, శాసనాన్ని రూపొందించడంలో ప్రధానపాత్ర వహించిన పి. వి. నరసింహారావు గారు కావడం చాలా సంతోషంగా వున్నదని చెబుతున్నాను. ఇప్పుడు మంత్రి అయినారనుకోండి, అప్పుడు వారు కార్యకర్తలు— ఈ స్థాయిలో దీనిలో ఏ ఏ మార్పులు తీసుకురావాలి అన్నప్పుడు అనుభవ పూర్వకంగా నేను కొన్ని విషయాలు చెప్పవలసి వున్నది. మొట్టమొదట క్రిందటి శాసనంలో ఎద్యుకేషనల్ కు సంబంధించి, టీచర్సును జిల్లా సంఘాలలో నామినేట్ చేయండి అని అన్నాం. జిల్లా సంఘాలలో టీచర్సును, లెక్చరర్సును పేసినప్పటికీ వారెవరూ రాలేదు. వైడర్ వుండాలనే వుద్దేశంతో రెస్ట్రీక్టు చేయవద్దు అంటే, ఎవరినిబడితే వారిని, లైబ్రరీ అంటే ఏమిటో తెలియనివారిని, పొలిటికల్ యిన్ ఫ్లూయెన్స్ వుపయోగించి నామినేట్ చేసి అక్కడ వుండే వాతావరణాన్నంతా తలక్రిందులు చేసే పరిస్థితి తీసుకురావడం జరిగింది. సర్వేక్షరరావుగారు మాట్లాడుతూ టీచర్సును వెయ్యిస్తున్నారు. ఇంకెవరూ వున్న అనుభవం వారికి జ్ఞాపకం లేదనుకుంటాను. Day-to-day అనుభవం వుండే లైబ్రరీ వర్కర్స్ ను పేసినట్లయితే

*Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1964.*

మరింతగా ఎన్‌రిచ్ అవుతుంది. లేకపోతే స్టార్వేషన్ ఏర్పడే పరిస్థితి వుంది. కాని, అచ్చం పొలిటికల్ వాతావరణం తీసుకురావడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. మీటింగుకు కోరం వుండదు. అందుచేత చాలామంది ఫ్రాన్‌చైజ్ మారిస్తే బాగుంటుందేమో అంటున్నారు. కాని, I am a democrat my self. డెమోక్రసీ సక్రమంగా అమలు జరపాలని వాంఛించేవాడిని నేను. ప్రాతినిధ్యం తగ్గించమని అంటున్నారు. కాదు. దానిలో వున్న పారశాఖ్లు తగ్గించాలి గాని అసలు విధానానికే ప్రమాదం వాటిల్లేవిధంగా చేయాలనడం మంచిదికాదు. ఎలక్టోరల్ కాలేజీ పెట్టినప్పుడు హడావుడిలో, ఎన్నుకోవడంలో చిక్కు వచ్చిన మూట నిజమే. పోతే, కొరం విషయం వచ్చేటప్పటికీ ఆఫ్ సెట్ అయిపోయింది. అట్లాగా, గవర్నమెంటు యింటర్ ఫియరెన్స్ ఏట్లా వస్తున్నదంటే—పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఒకాయన రాలేదు. ఎలక్షన్ ఆపమన్నారు. ఏ candidate వస్తాడని అనుకున్నాడో, ఆయన రాగానే అప్పుడు వెంటనే ఎలక్షన్ జరిపమన్నారు. ఇది ఏమి న్యాయం చెప్పండి? ఇది ఏమి ప్రజాస్వామ్యం అనిపించుకుంటుంది? గ్రంథాలయోద్యమం వార్షికకు అతీతంగా వుండాలనే విషయం మరిచిపోకూడదు. ఇదివరకు కార్యకర్తలు మాత్రమే వుంటే, ఇప్పుడు paid staff కూడా వున్నారు. అంటే యిప్పుడే ఉద్యమానికి మరింత బలం వచ్చిందన్నమాట.

గ్రంథాలయ శిక్షణా తరగతుల విషయమున్నది. పది సంవత్సరాలుగా శర్కును తయారుజేసి చివరకు ఆ యిన్ స్టిట్యూషన్‌కు రికగ్నిషన్ యివ్వక పోవడం సహించరాని విషయం. ప్రాధానాధి స్టేజ్ లో యిదివరకు యిక్కడ శిక్షణా తరగతులున్న విషయం తెలుసు. ప్రస్తుతం జడ్జిగా వున్న ఎక్సోసేగారు విద్యామంత్రిగా వుండేవారు. ముందు వారిని చేర్చుకొనడం జరుగుతున్నది. చిక్కు ఎక్కడ వస్తున్నదంటే—పెన్షన్‌కు వచ్చేటప్పటికి రికగ్నిషన్ లేదనే దురదృష్టకరమైన స్థితి రావడం శోచనీయం. వారప్పుడు ఏమికావాలి, గాలికి పోవాతా? వెంటనే వాటికి ప్రభుత్వం రికగ్నిషన్ ఇవ్వాలి. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో మొట్ట మొదట కొన్నాళ్లు మూడు నెలల కోర్సు నడిపారు. తరువాత, యిప్పుడు కాదులే పొమ్మన్నారు. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీని అడిగితే మేము ఆ కోర్సు అండర్ టేక్ చేయమన్నారు. వెంకటేశ్వరి యూనివర్సిటీవారు యితవరకు లేదు అన్నారు. ఇక పోతే ఎవరు జరపాలి? అనే స్థితి వచ్చింది. ఇక Diploma in Library science ఉన్నది. ఇది ఆంధ్ర, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలలో నడు

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

పుతూ వచ్చారు లెప్పుడు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ఆవిష్కరించింది. సైంటిఫిక్ గా యీ విషయంలో ఆలోచించి చేస్తే సేగాని గ్రంథాలయోద్యమం బలపడడానికి అవకాశం లేదని మనవిజేస్తున్నాను. విద్యార్థులు లేరని ఒకసారి. వారు పున్నారనుకునేటప్పటికి మరొక కారణంతో తీసివేయడం సరియైన పద్ధతి కాదు. దీనినిగూర్చి శ్రద్ధగా యోచించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

దానికి కావలసిన ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వం చేయాలి. ఈ పుస్తకాలన్నీ కొనడం అవసరం. కాని కొనడంలో ఏజెన్సీలు లేవు రెడ్ క్రెడిట్ లు అంతా యిందులో యిరికించేటప్పటికి పుస్తకాలు లాస్ట్ మినిట్ లో కొంటున్నారు మార్చి 30వ తేదీన కొంటున్నారు; ఇంజెంట్ యిస్తారు. పుస్తకాలు యివ్వండి అంటే పుస్తకాల మీద సంబరాలు, ధరలు మార్చి—డబ్బు ఖర్చు తీరాలి కనుక—అడిగిన ఇంజెంటు ఒకటి, పుస్తకాలు యివ్వడం ఒకటి. ఈ శాసనపథలో కాశేక్వరరావు గారు స్పీకరుగా వున్నప్పుడు సీరియస్ గా ఆలోచించి బాగు చేయకపోతే బాగా లేదని ప్రభుత్వానికి హెచ్చరిక చేశారు. ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తాము అంది. ఈ లైబ్రరీ కొందరికి డబ్బు సంపాదించుకోవడానికి సాధనగా వుండడం—మంచి పుస్తకాలు దొరకక పోవడం ప్రమాదంగా జరుగుతోంది. ప్రభుత్వ పాలసీ—బుక్ సెలక్షన్ కమిటీ వేస్తామన్నారు, వేశారు సెలక్షన్ చేయడంలో మస్ట్ బుక్స్, సెలెక్టెడ్ బుక్స్ అని వుంటాయి. మస్ట్ బుక్స్ లో అక్కడున్నవి కాకుండా కొనేటట్లు అనే ఎవరు డబ్బు యిస్తారు? ఎక్కడనుంచి డబ్బు వస్తుంది అనేది గ్యారంటీ లేకపోతే—లెక్క తయారు చేయాలంటే మస్ట్ బుక్స్ అయితే రెస్పిక్టెడ్ అమౌంట్ అవుతుంది. అన్నీ కూడ సెలెక్టెడ్ బుక్స్ అంటే ఏరుకోడానికి అవకాశం వుంటుంది సైడర్ లిస్టు తయారవుతుంది ఈ కమిటీ ఏమీ తేల్చుకోలేకుండా వుంటోంది. ఆ కమిటీకి నేను కన్వీనర్ గా కూడ వున్నాను. తెలుగుకు సంబంధించి నేను వున్నాను. ఎం. ఆర్. అప్పారావుగారు మొత్తం సెలెక్టు కమిటీకి వున్నారు. దీని స్కాప్ డిఫైన్స్ చేస్తే బాగుంటుంది. దీనిని గురించి పి. వి. జి. రాజుగారికి ఒక క్లియర్ ఒపినియన్ వున్నది పుస్తకాలు కొనే పద్ధతి దురంతంగా వున్నది. దీనిని మార్చకపోతే లాభంలేదు. పుస్తకాలు మనమే కొని నష్టం చేద్దామా అనే అభిప్రాయం కూడ వచ్చింది. అయితే గ్రంథాలయాలకు పుస్తక స్వాతంత్ర్యం పోతుందనే అభిప్రాయం కూడ వుంది. కాని, ఇప్పుడు వారు లేరు.

*Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.*

(Mr. Speaker in the Chair)

వారు వుంటే వారి అభిప్రాయం చెప్పగలిగేవారు. మళ్ళా వారు తిరిగి ఒక నెల రోజుల్లో వస్తారనే ఆత్మవిశ్వాసం నాకు వుంది. వచ్చినప్పుడు మనం కూర్చుని—ఆయన ద్వారానే చేయవచ్చు. ఆ అభిప్రాయం వారే అమలు చేయడంలో నాకు రెండవ అభిప్రాయంలేదు. స్టాఫ్ విషయంలో సెక్రటరీ ప్రెసిసిపుల్—secretary of the Central Library must be the secretary అని. అంతకుముందు డి. ఇ. బి. వుండేవారు. ఆయనకు ఇంటరెస్టు లేదు. ఒక ప్రధానమైన సిద్ధాంతం అమలు జరగలేదు. డైరెక్టోరేట్ ప్రత్యేకంగా వుండాలని ఈ శాసనంలో చేశాము. కానీ, యీ డైరెక్టోరేట్ కు డైరెక్టరు దొరకలేదనో— ఏ కారణంవల్లనో డైరెక్టర్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ను నామినల్ గా డైరెక్టరుగా పెట్టేసరికి ఇంటర్ లింక్ గా వుండే పరిస్థితి వస్తోంది. ఇది అటానమస్ గా వుండడానికి వీలులేని పరిస్థితి వస్తోంది. అటానమీ ఇంటర్ లింక్ గా లేకుండా వుండడానికి—ఇదివరకు డి.ఇ.బి. అను లైబ్రరీలకు సెక్రటరీగా పెట్టినట్లు ఇప్పుడు డి.పి.ఐ. ను డైరెక్టరుగా పెట్టారు. డైరెక్టరు అయ్యాడు.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇంకా, లాంగ్వేజ్ డిల్ కూడ వుంది. దయయుంచి తొందరగా ఆమరు పూర్తి చేయండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: లాంగ్వేజీ బిల్లు యీ వేళ గావడానికి వీలులేదు. ఈ బిల్లు యిప్పుడే అయిపోతుందా?

Mr. Speaker: We have got one more Bill. We have to finish even that one. According to schedule, we must have finished all these things even yesterday.

Sri Vavila Gopalakrishnayya: So many things have come. We must make an honest effort.

Mr. Speaker: Try to keep to schedule.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: దీనికి ప్రత్యేకంగా డైరెక్టోరేటును వేయాలని కోరుతున్నాను. లైబ్రరీయన్స్ గవర్నమెంటు సర్వీసుకు పోవాలని వుద్దేశం. అందులో డిఫికల్టీ వచ్చింది—లా సెక్రటరీ చెప్పడంవల్ల వెంటనే ఇంప్లిమెంటు చేయలేక పోయాము. ఫస్ట్ గ్రేడ్ ... ఆ సేమ్ గ్రేడ్ పోర్ట్ లో వున్నవారు

*Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962*

గ్రేడ్ పని వారున్నారు. వారందరినీ తీసుకుంటే గవర్నమెంటు సర్వీసు కావాలన్నారు. అమెండుమెంట్స్ లో లైబ్రరీ సర్వీసు ఒకటి తీసుకు వస్తున్నామంటున్నారు. డిప్యూటీ లైబ్రరీ సర్వీస్ అని, రూరల్ లైబ్రరీ సర్వీస్ అని చేస్తున్నారు. ఆ సర్వీస్ లైబ్రరీ అథారిటీస్ క్రిందనే వుంటుందని.... వారి సర్వీసు రూల్స్ ఎట్లా వుంటాయంటే ఇట్ విత్ ఖి గవర్నమెంట్ లైబ్రరీ రూల్స్ అని అంతావారే వుంటారు. అది మొన్ స్పెషిటీకు వ్యతిరేకం. ఈ తేడా మంత్రిగారు మాటలలో కాకుండా ఆప్టులో క్లారిఫై చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇంటెన్షన్స్ వుంటున్నాయి కాని ఇంటర్ ప్రెటేషన్ వచ్చేసరికి వారి యిష్టం వచ్చినట్లు వస్తోంది. లైబ్రరీ సర్వీసెస్ లో డిప్యూటీ లైబ్రరీ అథారిటీస్ క్రింద వుండేవారి సర్వీసు రెగ్యులరైజ్ చేయడంలో రూల్స్ చేయాలి. గ్రేడ్ పన్-లైబ్రరీయన్స్ అంతకూడ ప్రొవిన్షియల్ గవర్నమెంటుక్రింద వుంటారా లేదా.... ఆ విధంగా వర్డ్ లేదు. అదికూడా పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ఆ తేడరుకు కావలసిన రూల్స్ ... రెగ్యులరైజ్ చేయడానికి అధికార మిస్తున్నామంటే పరవాలేదు. ఇది వారికి పోయి డిప్యూటీ లైబ్రరీ అథారిటీస్ తమ కన్సెంట్ చెప్పాలి. తీర్మానం చేయాలనేది కరెక్టు కాదేమో—ఆ ప్రొవైజ్ డిటైల్ చేస్తే సరిపోతుందనుకుంటాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: గౌరవ సభ్యులు తేసిన సూచనలో రెండు రకాలు వచ్చాయి. ఒకటి అసలు లైబ్రరీ మూవ్ మెంటుకు, లైబ్రరీలయొక్క నిర్వహణకు సంబంధించిన సామాన్యమైన—జనరల్ సజ్జియేషన్స్—సూచనలు వచ్చారు. అవి పరిపాలన సందర్భంలో చేయవలసినవి. రెండు, యీ బిల్లుకు సంబంధించినవి. మొదటిరకం సూచనలగురించి నేను ఇప్పుడు అథారిటీటీవ్ గా చెప్పే స్థితిలో లేను. అందువల్ల వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, ఇతర మిత్రులు చెప్పిన అనేక సూచనలు చాల యూస్ ఫుల్ గా వున్నాయి. వాటిని తప్పకుండా నోట్ చేసుకొని వాటిపైన చర్య తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేనుకూడ అభిప్రాయపడుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్. రూల్స్ ఫ్రేం చేసేటప్పుడు.....

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు: రూల్స్ ఫ్రేం చేసేటప్పుడు తప్పకుండా చూడబడతాయి. పెర్మానెంట్ గురించి రూల్స్ చేసే అధికారం ప్రభుత్వం తీసుకొంటోంది. ఆ రూల్స్ చేసినప్పుడు యిప్పుడున్న ఉద్యోగుల సర్వీసు కండిషన్స్ కు

*Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.*

నష్టం లేకుండా పుండఱానికి ఉచితమైన ప్రావిజన్స్ అందులో చేయడం జరుగుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన విషయాలకు యీ బిల్లులో వున్న వాటికి పెద్ద అభిప్రాయభేదం లేదు కాబట్టి ఫస్ట్ రీడింగు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker: The question is :

“That the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1962 be read a first time”.

The motion was adopted.

Sri P. V. Narasimha Rao: Sir, I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1962, be read a second time.

Mr. Speaker: Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker: The question is :

“That the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1962 be read a second time”.

The motion was adopted.

CLAUSE 2

Sri A. Venkateswar Rao: Sir, I beg to move:

“In sub-clause (d) of Clause 2 for the words ‘one member’ substitute the words ‘two members’.”

Mr. Speaker: Amendment moved.

Mr. Speaker: The member suggests that instead of one member, there should be two members elected from among themselves by the councillors of the council or

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

members of the Committee, as the case may be, of every municipality in the District.

Sri P. V. Narasimha Rao : I have no objection.

Mr. Speaker : The question is:

“In sub-clause (d) of Clause 2 for the words ‘one member’ substitute the words ‘two members’.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is :

“That Clause 2, as amended, do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 2, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 3

Sri P. Anthony Reddy: Sir, I beg to move:

“For clause 3, the following clause shall be substituted, namely.

3. Section 13 of the Principal Act shall be renumbered as sub-section (1) of that Section and Amendment in sub-section as so renumbered, clause (c) of Sec. 13. shall be omitted, and after that sub-section the following sub section shall be added, namely:

“(2) Nothing in sub-section (1) shall apply to a library maintained by the Government.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

Sri P.V. Narasimha Rao: Sir, I accept the amendment.

Mr. Speaker : The question is :

“For Clause 3, the following clause shall be substituted, namely :

3. Section 13 of the Principal Act shall be renumbered as sub-section (1) of the Section and in Amendment the sub-section as so renumbered, clause (c) of Sec. 13. shall be omitted, and after that sub-section the following sub-section shall be added, namely:

(2) Nothing in sub-section (1) shall apply to a library maintained by the Government”.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker: The question is:

“That Clause 3, as amended, do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 3, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 4

Sri P. V. Narasimha Rao: I am not moving the Government amendment as it is covered by the amendment of Sri P. Anthony Reddy.

Mr. Speaker: In view of that, other amendments I think, need not be moved or pressed.

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఒక్క clarification కావాలి. The Government may, by notification, constitute a library service for the Local Library Authorities అనడంవల్ల గవర్నమెంటు సర్వీస్ అని కాకుండా వేరే సర్వీస్ అనే అర్థం వస్తుంది. వారే appointing authorities అవుతారు. బిల్లు ఉద్దేశం అదికాదు. ఉదాహరణకు బి.డి.వోలు వారికింద V. L. Ws. ఉన్నారు. బి.డి.వో. అప్పాయింట్ చేసినా వారికి గవర్నమెంటు సర్వీసు రూల్స్ అన్నీ apply అవుతాయి. వారు పంచాయితీ రాజ్ లో ఉన్నా, గవర్నమెంటు రూల్స్ అప్లయ్ అవుతాయి. ఇందులో intention తలక్రిందులు అవుతోంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : వారు చెప్పిన intention మాత్రమే వస్తుంది. Library service అన్నప్పటికీ గవర్నమెంటు క్రిందకే వస్తుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : For the local libraries authorities అంటున్నారు అదే ఉన్న సందేహం.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : అదే అవుతుంది. Library service create చేయడం అంటే అదే అవుతుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అందరి intention మంచిదే. అమలు చేయడంతో తలక్రిందులువుతుంది.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు : నేను చివర ఇచ్చిన శవరణ ఒప్పుకోవచ్చును కదా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : అంథోని రెడ్డిగారి సవరణ accept చేస్తున్నాము. ఇది అందులో cover అవుతుంది అనుకుంటాను. ఉండనే ఉండదు. ఆ question ఉద్భవించనే ఉద్భవించదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : For బదులు of పెట్టాలని నా కోరిక. వారికి సంబంధించిన సర్వీస్ రూల్స్ అని అవుతుందని, తరువాత అసస్థ లేకుండా, ఉండాలని నా ఉద్దేశం.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : Of అంటే ఇబ్బంది వస్తుంది.

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill 1962.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు : గవర్నమెంటు సర్వీసు వేరు, లైబ్రరీ సర్వీసు వేరు అని వస్తున్నది అప్పుడు pay scales అన్నీ differences వస్తాయని—అందువల్ల clarify చేయాలని ఉద్దేశం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : Interpretation వచ్చినప్పుడు ఎవరూ కనిపించరు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అగుపడక ఎక్కడకు పోతారు !

Sri P. Anthony Reddy : Sir, I beg to move :

‘For Clause 4, the following clause shall be substituted, namely.

“Insertion of new 4. After section 19 of the principle Sec.19-A — Act, the following section shall be inserted, namely : —

“Constitution 19-A. Notwithstanding anything in of a Library Ser- this Act, the Government may, by vice for Local notification, constitute a Library Service Library Autho- for the Local Library authorities in the rities in the State and appoint to that service such State.— category of Librarians as may be prescribed.

Mr. Speaker : Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is :

“For Clause 4, the following clause shall be substituted, namely.

“Insertion of 4. After Section 19 of the Principal new Sec.19-A.— Act, the following section shall be inserted, namely :—

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

“Constitution 19-A Not with standing anything in
of a Library this Act, the Government may, by noti-
Service for Lo- fication, constitute a Library Service for
cal Library Au- the Local Library Authorities in the
thorities] in the State and appoint to that service such
State.— category of Librarians as may be pres-
cribed”.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is.

“That Clause 4, as amended, do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 4, as amended, was added the Bill.

CLAUSE 5.

Mr. Speaker : There is a Government amendment to Clause 5.

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move:

“In Clause 5, for item (ii) the following item shall be substituted, namely.

“(ii) clause (b) shall be omitted and clauses (c), (d) and (e) shall be re-lettered as clauses (b), (c) and (d) respectively”.

Mr. Speaker : Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is.

“In clause 5. for item (ii) the following item shall be substituted, namely.

(ii) Clause (b) shall be omitted and clauses (c), (d) and (e) shall be re-lettered as clauses (b), (c) and (d) respectively”.

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is.

“That Clause 5, as amended, do stand part of the the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 5, as amended, was added to the Bill.

CLAUSE 6.

Sri P. V. Narasimha Rao : Since I am accepting Sri Anthony Reddy's amendment to this clause, I shall not move the amendment given notice of on behalf of the Government.

Mr Speaker : Sri Anthony Reddy may move his amendment.

Sri P. Anthony Reddy : I beg to move:

“For clause 6, the following clause shall be substituted, namely:

“Amendment of Section 25.—

6. In Section 25 of the principal Act, (i) in sub-section (2), after clause (d), the following clauses shall be inserted, namely :

(e) the employment of necessary staff for the public libraries maintained by a Local Library Authority and for regulating the classification, methods of recruitment, pay and allowances, discipline and conduct and other conditions of service of the staff employed in such libraries.

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

(f) the classification, methods of recruitment, pay and allowances, discipline and conduct and other conditions of service of the members of the Library Service constituted under section 19-A.

“(ii) for sub-section (3), the following sub-section shall be substituted, namely.

“(3) Every rule made under this Act shall, immediately after it is made, be laid before each House of the State Legislature if it is in session and if it is not in session, in the session immediately following for a total period of fourteen days which may be comprised in one session or in two successive sessions, and if, before the expiration of the session in which it is so laid or the session immediately following, both Houses agree in making any modification in the rule or in the annulment of the rule, the rule shall thereafter have effect only in such modified form or shall stand annulled as the case may be ; so however that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done under that rule”.

Mr. Speaker : Amendments moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is.

“For clause 6, the following clause shall be substituted, namely.

“Amendment of Section 25. —

116. In Section 25 of the principal Act, (i) in sub-section (2) after clause (d) the following clauses shall be inserted, namely.

‘(e) the employment of necessary staff for the public libraries maintained by a Local Library Authority and fo

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

regulating the classification, methods of recruitment, pay and allowances, discipline and conduct and other conditions of service of the staff employed in such libraries.

(f) the classification, methods of recruitment, pay and allowances, discipline and conduct and other conditions of service of the members of the Library Service constituted under section 19-A'."

"(ii) for sub-section (3), the following sub-section shall be substituted, namely.—

'(3) Every rule made under this Act shall, immediately after it is made, be laid before each House of the State Legislature if it is in session and if it is not in session, in the session immediately following for a total period of fourteen days which may be comprised in one session or in two successive sessions, and if, before the expiration of the session in which it is so laid or the session immediately following, both Houses agree in making any modification in the rule or in the annulment of the rule, the rule shall thereafter have effect only in such modified form or shall stand annulled as the case may be; so however that any such modification or annulment shall be without prejudice to the validity of anything previously done under that rule'."

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is.

"That Clause 6, as amended, do stand part of the Bill".

The motion was adopted.

Clause 6, as amended, was added to the Bill.

Government Bill
The Andhra Pradesh Public Libraries
(Amendment) Bill, 1962.

CLAUSE 1.

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

“In clause 1, for the figure ‘1962’ substitute the figure ‘1964’.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is:

“In clause 1, for the figure ‘1962’ substitute the figure ‘1964’.”

The amendment was adopted.

Mr. Speaker : The question is.

“That Clause 1, as amended, stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 1 as amended was added to the Bill.

PREAMBLE

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir I beg to move:

“In the enacting formula for the word ‘thirteenth’ substitute the word ‘fifteenth’.”

Mr. Speaker : Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is.

“In the enacting formula for the word ‘thirteenth’ substitute the word ‘fifteenth’.”

The amendment was adopted.

*Government Bill
The Andhra Pradesh State Legislature
(Continuance of the English
Language) Bill, 1964.*

Mr. Speaker : The question is.

“That the Preamble, as amended, do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

The Preamble as amended was added to the Bill.

Sri P. V. Narasimha Rao : Sir, I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1964, be read a third time”.

Mr. Speaker : Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker : The question is:

“That the Andhra Pradesh Public Libraries (Amendment) Bill, 1964, be read a third time.”

The motion was adopted.

*THE ANDHRA PRADESH STATE LEGISLATURE
(CONTINUANCE OF THE ENGLISH LANGUAGE)
BILL, 1964.*

Sri P. V. Narasimha Rao ; Sir, I beg to move :

“That the Andhra Pradesh State Legislature (Continuance of the English Language) Bill, 1964, be read a first time.”

Mr. Speaker : Motion moved.

శ్రీ కావీలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఈ బిల్లు పావుగంటలో పూర్తి చేయాలంటే అసాధ్యం.

*Government Bill
The Andhra Pradesh State Legislature
(Continuance of the English
Language) Bill, 1964.*

Mr. Speaker : Then in that case we shall take up this Bill at 1-30 p. m. and we shall sit from 1-30 to 2 p. m. for disposing of this Bill.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : ఈ బిల్లుమీద మాట్లాడేవా ఎక్కువగా ఉంటారని నా అభిప్రాయము. ఎందుకంటే ఇది చాలా innocuous Billగా కన్పిస్తున్నా చాలా fundamental principles యిమిడిఉన్న బిల్లు యిది. అందుచేత దీనిని త్వరగా క్లోజు చేయాలనే ప్రయత్నం చేసుడం బాగుండదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : ఇది ఊరికే మామూలుగా పెట్టింద కాదు. అంగీకరించడం కష్టంగానే ఉంటుంది. State language ఏది? తెలుగు ప్రమేయం లేకుండా draft చేయబడిన బిల్లు. మామూలుగా pass చేయవలసిన తేలికైన బిల్లు కాదు. Let us postpone it to some other day.

Mr. Speaker : There is no question of postponing.

Sri Pillalamarri Venkateswarlu : Then let us consider upto 1 p. m. గవర్నరు ఎడ్రసు దగ్గరనుంచి point of order కి కొంత టైము అవుతుంది, తప్పదు. అది జరుగకుండా ఉంటుందని భావించకూడదు. ఏ సమావేశంలోనైనా అవికూడా ఉంటాయి. టైము లేఖలు ఎరేంజి చేసుకునేటప్పుడు మార్జిను యిచ్చి చేసుకోవాలి Business Advisory Committee will meet again to decide.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఇదివరకు Business Advisory Committee సమావేశమైనప్పుడు మీరు leaderగా ఎన్నుకోబడి ఉండలేదు. Business Advisory Committee నిర్ణయించిన తరువాత సాధ్యమైనంత వరకు ఆ షెడ్యూలు ప్రకారం నడుపుకొంటే బాగుంటుంది.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : సాధ్యమైనంత వరకు తప్పకుండా చేస్తాం. కొన్ని intervene అయినవి. దానివల్ల టైము అయిపోయింది. కావాలంటే we will sit one evening.

*Government Bill
The Andhra Pradesh State Legislature
(Continuance of the English
Language) Bill 1964.*

మిస్టర్ స్పీకర్ : Business Advisory Committee లో Chief Minister గారు ఒక assurance యిచ్చినట్లు జ్ఞాపకం. సెషన్ లో నెవనులో తెలుగు official language గా adopt చేయడానికి ఒక బిల్లు సాధ్యమైనంత త్వరలో తెస్తామని ఒక assurance యిచ్చారు. దానినుంచి ఎక్కువ సేపు తైము పట్టకుండా ముగించవచ్చును.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి : లేవండి. మీరు ఆ విధముగా అభిప్రాయపడు తున్నారుగాని అప్పుడు సుంపరయ్యగారు ఒప్పుకోలేదు. నేనుకూడా కూర్చున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పిన చరువార మౌనం వహించి ఊరుకున్నాం కాని ఒప్పుకోలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గుంట, అర్ధగంట తైములో రెండు మూడు బిల్లు ముగించాలని ఒప్పుకుంటున్నాము.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : విజయ్. కొన్ని constitutional points వచ్చాయి. తైము పోయిన మాట వాస్తవం. Interventions ఉప్పుకుండా ఒరుగుతాయి. కొన్ని బిల్లెస్ అడ్వయిజరీ కమిటీ ఊహించనివి ఉరుగుతూ ఉంటాయి, వాటిని డృప్టిలో పెట్టుకుని ఆలోచించాలి. సుంపరయ్యగారు నాతో చెప్పినప్పుడుకూడా fundamental points కొన్నిటపైన తప్పనిసరిగా ఈ House focus చేసి తీరాలని మా చర్చలలో అనుకున్నాం. కాబట్టి ఈ బిల్లు చూడడానికి చిన్నదిగా, very small clause అంటుమించి ఏమీ లేదనిపించినా that small clause has got pertinent effect on our State and its future progress. దానిని ఆ రూపములో తీసుకొనడానికి ఏలులేదు కాబట్టి అవసరమైతే I have no objection if we sit in the evening. Business Advisory Committee చేసిన నిర్ణయము అమలు జరుపుకోవాల్సివచ్చినట్లయితే I have no objection.

Mr. Speaker : Provided you can give us an assurance that we shall have quorum.

Sri T. N. Reddy : That is a question which you should address to the right of your side. We on our part assure you of quorum if the Government can get enough members.

*Government Bill
The Andhra Pradesh State Legislature
(Continuance of the English
Language) Bill, 1964.*

Sri P. Venkateswarlu : We give you an assurance that we shall get enough members for a quorum. ప్రభుత్వ పార్టీ సభ్యులు లేకపోయినా కోరం వుండేట్లుగా చూస్తామని నేమీ ఇస్తున్నాము. అందువల్ల సాయంత్రము మీటింగు పెట్టడము మంచిది అని మంచిదేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : అధ్యక్షా, మీరు అడిగిన ప్రశ్నకు మావైపునుంచి సమాధానము తీసుకొన్నారేకాని, ఆ వైపునుంచి ఎవరూ మాట్లాడలేమిటి ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు : మేము చెప్పకలసిన అవసరము లేదు. వారు quorum తెచ్చినపుడు అన్నీ వారు చెప్పినవే pass అయిపోతాయి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : అమెండుమెంట్సు వుంటాయనికాదు అడుగుతున్నది. అధ్యక్షులవారి అభిప్రాయాన్ని దురభిప్రాయముగా మార్చుకొంటే కష్టము. కోరం వుండే బాధ్యతను అపోజిషన్ పార్టీ ఎలా తీసుకొంటుందన్నపుడు మా బాధ్యతను మేము తీసుకొంటాము. మేము 20 మందిని తీసుకొని వస్తాము. వారు 10మందిని తీసుకొని వస్తారా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ : మీరు 10 మంది తీసుకొనివస్తే, వారు 25 మందిని తీసుకొనిరావాలి.

శ్రీ టి. నాగిరెడ్డి : మేము అమెండుమెంట్సు తీసుకొనిరాము అని వారికి తెలిస్తే వారు కోరమును తీసుకొని రారేమో !

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు : ఇది ఒంటిగంటవరకు తీసుకొని గం 1.00 నుంచి గం 1.30 వరకు is scheduled.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఒంటిగంటవరకు తీసుకొందాము. We shall then take up the half-an-hour discussion. Then we shall place the matter before the Business Advisory Committee,

Sri P. V. Narasimha Rao : Very well, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అధ్యక్షా, బాషావిషయకముగా ఆలోచన చేసేదానికి ఒక బిలును తీసుకొనిరావడము సందర్భముగా ఆలోచిస్తున్నాము,

Government Bill
The Andhra Pradesh State Legislature
(Continuance of the English
Language) Bill, 1964.

ఇంతవరకువున్న ఇంగ్లీషు భాష 15 సంవత్సరాలు constitution లెఖ్న ప్రకారముగా అది అంతమయిపోతుంది. ఇంగ్లీషు అంతటితో ఆగిపోతుందని కేంద్ర ప్రభుత్వము దానిని అమెండు చేసి ఇంకొక 'పది సంవత్సరాల వరకు పొడిగిస్తూ 'm:y' అనే అక్షరము చేర్చడము జరిగింది. అంటే ఇంతవరకు ఇంగ్లీషు అధికార భాషగా వుంది. ఇంక హిందీ అధికార భాషగా వుంటుంది, రాష్ట్ర భాష అని వారు నిర్ణయించారు. మన constitution ప్రకారము శాసన సభలో ఆయా రాష్ట్రాలలో తమ భాషను నిర్వచించుకోవాలని వుంది. అనేక రాష్ట్రాలు ప్రయత్నము చేసినవి కాని మనము వెనుకపడి ఉన్నాము అని చెప్పవలసి వస్తున్నది. ఇంతవరకు మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, మద్రాసు, ఈ మధ్య మైసూరు, కేరళ, బెంగాలు, బీహారు, ఉత్తర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వాలన్నీ కూడ తమ మాతృభాష పదయితే వుందో ఆ భాషను అధికార భాషగా నిర్వచిస్తూ శాసనాలను చేశారు. సౌరాష్ట్ర రాష్ట్రము వున్నప్పుడు వారుకూడ శాసనము చేసివున్నారు. ఒరిస్సా ప్రభుత్వము 1954లో తమ భాష ఒరిస్సా అని నిర్ణయించారు. పంజాబు ప్రభుత్వము అధికార భాషను 1930లో అర్డినెన్సు ద్వారా ప్రకటించారు. అస్సామ్ ప్రభుత్వము 1961లో శాసనము చేసినది. ఈ విధముగా దాదాపు 13 రాష్ట్రాలలో తమ మాతృభాషను అధికార భాషగా నిర్వచించి వున్నారు. సంవత్సరాలు గడుస్తున్నవి, భాషను నిర్ణయించుకోలేదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల విషయములో అభిప్రాయ భేదాలున్నప్పటికీ నెహ్రూగారు భాషాప్రయుక్తానికి రాష్ట్రాలను ఏర్పరచడానికి ప్రధాన కారణము ప్రాంతీయ భాషతో పరిపాలన జరగాలని, సామాన్య మానవుని భాషలో పరిపాలన విధానము నడుచుకొన్నప్పుడే నిజమైన స్వరాజ్యము అవుతుంది అనుకొన్నాము. ఆ పరిస్థితి వుండగా ఇంతవరకు శాసనము తీసుకొని రాకుండా రోజు రోజుకు నెట్టివేయడము జరుగుతోంది. ఇంకొక ప్రమాదము వుంది. హిందీని రాష్ట్ర భాషగా చేయబోతున్నారు. హిందీని రాష్ట్ర భాషగ తీసుకొనివచ్చిన యెడల దాని ఫలితము మన అందరికీ తెలుసు. మద్రాసు రాష్ట్రములో తమిళ కజగంచారు తీవ్ర ప్రతిఘటనను తెస్తున్నారు. రాజగోపాలచారిగారు ఇంగ్లీషు రాష్ట్ర భాషగా వుండాలని చెబుతున్నారు. నేను చెప్పేది ఏమంటే రాష్ట్ర భాష ఏది అనే సమస్య అలా పూడగా, ముందు ఆయా రాష్ట్రాలలో వారి మాతృభాషను అధికార భాషగా నిర్వచించాలి. తరువాత ఒక రాష్ట్రానికి ఇంకొక రాష్ట్రానికి correspondance ఏ భాష కావాలనేది రెండవవైపు ఆలోచించవచ్చు. కాని అది చేయకుండా ఇది చేయడం

Government Bill
The Andhra Pradesh State Legislature
(Continuance of the English
Language) Bill, 1964.

తప్పు అని మనవిచేస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వము ఒకమాట చెబుతోంది. సంజీవరెడ్డి గారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నా, సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నా, బ్రహ్మ సంధరెడ్డిగారు ముఖ్యమంత్రిగా వున్నా తెలుగు భాషను అధికార భాషగా ఒప్పుకొన్నాము అని అన్నారు. ప్రభుత్వ పరముగా ఒప్పుకొన్నారు. శాసన రూపముగా ఒప్పుకోనందువల్ల ఎన్నో చిక్కులు వస్తున్నవి. యూనివర్సిటీవారిని అడిగితే శాసన రూపముగా నిర్వచించలేదు కనుక చదువులకు సంబంధించి ప్రాంతీయ భాష విషయములో శ్రద్ధ తీసుకొనడానికి పిలువేదని అన్నారు కోర్టుకు పోయి అడిగితే రాష్ట్ర భాష తేలలేదు కనుక వారు ఏమి చేయాలన్నా పిలువేదని అన్నారు. శాసనం చేయాలని చెప్పాము. తక్కిన రాష్ట్రాలు శాసనము చేసేవున్నవి. మధ్య ప్రదేశ్, రాజస్థాన్ రాష్ట్రాలుకూడ శాసనాలు చేసినవి. ఆంధ్ర రాష్ట్రము తప్పు దాదాపు అన్ని రాష్ట్రాలు శాసనము చేసినవి. శాసన సభలో ఇంగ్లీషు అధికార భాషగా వుంచుతున్నామని శాసనము తీసుకొనివచ్చారు. అసలు భాష ఏదో చెప్పడము లేదు. ఇంగ్లీషు అధికార భాష అవుతుందా అది న్యాయముకాదు. తెలుగు భాష అధికార భాషగా వుంటే దానితోపాటు చిక్కులను సర్దుకోడానికి ఇంగ్లీషును ఉపయోగపరచుకొనడము అంటే తాత్కాలికముగా ఒప్పుకొనడానికి వీలు అవుతుందో లేదోకాని అదే అధికార భాషగా బిల్లును తెచ్చి మనముందు పెడితే ఒప్పుకొనడము చాల కష్టమైన పరిస్థితి వస్తుంది.

(Smt. Kumudini Devi in the Chair)

పైపురై టర్ను లేవు. త్వరగా తయారు చేయిస్తాముఅని అన్నారు. Where there is a will there is a way. మనస్సులో ఈ విషయము తేలకుండా మార్గము దొరకాలంటే ఎప్పటికీ దొరకదు. ఇంగ్లీషు అధికార భాష కావాలన్న పుడు పరిపాలన ఇంగ్లీషులో చేసేటప్పటికి అది అధికార భాష అవుతుంది. ఉర్దూ భాషను నైజాము అధికార భాషగా నిర్వచించారు. ఉర్దూ భాషకు పైపురై టర్ను, shorthand అన్ని వచ్చినవి. మన భాషను నిర్ణయించుకొంటే అవన్నీ పరుగెత్తుకొని వస్తాయి తప్ప, మనము ఏమీ నిర్ణయించుకోకపోతే అవన్నీ రావు. ఇవాళ ఉద్యోగస్థులను హిందీ చదవాలని, ఉర్దూ చదవాలని, తెలుగు చదవాలని అంటున్నాము. ఇది చదవకపోతే వారి ఉద్యోగాలకు ఇబ్బంది వస్తుందనే బాధతో వదులుతున్న సంగతి తెలుసు. భాష నిర్వచనము చేయకపోతే భాషాప్రయుక్త

*Half an-Hour discussion on
Question No 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

రాష్ట్రాలు సాధించిన మహత్తర ఆశయాన్ని అమలు జరిపినవారము కాదని చెబుతున్నాను. నెహ్రూ, ఆయన ఆఖరి రోజులలో కూడ ఒకమాట అన్నారు. భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలు interpretation కి నష్టము వస్తోంది. అంద వల్ల మారిస్తేనే బాగుంటుందని మహాజన్ లాంటివారు చెపితే భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలనుంచి వెనుకకు పోయే సమస్య లేదు అని నెహ్రూ చెప్పారు. ఉన్న దానినుంచి వెనుకకు పోయి, ఆలోచించడము అనేది లేదు అని చెప్పారు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలు integration కి నష్టము కాబట్టి 4 zones, 5 zones పెడితే బాగుంటుందని అన్నారు. దానికీ కూడ నెహ్రూ వ్యతిరేకించారు. సామాన్య మానవుని భాషలో పరిపాలన జరగవలసిన అవసరము వుంది. ఇంతవరకు తెలుగును అధికార భాషగా చేయకపోవడము చాల ప్రమాదకరము. Linguistic Minorities Commission వారు అనేక విషయాలు చెబుతూ మన రాష్ట్రములో ఉద్భవ regional language గా కొన్ని జిల్లాలలో నిర్ణయించారు. అరవ ప్రాంతములో వున్న పుడు అ కాలుకాలలో అరవం second regional languageగా ఒప్పుకొనడము జరిగింది.

HALF-AN-HOUR DISCUSSION ON QUESTION No. 47 (1148)

*re : the mismanagement of the Kanya Gurukul High School
Begummet.*

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, మొన్న మేము వేసిన ప్రశ్నకు అధ్యక్షులవారు దయతోటి ఈ వాళ్ళ 1/2 గంట చర్చ ఇచ్చారు. వారికి ధన్యవాదాలు. దీనిలో ప్రధానంగా ఉన్నది ఏమిటంటే ఆ స్కూల్ మేనేజ్ మెంటు మొదటినుంచి కూడ అనేక తప్పులు చేస్తున్నదని, తప్పులన్నీ సరిగా లేవని అవి ఏమన్నా అక్కడ ఉన్నటువంటి పాడ్ మాస్టర్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చి నప్పుడు నువ్వు మనలో ఉన్నటువంటి లోపాలన్నీ కూడ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని పోయినావు కనుక నిన్ను ఎందుకు సస్పెండ్ చేయకూడదు అని చేశారు. చివరగా చేయడానికి వచ్చేటప్పటికల్లా అతనిని అక్కడ ఉండనివ్వలేదు. ఇప్పుడు నేను ఒక టీచరును డిఫెండ్ చేయడానికి తయారుగాలేను. కాని నా ప్రధానమైన పాయింటు ఒకటి ఉన్నది. ఆరోజు ముఖ్య మంత్రిగారు మేము ఎన్ క్వయిర్ చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఈ ఎన్ క్వయిర్ ఈ నాటిది కాదు, దానిని

*Half-an-Hour discussion on
Question No 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

ఇన్‌ట్రస్టెడ్ పెర్సన్లు చాలమంది ఉన్నారు. దానిలో డిప్యూటీ ఇన్‌స్పెక్టర్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీలో ఉన్నారు. మరయొక్క మంత్రులలో సదాశివగారు ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీలో ఉన్నారు. వీరు అంతా ఉన్నప్పుడు కమిటీ సంగతి నాకు అక్కరలేదు. డబ్బు దుర్వినియోగం అయినదని అన్నప్పుడు ఆయనమీద చాల ఛార్జెస్ నిన్ను చెప్పారు, నేను అవన్నీ చూసినా ఏమీటని; ఏమీటంటే ఆ స్కూల్‌లో గవర్నమెంటు లెక్కలన్నీ ఎట్లాఅయితే దుర్వినియోగం చేస్తున్నారో అది అంతా గవర్నమెంటుకు చూపంగానే అతనిని అక్కడనుంచి తీసిపా రేయాలనే టటువంటి ప్రయత్నం చేయడం తప్పితే రెండవది ఏమీలేదు. అందువల్ల నేను ఆయనను డిఫెండ్ చేయడంలేదు. నేను క్లియర్ గా చెబుతున్నాను. నేను ఆయన తరపున ఎడ్వకేట్‌ను కాను. నేను ఎవరి తరపున ఎడ్వకేట్ గా ఉండదలచుకున్నాను అంటే ప్రభుత్వ ధనాన్ని దుర్వినియోగం చేసేటటువంటి, ఏ సప్లైస్మెంట్ నా సరే బట్టబయలుచేసి దానిమీద డెస్టినిటీ చర్యగాని తీవ్ర చర్యగాని తీసుకోవాలనే దానికి మాత్రమే నేను ఉన్నాను కాని ఏ ఇన్‌డివిడ్యుయల్ నుగాని నేను రక్షించ దానికి గాని వాళ్లను గార్డు చేయడానికి గాని నేను లేను. వాళ్లను కావాలంటే వాళ్లే రక్షించుకుంటారు. అభ్యంతరం లేదు. కాని నేను కోరేది ఇంతవరకు జరిగినటువంటి మేనేజ్మెంట్ను ఏవైతే ఉన్నాయో ఆ మేనేజ్మెంట్ను అన్నిటిని కూడాను వాటి లెక్కలన్నీటిని కూడాను తీసేసి ఏమి జరిగినదని, ఈ వేళ తెలింగానా ఏరియాలోగాని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఏరియాలోగాని ప్రయివేట్ మేనేజ్మెంట్లు కొచ్చేటప్పటికల్లా స్కూల్ బాధ్యతలన్ని కూడాను మేనేజ్మెంట్ తీసు కొంటుంది. తప్పుడు లెక్కలు రాసేటటువంటి బాధ్యత అంతా షాడ్ మాస్టర్ కున్నా వాళ్లకున్నా ఇస్తారు. నువ్వు సంఘం చేయవా నీ ఉద్యోగం పోతుంది. సంఘం చేస్తావా జైలుకు పోతావు. రెండు పద్ధతులే ఏయారయేటటువంటి పరిస్థితి ఉంది. అందుచేత నేను మనవిచేసేది మేము విచారించాము; మొన్న వారు చెప్పారు. ఇప్పటికి బహుశ రిపోర్టు వచ్చి ఉంటుంది. ఆ రిపోర్టులో ఇదివరకు ఉన్నట్లువంటివి పొరపాటు రిపోర్టులున్నాయి. ప్రైవేటుమెంట్లు కాకుండా, సర్టిఫైడ్ ట్యు ఇచ్చినవి ఉన్నాయి కొన్ని, ఎవరు ఇచ్చారు అవి. డి. యి. ఓ. ఎవరు ఆ డి. యి. ఓ. ఈ మేనేజ్మెంట్ ఎవరైతే ఉన్నారో దానియొక్క నాయకత్వం వహించి నడుపుతున్నటువంటి వారు ఎవరైతే ఉన్నారో వారి భర్త డి. యి. ఓ.

గారు, ఆయన ఈ సర్టిఫికేట్లు అన్నింటినీకూడ ఆయనే ఇవ్వడానికి కారణం ఏమిటని నేను అడుగుతున్నాను. ఇంకొకరు ఎవరు ఇచ్చేవారు లేదా సర్టిఫికేట్లు? తక్కినచోట ఎవరుకూడ సర్టిఫికేట్ ఇవ్వరా? కనుక ఇది అంతా ఏమవుతున్నది అంటే మాల్ ప్రాప్టీ సెస్ మిస్ మేనేజ్ మెంటు, డబ్బు దుర్వినియోగం జరుగుతున్నది. అందువల్ల వారుకూడ చెప్పారు. మేము వారిని ఎవరినీ కూడ రక్షించడానికి సంసిద్ధంగా లేము అన్నారు. అది మన అందరి ఇన్ క్రెసెంట్ షేట్ ఇన్ క్రెసెంట్. అందువల్ల ఇప్పుడు ఎన్ క్వయిరీ చేయడానికి ఒక్కడ ఇట్లాంటి వాటిలో మేనేజ్ మెంటు అన్నీకూడ పైపై తే ఉన్నాయో అవన్నీ ఏపై తే కేసులు బయటకు వస్తున్నాయో వాటి నన్నిటిని సమగ్రంగా పరిచారణ చేసేందుకు ప్రయత్నం చేసేటట్లుయితే అంతకన్న హైలెవల్ సర్టిఫికేట్లు ఎసుకొచ్చినందువల్ల, నేను చేయగలిగినది ఇంకొండు లేదని నా నమ్మకం. అందువల్ల అతనిని జైలులో పెట్టారు ఒకసారి అని చెప్పారు. అందువల్ల అతని కేస్ ప్రొజెడిస్ అవుతుంది. నేను అతనిని ప్రొజెడిస్ చేయడానికి ఏమీ అభ్యంతరంలేదు. కానీ దానిలో కలుగు తున్నటువంటి రిప్పలు చెప్పాడు కనుక అతను ప్రొజెడిస్ అయితే నష్టం ఉంది. అతనిని జైలులో పెట్టిన మాట నిజమే. తరువాత పరిచారణ చేసి ఇరవది కాదు శాత్యత, ఇతను ఏమి తప్పు చేయలేదని కూడ కట్ట నిర్ణయించి వదలిపెట్టినది కూడ. ఒకచోట మేనేజ్ మెంట్ ప్రొజెడిస్ అవుతున్నారని, మళ్ళీ వెళ్ళిపోవచ్చన్నారు. దానికి ఒకప్పుడు ఇప్పుడు మంత్రిగా ఉన్నవారు మేనేజర్ ఆయనగారు నిన్ననేనున్నా ఉదాహరణ తీసుకొచ్చారు. అందువల్ల ఇవన్నీ చెప్పవలసి వచ్చింది. లేకపోతే తెచ్చి వాడనుకాను. ఆయన అట్లాంటివాడని, అతను ఎక్కడట పెళ్ళి పిచారించినప్పటికిని ఏమీ జరుగుతున్నదంటే గవర్నమెంటు ఇచ్చిన డబ్బును దుర్వినియోగం చేయడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు వాటిని గవర్నమెంటుకు బయట పెట్టంగనే అతనిని వెళ్ళగొట్టడం జరుగుతున్నది. అంతేకాదు, ఈ ఊళ్లో ఉంటే ఆయనను ఇంట్లోనుంచి వెళ్ళగొట్టడానికి పరియత్నిస్తే మేజిస్ట్రేట్ పిచారించి అతను ఉండడం తప్పుకాదు అతనిని నేను గార్డ్ చేస్తాను ఎవరు తప్పు చెబుతారని చెప్పారు. అందువల్ల నేను అతనిని గార్డుచేయడానికి తయారుగా లేను. మీరు ఆ కేస్ అతనిమీదకూడ పెట్టిండి. క్రిమినల్ కేస్ అతనిమీద కూడ పెట్టినట్లయితే అతనివల్ల కూడ మొత్తం జరిగిన చరిత్ర అంతా కూడ వెల్లడి అవుతుంది. కొన్ని మొత్తం వ్యవహారాలు కాస్త ఎక్కువగా ఎన్ క్వయిరీ చేయవలసి

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

వచ్చేటట్లుగా ఉంది. ప్రమాదము అయినటువంటి సమస్యలు కనుక ఎన్ క్వయరీ చేయించే యధార్థం వచ్చేటట్లులేదు. ఒకటి మాత్రం చెప్పారు. గవర్నమెంటు ఏమన్నా ఎక్కువ వాడారు అని చెప్పారు. అది రిఫండ్ చేశారన్నారు. నేను ఇక్కడనే మనవి చేస్తున్నాను. పాత సంవత్సరములన్నిటికి కూడ లెక్కలు చూస్తే ఎన్ని మాట్లు మిస్ మేనేజ్ మెంటు చేసి బయటకు రాలేదో అసలు వోచర్లు సరిగా ఉన్నాయో లేదో ఆ విధంగా ఎడ్ మినిస్ట్రీషన్ లో ఉన్నటువంటి ఇన్ స్పెక్టర్లు వాళ్లు పోయి, ఈ వోచర్లు తప్పుగా ఉన్నాయని, ఎడ్మినిస్ట్రీషన్ తప్పు చేస్తున్నదని చెప్పినప్పటికి ఏమీ విచారణ చేశారు. దీనిని వెనుక గార్డ్ చేస్తున్నటువంటి మనుష్యులు, ఎవరు ఇన్ స్టిట్యూషన్సును గార్డ్ చేయొద్దు, న్యాయాన్ని గార్డ్ చేసేటటువంటి మనుష్యులు కావాలి అని చెబుతున్నాను. అందువల్ల దానిలో నాకు క్లియర్, నేను ఏమిటంటే ఛీఫ్ మినిష్టర్ గారికి కాని ఇదివరకు ఉన్నటువంటి ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టర్ గారికి కాని వారికి పెర్సనల్ ఎటాచ్ మెంట్ గాని, ప్రెజిడెంట్ గాని ఉందని నాకు నమ్మకంలేదు. వారికి క్లియర్ గా కేస్ మొత్తం యధార్థం బయటకు వస్తే న్యాయం జరుగుతుంది అనేటటువంటి ఆభిప్రాయం ఉంది. అందువల్ల వారిమీద నాకు ఈ ప్రస్థావనమైనటువంటి అనుమానం ఉన్నదని నేను చెప్పడంలేదు. కాని క్రింది ఆఫీసర్లవద్ద చూసేటప్పటికి ఎక్కడో ఒక లెవెల్ లో వచ్చేటప్పటికి ప్రైయెంట్ ఇన్ ఫ్లూయెన్సు వచ్చేటప్పటికల్లా ఆది ఏమన్నా జారిపోతూ వస్తున్నది. అందువల్ల ప్రైయెంట్ ఇన్ ఫ్లూయెన్సును ఉపయోగించునందువల్ల వచ్చే నష్టాన్ని మనం ఎదుర్కోకపోయినట్లయితే ఎక్కడికక్కడ ఈ ప్రయివేట్ మేనేజ్ మెంట్ చేస్తున్నటువంటి ఇది, ప్రభుత్వం ఇందాక చెప్పారు. మరి గవర్నమెంటు ఇచ్చేటటువంటి డబ్బు చాలకపోతే ఏమీ చేయాలి అని. నేను మనవిచేసేది గవర్నమెంటు ఎందుకు డబ్బు ఇస్తున్నది? టీచర్ ఎవరైతే ఉన్నాడో అతనికి ఎంతయితే గ్రేడ్ ఉన్నదో ఆ గ్రేడ్ ప్రకారంగా డబ్బు ఇస్తూ, ఆవచ్చినటువంటి లేచెట్టు మనగవర్నమెంటు ఇచ్చినటువంటి చాలిఉత్తమమైనటువంటి ఒక సిద్ధాంతం కూడ తీసుకున్నది. దానికి నేను అభినందిస్తున్నాను. ఏమిటంటే ప్రైవేటుల్ను అన్నీకూడ సెకండరీ స్కూల్స్ అన్నీకూడ ఇదివరకు ఇబ్బంది పడుతున్నాయి. అందువల్ల ప్రయివేట్ మేనేజ్ మెంట్ లో ఉన్నటువంటి సెకండరీ స్కూల్స్ అన్నీ కూడాను వాటిలో వచ్చేటటువంటి జీతాలు ఎంతయితే ఉన్నాయో అవి ఎవరో వాళ్ళకు అయిన ఖర్చు అంతాకూడాను మేము ఇస్తాము అని చెప్పారు. అటువంటి

టప్పుడు నా అభిప్రాయం ఏమిటంటే అంత వివరాలతోగా జీతాల వాటిల్లో గవర్నమెంటు ఇస్తూఉంటే పంతులును ఏడిపించి దానిలో 100 టన్నులవాటికి 40 ఇచ్చి సంతకం చేయించుకొని, 150 ఇస్తూఉంటే 60కి సంతకం చేయించుకొని, సంతకం నువ్వు చేయకపోతే ఉద్యోగం తీసివారేస్తామని, అందువల్ల ఎవరైనా బయటపెడితే తక్కినవాళ్ళను లేవదీసి వాళ్ళమీద తగాదాచేసి, ఇది ఒక స్కూల్ సంగతి కాదు నేను చెబుతున్నది. ఈవాళ జరుగుతున్నటువంటి ప్రయివేట్—అయితే ఇంకొకటి మనవిచేశారు. ముఖ్యమంత్రిగారు అన్నారు; మేము ప్రయివేటు మేనేజ్మెంట్లను ముట్టుకోవడానికి సిలులేదు అన్నారు. ఒకటి మనవిచేస్తాను. బుచ్చిపేట, ఏవో స్కూల్ ఉంది. ఆ స్కూల్ లో ఇట్లాగా తప్పు జరిగితే ఈ హెడ్ మాస్టర్ రిపోర్టు చేశాడు. అప్పుడు వామనరావుగారు తైలెట్లగా ఉన్నాడు. ఆయన వెంటనే ఆర్డర్ ఇచ్చాడు—The management is dissolved, the management is taken by the Government అని చెప్పేసి డి. యి. ఒ. ను తీసుకోమన్నాడు. డి. యి. ఒ. నడిపారు. అందువల్ల అప్పుడు జరిగినటువంటిది ఉంది. కనుక ఇప్పుడు ఆ మనిషిని గురించి ఆలోచించినప్పుడు నేను కూడా మొట్టమొదట అనుకున్నాను. ఇతను కాంటాంక్ రస్ తగాదాలుగా ఉన్నాడని. కాని అతని వ్యవహారం అంతా చూచిన తరువాత అతనిని చెప్పాడు, ఎవరైనా ఒక ప్రత్యేక మనిషిని వేయండి, ఎవరినన్నా ట్రైబ్యూనల్ వేయండి, ఉన్న వ్యవహారాలు అన్ని చెబుతాను నన్నుకూడా తైలులో పెట్టండి నాకుకూడా అభ్యంతరం లేదు. కాని ఇన్ని స్కూళ్ళలో జరుగుతున్నటువంటి అనుమానాలు, అన్యాయాలు ఎక్కడ తైలపెడితే అక్కడెట్లా నామీద పడుతున్నారు. కనుక నెను న్యాయానికి ఇన్ డిగ్ నేషన్ వస్తున్నానని. అందువల్ల నెను ఆయనను రక్షిస్తున్నానని అనుకోవద్దు. కాని ఎందుకు ఈమాట 10 మార్లు చెబుతున్నానంటే మేనేజ్మెంట్ చేసినటువంటి పనులను చూస్తుంటే టీచర్లకు జీతాలు ఇవ్వకుండా, టీచర్లులేకుండా టీచర్లజీతం ఇవ్వాలంటే జమాన్ సంతకం చేసినటువంటి వోచర్లు ఉన్నాయి. అక్కడ హెడ్ మాస్టర్ ఉంటే, అక్కడ టీచర్ ఉంటే టీచర్ ఏమన్నా ఎక్స్ ట్రెన్స్ రోల్ లో సంతకం చేయాలనా లేకపోతే జమాన్ వేలుముద్ర వేయాలనా చెప్పండి? ఎందువల్లనంటే ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటుకు చెబితే—

I am least concerned, acquittance roll is clear దానిలో సంతకం చేసి డబ్బు తీసుకొన్నట్లు ఉన్నదని చెబుతున్నది. అందువల్ల ఈ క్రింద ఉన్నటువంటి,

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1147)
re the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

గుమాస్తాలు ఉన్నారు గుమాస్తాలను కొట్టిపారేస్తారు. ఇంట్లో డైరీవర్ ఉంటాడు. వాడు ఈ టీచర్ అవుకూఉంటాడు ఒక్కొక్కసారి ఇంట్లో తీసుకొచ్చి పెడుతున్నారు. ఇది ఎవరికి చేస్తున్నారు. గవర్నమెంటు డబ్బు ఇంత దుర్వినియోగం కావడం ఇట్టంలేకనే మనవిచేస్తున్నాను. అందువల్ల మీరూ మాకు కావలసినది, గవర్నమెంటుకు కావలసినది గవర్నమెంటుకుగాని ఆటోజివన్ కు గాని దేశానికిగాని కావలసినది ఏమిటంటే గవర్నమెంటు చేసినటువంటి పని ఏదీ కూడ దుర్వినియోగం కాకూడదు. ఏ డబ్బు అయితే టీచర్లకోసం ఇస్తున్నామో ఆ టీచర్లకు వెళ్ళలేదు. టీచర్ల కనుక తప్పుచేసి వాళ్ళు చదువు చెప్పకపోతే వాళ్ళమీద తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి అని చెబుతున్నాను. ఆ తరువాత ఇంకొకటి మనవిచేస్తున్నాను. అది మిస్ మేనేజ్ అని చెప్పి తోచిన తరువాత మనం ఒకటి చేశాము. బహుశః బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికికూడ జ్ఞానకం ఉంటుంది. గోపాల రెడ్డిగారు కర్నూలులో ఉండగా మేనేజ్ మెంట్లు సర్కిల్ లేకపోతే స్కూలును తీసుకోవచ్చునని శాసనం చేశాము దానికి రూల్సుకూడ ఇచ్చారు అని చారికి గుర్తు ఉన్నదని నా నమ్మకం. ఏమన్నా మనం అమలు జరుపవలసిన అవసరం ఉంది అందువల్ల నేను ఈవాళ మనవిచేసేది ఈ గురుకుల్ విషయమై ముట్టంగా విచారణ చేయించడని, దానితోపాటుగా private management ఉన్నటువంటి schools అన్నింటి విషయంలోనూ Education Departmentలో చాలా reports ఉన్నాయి. అవికూడా విచారణ చేయించాలి ఆ తరువాత క్రిందివాళ్ళు వ్రాసినవి ఉన్నాయి. ఒకటి మనకు వచ్చే టబ్లె లేదు, ఒకటికూడ ఆసులులోకి వచ్చేదికాదని అవతల పాఠేస్తున్నారు. అదిమాత్రం చాలా అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది గమక మొత్తం చేయకపోతే గవర్నమెంటు good intention తోటి ఇచ్చిన డబ్బును ఆ good intention కు ఉపయోగించకుండా abuse చేయడం అవుతుంది— ఇంకొకటికూడ చెప్పుతున్నారు ఇతను వచ్చిన తరువాత students ఎక్కువ అయినారని చెప్పారు. దానికి ఏమి ఆభిప్రాయం చెబుతారో తెలుసా? students ను inflate చేసినాడని అంతకుముందు ఆ students లేకపోయినప్పటికైనా అదబ్బు తీసుకొన్నారని, hostelలో డబ్బు తీసుకొన్నారని అది Social Welfare Departmentలో enquiryలో ఉన్నదని నాకు తెలుసు క్రిందటి తడవ నేను ఒకసారి ప్రశ్న చేసినదానిమీద మేము enquiry చేస్తున్నామని అన్నారు. అక్కడకు వెళ్ళి enquiry చేశారు. Social welfare hostles

వచ్చేటప్పటికి అక్కడ డబ్బు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు Education కొరకు schools నడుపుతూఉంటే. వాటిని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారు. Management contribution ఇస్తే అది దుర్వినియోగం చేశారు. వాటన్నింటికీ కూడాను headmaster ను కూడా scapegoat చేస్తున్నారు. నేను అడుగుతున్నాను. ఇదివరకు ఏ సంవత్సరములు continuousగా అక్కడ ఉన్నటువంటి Headmaster ఎవరైతే వా ఉన్నాడో అని. అది institution తప్పి, లేక headmaster తప్పి? కాబట్టి అన్ని schools గురించి impartialగా సమగ్రమైన విచారణ జరిపించాలని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. రామచంద్రరావు (మేడిచల్) : అధ్యక్షా, వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు కన్యాగురుకులము, బేగంపేట, గురించి మాట్లాడుతూ నేను ఏదో ఒకరిని గూర్చి నేరారోపణ చేయడంలేదు, సత్యం బయటపడాలి, అందరూ తప్పు కుండా విచారణ జరగాలి. తప్పు ఎవరు చేసినాసరే, headmaster అయినా, management అయినా వారిమీద చర్య తీసుకోవడం మంచిదని వారి ఆభిప్రాయము వెల్లడిచారు. నిజమే. వారి ఆభిప్రాయంతో నేను వీక్షిస్తున్నాను. కాని, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి బహుశా ఈ కన్యాగురుకులం, బేగంపేట యొక్క పాత చరిత్ర, ప్రస్తుత చరిత్ర ఏదోకూడ తెలియదని చెప్పవలసి వస్తుంది. సుమారు 90 సంవత్సరాల క్రితం హైదరాబాద్ లో శిక్షణ స్వాతంత్ర్యం లేనప్పుడు స్త్రీ శిక్షణ గురించి ఎంతో ప్రయాసపడి, త్యాగాలుచేసి, స్వంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని, తమ ఆస్తులు అమ్ముకొని, మోహన్ శంకర్ అనేవ్యక్తి దీనిని ప్రథమంగా నెలకొల్పారు. ఆయన ఇప్పటికీ సజీవంగా ఉన్నాడు. అతను ఒక్కడేగాక, అతని కుటుంబమంతా ఈ సంస్థ గురించి త్యాగాలేగాక, సర్వకాల సర్వావస్థలయందు పనిచేస్తూ ఉండడం మనం చూస్తూ ఉన్నాము. ఇది ప్రతిచారికి తెలిసిన విషయమే. పోలీసు చర్య క్రితం, ఈ institution మూపివేసేందుకు ప్రభుత్వం తరపుననుంచి ఇతరతా గుండా మూకల తరపుననుంచి కూడా ప్రయత్నాలు జరిగినాయి. శస్త్రాలకు పూనుకొని, అక్కడ ఉండే ఎంతోమంది మరక లేగాక, రజాకర్లు ఆ institution మీద దాడి జరిపారు. అక్కడ ఉండే చిన్నచిన్న బాలబాలికలను తప్పరించుకొని, వారిని మతాంతరం చేసే ఉద్దేశంచేత వాళ్లు ఎన్నోసార్లు దాడులు జరిపినటువంటి విషయం గోపాలకృష్ణయ్యగారికి తెలియకపోవచ్చు బహుశా.

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re the mismanagement of the Kaavya
Gurukul High School, Begumpet*

అలాంటి backgroundతో కూడినటువంటి సంస్థ అకస్మాత్తుగా, ఒక Headmaster పది నెలలు పనిచేసిన తరువాత, ఏదో పెద్ద mismanagement ఉన్నది అక్కడ, management తరపున తప్పులు ఉన్నాయి, ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చే డబ్బును management కాజేస్తున్నదని చెప్పకం జరుగుతున్నది. 30 సంవత్సరాలునుంచి ఇదివరకు ఎప్పుడూ ఆ సంస్థ గురించి వేలు ఎత్తి చూపించినవాడు లేడు. ఈ Headmaster రాగానే ఈలాంటి ధోరణి అవలంబించడం, mismanagement ఉన్నదని, misappropriation ఉన్నదని చెప్పడం అనేది కాస్త ఆలోచించదగిన విషయము. ఆ Headmaster ఈ సంస్థకు వచ్చి బహుశా ఒక సంచత్సరం ఉన్నాడోలేదో అప్పుడే ఎన్నో అవకతవకలు అక్కడ చేశాడు అని mismanagement తరపున నుంచి చాలాసార్లు ప్రభుత్వోద్యోగుల దృష్టికికూడా తీసుకువచ్చారు. ప్రభుత్వోద్యోగులు ఆయన గురించి చర్య తీసుకొంటున్నారో లేదో ఆ విషయం ఇంతవరకు మనకు తెలియదు. కాని ఎప్పుడైతే ప్రభుత్వోద్యోగులు తరపున నుంచి ఆయనకు వ్యతిరేకంగా ఏదో చర్య తీసుకోబడుతుందని ఆయనకు తెలిసిందో, అనాటినుంచి అతడు ఇంతవరకు అతడు ఆ management వైపు నేరారోపణ చేస్తూ, mismanagement, misappropriations జరుగుతున్నదని చాటుతూ ఉండడం ఆయనకు పరిపాటి అయిపోయింది. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెబుతూ, ఈ సంస్థలో ఉన్న Headmastersలో ఎవరైతే నా సంచత్సరం కంటే ఎక్కువగా ఉన్నారా అని ప్రశ్నించారు. కేవలం అక్కడ Headmaster ఒక్కడేకాదు ఉండడం. ఆచార్య అనేటటువంటి designation లో—అంటే Principal అనవచ్చునని అనుకొంటాను— Headmaster కంటే ఎక్కువ rank గలిగిన postకూడా అక్కడ ఉన్నది. ఆ ఆచార్యగా ఉన్నటువంటివారిలో ఏమైనా ఇదివరకు 10, 12 సంవత్సరాలనుంచి ఏమైనా మార్పు వచ్చిందా? ఏ ఇతర staffలో ఏమైనా మార్పు వచ్చిందా? అంతేగాక. ఈ Headmasterగారిని గురించి చెబుతూ గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఏమి అన్నారంటే ఈయన ఇంతకు పూర్వము ఈ ఒకే school కాదు, ఎన్నో schoolsలో పని చేశారని చెప్పారు. ఏ schoolలో పనిచేసినప్పటికీ, కొద్దికాలమే ఉన్నారు. చాలాకాలం వరకు continuousగా Headmasterగా ఉండలేకపోయినారు. దానికి కారణం ఆ school నడిపించే management యొక్క తప్పులు ఆయన

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumbar*

గొల్పించేందుకు ప్రయత్నం చేయడం. ఆయన ఆ విధంగా ప్రయత్నం చేయ గానే, ఆయనను అక్కడినుంచి పంపించేందుకు ప్రయత్నం చేశారని వారు అభి ప్రాయ పడినారు. కాని, మనము దీనిని ఇంకొక విధంగా ఎందుకు ఆలోచించకూడదని? అటు management లోనే తప్పు ఉన్నదో, లేక అధ్యాపకులలో తప్పు ఉన్నదో మనము అది ఇదమిద్దంగా నిర్ణయించ లేము. ఎంతవరకు అయితే స్వయంగా పరిశీలించి, ఒక నిర్ణయానికి రామో, అంతవరకు దీనిగురించి చెప్పడం సమంజసంగా ఉండదని నా అభిప్రాయము. Headmaster గారు ఎవరో, దానితో మనకు సంబంధం లేదు. వాని లాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు అనేది institution లో నిజంగా mismanagement జరుగుతన్నదా అనే విషయం మనము తప్పకుండా పరిశీలించాలని, దానికి ఒక educational committee ఒకటి ఉన్నది, ఆశ్రమ కమిటీ ఒకటి ఉన్నది, రెండు కమిటీలు ఉన్నాయి. ఆశ్రమం కమిటీకి అధ్యక్షుడు మెల్కోలేగారు. ఆయన ఒక M. P. సుప్రసిద్ధ నాగరికుడు, ఆయన ఇది ఒకటేకాదు, ఎన్నో సంస్థలు నిర్వహిస్తున్నాడు. న్యవతుంగ విద్యాలయమని ఒక కన్నడ high school ఉన్నది. అది ఒకటేకాదు educational institutions నడుపుతున్నాడు. ఆయన కాంగ్రెస్ ఫాది అయినప్పటికి ఆయన మిత్రుడు, బాగా పరిచయం గలవాడు కాబట్టి, ఆయన అధ్యక్షతను, నిర్వహణను శంకించేందుకు కారణం లేదని తప్పు కుండా చెప్పగలుగుతాను. ఇంతవరకు ఆశ్రమ కమిటీకి అధ్యక్షుడుగా ఉండి, ఇప్పుడు educational committee కి అతడే అధ్యక్షుడుగా పనిచేస్తున్నాడు. అంతే గాక, కొందరు మినిస్టర్లు, Education Department కు సంబంధించిన కొందరు, అధికారులు కూడా దీంతో ఉన్నారని అంటున్నారు. దాన్ని గురించి మనము రెండు విధాలుగా ఆలోచించవలసి వస్తుంది. ప్రభుత్వోద్యోగులు ఒక సంస్థతో associate అయి ఉన్నప్పుడు ఆ institution సక్రమమైన పద్ధతులలో నడవ బడుతున్నదా, లేదా అని విచారించి, సక్రమమైన పద్ధతులలో నడవబడకపోయి నట్లయితే వాళ్ళను మార్గదర్శకత్వం కొరకు ఉంచడం మంచిదని, కనుక వీరు మార్గదర్శకత్వం చేస్తున్నారా లేక ఆ సంస్థ interest కు వ్యతిరేకంగా చేస్తు న్నారా అని enquire చేయవచ్చు. సంస్థయొక్క interest కు వ్యతిరేకంగా కొంతమంది స్వార్థం కొరకు, లేక malmanagement కొరకు పనిచేస్తూ ఉంటే, వాళ్ళ మీద చర్య తీసుకోవచ్చు. కేవలం ఏదో ఒక వ్యక్తి, మినిస్టర్, లేక Education Department కు సంబంధించిన ఏ వ్యక్తి దానితో associate అయినంత

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

మాత్రాన, సంస్థ చెడ్డదని భావించడం మాత్రం సరిఅయినది కాదని చెప్పుతున్నాను. ఈ సంస్థ గురించి చెప్పాలంటే చాలా చెప్పవచ్చు. పెద్ద పెద్ద వారే తమ అభిప్రాయాలు ఇచ్చారు. వినాయకరావు విద్యాలంకార్ కూడా దానికి ఒక సూచించేటట్లుగానే కాక, ఒక ముఖ్య కార్యకర్తగా ఆ సంస్థలో పనిచేసినవారు. కొంతమంది అభిప్రాయాలు మాత్రం తమకు చదివి వినిపించాలని అనుకుంటున్నాను. C. V. రామన్ గారు దాన్ని గురించి ఇట్లా వ్రాశారు —

“I visited Kanyagurukul and was greatly impressed by all that I saw. The institution is eminently worthy of sympathy and public support. It is doing valuable work in imparting right type of education to girls and in bringing together different castes and communities in a bond of common interest and friendship.”

ఇదేగాక, స్వామి రామానందతీర్థగారు దాన్ని గురించి తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరిచారు. సంజీవయ్యగారు కూడా దాన్ని గురించి తమ అభిప్రాయాన్ని వ్యక్తపరిచారు. మరి, హరేంద్రనాథ్ చటోపాధ్యాయ దీన్ని గురించి ఈవిధంగా వ్రాశారు.

“Although I am an ‘ultra modern’ being, I have my roots in the ancient. Lenin, the great leader of Russia has said, ‘you cannot do anything new until you have your roots in the old’. I have seen the work of the Gurukul (and the work is excellent) and it is to have a glimpse into our past ancestral heritage. I wish it success; but my wishes are unnecessary since a genuine effort in the direction the Gurukul has taken, holds in itself an assurance of success.”

ఈ సంస్థను ఇదివరకు ఎంతోమంది వీక్షించే తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరిచారు. కాని ప్రస్తుతం హనుమంతరావు Headmasterగా రాగానే ఇది చెడిపోయింది. దీంతో misappropriation, mismanagement ఉన్నది అంటే నమ్మదగిన విషయం కాదు. Enquiry చేయించండి. Chief Minister

గారే చేయనివ్వండి, ఎవరైనా చేయనివ్వండి. దాంట్లో ఎవరి తప్పు ఉంటే వారి మీద చర్య తీసుకోవడం అవసరం. కాని ఈ Headmasterగారు ఈ చర్య సంస్థ గురించేకాక, ప్రతి సంస్థ గురించికూడా ఇట్లాగే సేరాలోపణ చేయడం అనేది కాస్త ఆలోచించదగిన విషయం. అందులో సత్యం ఉన్నదా లేదా అని చూచి, సత్యం లేకపోయినట్లయితే ఆయనమీద కఠినమైన చర్య తీసుకొనవలెనని మనవి చేస్తున్నాను.

Sri K. Brahmananda Reddy: The business has to close at 1-30 p. m., Mr. Speaker, If they don't want my reply they can go on speaking.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు. 1-30 వరకు మీరు పని. తరువాత 1/2 గంట రిజ్లయ్ చెప్పండి.

అదృశ్య, శ్రీ వందేమాతరం రామచంద్రరావుగారు మాట్లాడుతూ ఏదో పెద్ద తెడిపన్న ఉన్నాయి, పెద్దపెద్దవాళ్లు అంతా దానిలో ఉన్నారు, అలాంటివాళ్లు ఉన్నదానిలో ఇట్లాంటి విషయాలు జరుగుతాయా అనే అనుమానం కలిగేట్టుగా మాట్లాడారు. నిజమే, పెద్దపెద్దవాళ్లు ఉన్నారన్న విషయం యధార్థం. సామాన్య మంత్రిగా ఉన్నటువంటి వారుకూడా ఆ మేనేజింగ్ కమిటీ సభ్యులుగా ఉంటున్నారు. అదేవిధంగా డి.యి. టి.లు పెద్దపెద్ద గవర్నమెంటు అఫీసియల్సు వారు ఉండరూకూడ ఉంటూఉన్నారు. ఎంతమంది పాట్రనెజ్ ఉన్నా, దానిలో ఉన్న వ్యవహారాలు ఈరకంగా ఉన్నాయి అనేటటువంటి శాధతప్ప, మరొకటి ఏమీకాదు. పెద్దవాళ్లకూడా దానిమీద మంచిమంచి అభిప్రాయాలు ఇచ్చారు. ఆ రకంగా మంచిమంచి అభిప్రాయాలు ఇచ్చినటువంటి చాలాచోట్ల ఇట్లాంటిని ఉండడముకూడా మనం చూస్తూనేఉన్నాం. ఇన్ టర్నల్ వర్కింగుకు పోయినప్పుడు మైన సూపర్ ఫిషియల్ గా ఇచ్చినటువంటి సర్టిఫికేట్లు తీసుకొని ఇన్ టర్నల్ వర్కింగ్ లో వచ్చినటువంటి లోపాలను చూస్తున్నప్పుడు దానికి దీనికి పోటీపెట్టి దీనిలో అయ్యో ఇంత పెద్ద బ్రహ్మాండమైన సర్టిఫికేట్ ఉన్నచోట ఇట్లాంటివి జరుగుతాయి అంటే, అదే విచారణ చేయవలసినటువంటి విషయమని మేము ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాము. ఎందువల్ల జరిగినాయి అనేటటువంటిది ఇచ్చితంగా కొన్ని క్లియర్ ఇన్ వైస్సెస్, ఫాక్టు మనముందు ఈరోజున ఉన్నాయి. దానినిబట్టి

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kaunya
Gurukul High School, Begumpet*

ఒక నిర్ణయానికి రావలసివస్తుంటుంటే అవసరం ఉన్నది. శాడ్ మాస్టర్ ఎలాంటివాడు అనేటటువంటిది ఏమీ చెప్పలేము. ఎక్కడో పాపం ఆయన శాడ్ మాస్టర్. గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు ఆయనను గురించి నాకు ఎక్కువ తెలియదు. ఒకతడవ మాత్రమే ఆయనను చూచాను. దానినిబట్టి వారియొక్క కారెక్టరునుగాని, దేనినిగాని ఒడ్డిచేయడానికి నాకు ఆస్కారం లేదు. కాని వారు చెప్పినటువంటి విషయాలు మాత్రం కొన్ని చూస్తుంటే ఘోరంగా ఉన్నాయనటటువంటిది తప్పకుండా బోధపడుతుంది. ఏమిటంటే రికార్డులు తీసుకొని పోయి తగలపెట్టడం లిస్టు ఈ పూర్వీకులయొక్క లిస్టు అవి ఉన్నాయి. 470 ఎంతో ఉంటే దానిలో 185 మంది విద్యార్థులయొక్క పేర్లు కొట్టేయడం, చెక్ బుక్కులన్నీ తగులబెట్టి మళ్ళీ అన్నీ రిరైట్ చేయించడం ఇట్లాంటివి కొన్ని ఘోరమైనటువంటివి జరుగుతున్నాయనే ఎలిగేషన్ను వచ్చినాయి ఈ రోజున. దీనిమీద ఏమిటి, ఎంతవరకు నిజం, ఎంతవరకు అబద్ధం, దీనిలో ఎంతవరకు సత్యం ఎంతవరకు లేదు అనేటటువంటి విషయం తప్పకుండా పరిశీలన చేయవలసివస్తుంటే అవసరం ఉన్నది అనిమాత్రం మేము మీ దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాము. అంతేకాదు, కుంకొవిషయంకూడ మన ముఖ్యమంత్రిగారిని ఆలోచించమని కొరుతున్నాను. ఈరోజున ఆ స్కూల్ లో ఏ శాడ్ మాస్టర్ కూడ ఒక సంవత్సరం ఎందువల్ల ఉండలేకుండా పోతున్నాడు. పెద్ద ఆచార్యగారు ఉండవచ్చు, ఎవరైనా ఉండవచ్చు, దానితో ఏమన్నా పిల్లలకు శిక్షణ ఇచ్చేటటువంటి శాడ్ మాస్టర్ ఒక సంవత్సరంకంటెకూడ కంటున్యుయస్ గా ఇంతవరకు లేకుండా పోతున్నాడు అంటే అది సీరియస్ డిఫెక్టు ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ లో ఉన్నది నేటటువంటి విషయం మనం స్పష్టంగా అంగీకరించవలసివస్తుంటే అవసరం ఉన్నది. తరువాత ఈ శాడ్ మాస్టరుకు ప్రత్యేకంగా కొన్ని స్పెషల్ ఎలవెన్యూస్ కూడా ఇచ్చి, తీసుకొచ్చినటువంటి విషయాలు ఆయన రికార్డు కూడా వందమాతరం రామచంద్రరావుగారు చూచిఉంటే తెలిసేది. ఈయన దానిలో ఉన్నటువంటి డిఫెక్టును పాయింట్ అవుట్ చేస్తున్నాడు అంటే అవి పరిస్థితులలో చేస్తున్నాడు, ఎందువల్ల చేస్తున్నాడు అనేది ఆలోచించాలి. ఇంతమంది హై అఫీషియల్స్ అంతా ఉండకూడ ఈ మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ జరిగింది అనేందుకు ఆస్కారం కలిగించేట్లుగా మనకు ఈరోజున రికార్డు ఉన్నది. ఇన్ స్పెక్ట్రస్ ఆఫ్ స్కూల్స్ విజిట్ చేసినప్పుడు, తరువాత డి. పి. బి. దగ్గరనుంచి వచ్చినటువంటివి అవి అన్నీకూడ ఉన్నాయి. మరొక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను.

అధ్యక్షా. ఈ రోజున సస్పెండ్ చేశారు. సస్పెండ్ చేసి, ఎస్సెస్టెంట్ సెషన్ తీసుకొని ఏమీ లేకుండానే అతి త్వరితకాలంలోనే పెంటనే డిస్మిస్ చేయడం జరిగింది. ఎందువల్ల? ఒక ప్రక్క విచారణ జరుగుతోంది. అమమీద నేరారోపణలుచేసి అవన్నీ విచారణకు పెట్టుకొని, దీనికి ఏమన్నా సస్పెన్షన్ మీద ఎపిల్ పెట్టుకొన్నాడు డి. పి. ఐ.కి. ఇవన్నీ పూర్తి కాకుండానే డిస్మిస్ చేస్తున్నాము అంటే అసలు ఒక ప్రయివేట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్ లో టీచర్స్ కు ఏమన్నా గ్రాంటెడ్ ఉన్నదా, లేదా? దానిలో ఉన్నటువంటివాళ్లు ఎంత గొప్పవాళ్లు అయినా కానివ్వండి. సర్ సి. వి. రామన్ గారు కాని, మరెవరైనా కాని, సంజీవయ్యగారు కాని ఎవరైనా సరే సర్టిఫికేట్స్ ఇవ్వనివ్వండి, దీనికి ఏమీ చెబుతారు. కనీసం అక్కడ ఉండేటటువంటి, నిచ్చేస్తున్నటువంటి ఉపాధ్యాయులకు రక్షణ ఉన్నదా లేదా? వాళ్ళను తీసుకొచ్చి, వెళ్ళిపోండి ఈ రోజున మిమ్ములను బయటకు గెంటివేస్తున్నాము అని చెప్పేటటువంటి పద్ధతులలో వ్యవహారాలు సాగేటట్లయితే బాగా ఉండదు. విచారణచేసి, ఛాడ్ మాస్టర్ లోపాలు ఏమన్నా ఉంటే పాయంట్ అవుట్ చేయండి. అదేవిధంగా ఇన్ స్టిట్యూషన్ లోపాలు తెలుసుకుంటే నేటివ్ దానియొక్క గౌరవ ప్రతిష్ఠలు నిలబడవు అనేటటువంటి విషయాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొస్తున్నాను.

Temporary Chairman : Hon'ble Chief Minister will now reply.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : అధ్యక్షా, ప్రప్రథమంగా అసలు ఈ ప్రశ్న వేసి ప్రభుత్వ దృష్టికి ఈ స్కూల్ లో జరిగినటువంటి గందరగోళాన్ని కొంచెం బయట పెట్టినందుకు విశ్వనాథంగారికి, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి నా కృతజ్ఞత. ఇప్పుడు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు మాట్లాడినా లేక వందేమాతరం రామచంద్రరావుగారు మాట్లాడినా నేను ఏమీ అనుకోడంలేదు. ఒకరు ఛాడ్ మాస్టర్ ను వెనుక వేసుకొని వస్తున్నారని, లేకపోతే ఇంకొకరు సమర్థిస్తున్నారనికూడ అనుకోవడానికి వీలులేదు. చాలా సంతోషమే, అసలు ఉన్న విషయం ఏమిటో మనకు కనపడేదానిపైనే మనం చర్య తీసుకోవడం ముఖ్యమైనటువంటిది. కొంతవరకు ఏటీసీ డెంట్యుకూడా మనకు అంతా అప్రస్తుతమయిపోతుంది ఇప్పుడు. ఎందుకంటే నిజంగా వందేమాతరంగారు చెప్పినట్లు నాకుకూడ తెలుసు, రికార్డులనుబట్టి

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1147)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpat*

చెబుతున్నాను— న్యాయంగా తెలిసినది ఏమీలేదు. 1930వ సంవత్సరంలో ఇది మొదలుపెట్టినారు అని, మోహన్ శంకర్ థాకర్ వితానీ అనేటటువంటివారు, వారి భార్య తారాదేవిగారు, ఆమెకు మాతా అనేటటువంటి పేరు. సంస్థ బాగానే ఉండి ఉండవచ్చు. మంచి ఆశయాలతో మొదలు పెట్టి ఉండవచ్చు, బాగా జరిగి ఉండవచ్చు. పూజ్యులు శ్రీ సి. వి. రామన్ గారుగాని, లేక మన స్వామిశ్రీ గాని, ఇతరులు వెళ్ళినప్పుడు బాగా ఉండిఉండవచ్చు. లేకపోతే జనరల్ అభిప్రాయాలనుబట్టి వారు చెప్పిఉండవచ్చు. వారు చెప్పినది నిజం కాదని మనం ఏమీ జనడంలేదు. ఈ హనుమంతరావుగారు మరి రంధ్రాణ్యేషణ చేస్తున్నాడేమో ప్రతిస్కూల్ లో. అది కూడ నునకు తెలియదు. ఏమైనప్పటికీకూడ ముఖ్యంగా దీనిలో ఉన్నటువంటి పరిస్థితులచూస్తే కొంచెం ఘోరంగా ఉన్నాయని చెప్పవలసివస్తుంది ప్రస్తుత పరిస్థితులు. ఇందులో హెడ్ మాస్టర్ జోక్యం, మేనేజ్ మెంట్ జోక్యం లేనటువంటివారు మాకు రిపోర్టుచేసే అవకాశం లేకుండాపోతున్నది. నేను ఎక్కువ టైమ్ తీసుకోను నాదగ్గర 10, 12 పేజెస్ రిపోర్టు ఉన్నదనుకోండి. ఇది అంతా చదివితే చాల అలస్యం. కాని మొత్తంపైన మొట్టమొదట నేను మనవిచేసినట్లు ఈ హెడ్ మాస్టర్ గారి సంతతి ముందు కొంత తొందరలో డిస్మిజ్డ్ ఆఫ్ చేస్తాము. ఈ హెడ్ మాస్టర్ గారు హనుమంతరావుగారు అని ఒకరు. తరువాత అసలు వారిని ఫస్టున 19—7—1962న ఎపాయింట్ చేశారండి. ఇంతకు ముందు వారిని 24—6—63 వరకు ఎపాయింట్ చేశారు. తరువాత రెయ్యి చేశారు. మళ్ళీ మధ్య కాస్త బ్రేక్ వచ్చినట్లున్నది. 3—5—63 దగ్గరనుంచి అంటే ఏమిటంటే ఎకడమిక్ ఈయర్ 1963—64 వరకు రెయ్యి చేశారు. ఆయన టెరమ్ అంతా వాళ్ల ఎపాయింట్ మెంట్ ఆర్డర్ ప్రకారం ఎకనమిక్ ఇయర్ 1963—64 వరకే ఎపాయింట్ మెంట్ ఆర్డర్. సరే, వీరు చాలా చాలా ప్రజ్ఞా వంతుడనో అనేక స్కూల్స్ పెట్టుకున్నాయి. లేకపోతే ట్రబుల్స్ క్రియేట్ చేస్తాడనే తీసేశారో, మరి లేకపోతే ఏమన్నా మిస్ ఎప్రాప్రియేషన్ చేస్తే తీసేశారో మొత్తంపైన నూ. 1. టీయం.ఆర్. హైస్కూల్, ఖట్టిప్రోలు, గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు దురదృష్టం ఈయనది గుంటూరు జిల్లా అన్నారండి, అధ్యక్షా. 2. ఎ. వి. బి. హైస్కూల్, ఒచ్చన్నపేట, వరంగల్ డిస్ట్రిక్టు, 3. సాధనా మందిర్ హైస్కూల్ బొలోశం, హైదరాబాదు, 4. వెంకట్రావు మెమోరియల్ హైస్కూల్, పాలి

బంజ, 5. జలక్షత్రియప్రకాశ్ హిందీ విద్యాలయ, మచిలీపూరు, 6. పంచాయితీ హైస్కూల్, ఆర్కోణం, 7. బోర్డు హైస్కూల్, చిత్తూరు— ఇది నాదగ్గర ఉన్న టువంటి కన్ఫర్ మేషన్ ఇదికాక ఇప్పటికి 7 (ఇంటర్మీడియట్) ఇంకా ఉన్నవి— ఇంకా ఉంటే ఉన్నాయేమో, మా నోటీస్ కు వచ్చినవి 7. ఇదికాక, అయితే అయినదనుకోండి. అది అప్రస్తుతం. ఇప్పుడు పరిస్థితి అనలు ఎవరూ తగ్గనేరారు, ఎవరు చేయలేదు అనేదానికి ఇది irrelevant. అసలు వెనుక స్టార్టుచేసినప్పుడు మంచి ఉన్నత ఆశయాలతోటి స్టార్టుచేసి, కొన్నాళ్ళు సక్రమంగా జరిగి, తరువాత మళ్ళీ bad daysలోకి వచ్చిఉండవచ్చు కాబట్టి అది irrelevant. ముఖ్యంగా జరిగేది ఏమిటంటే—రిపోర్టు ఎంక్వయిరీ చేయించినామండి. ఈ స్కూల్ లో కూడా 1956 అయిన తరువాత ఇప్పటికి 8 మంది హెడ్ మాస్టర్లు మారారు. హనుమంతరావుగారు కూడా 8, 10 దాక వచ్చారు. ఈ స్కూలులో కూడా 8 మంది మారారు. ఈయన 9 వ వాడు. ఆయన 19—7—62 న జాయిన్ అయినారు. బోగస్ పూర్వపుల్సు తరపున రు 10,20/- లు false certificates ఇచ్చి, తీసుకొన్నారు. అది హెడ్ మాస్టరుగారు first responsible అక్కడ నుంచి ఈ మధ్య ఏమీ తగాదా వచ్చిందో ఒక నెల అయిన తరువాత ఈ హెడ్ మాస్టరుగారు పైకి తెలియపరచుకొనడం జరిగింది—ఈ ప్రెసిపిటల్ interfer అవుతున్నాడు అదీ అని. నేను కొన్ని రికార్డులకూడా చూశాను. స్కూలులో ఎప్పుడో నెలలకు వస్తాడనుకోండి. Admit అని అందులో preservation T. C. అని ఆర్డరు చేయడం, పాపం అక్కడ T. C. లేదు. ఏమీలేదు—రేపు ప్రొద్దున ఎ రై నా ఇట్టుకుంటే ఆ గుమాస్తాగారిని ఇట్టుకొనడానికి పాపం 'preservation T. C.' అంటే 'నీకిస్తే ఎక్కడికి పోయిందిరా' అని చెప్పకొనడానికి. T. C. లేదు, ఎప్పుడు admit చేయాలో లేదు, ఎప్పుడు అడ్మిట్ చేసేది లేదు. ఇది అంతా చెప్పాల్సియుంటే చిన్న గుడ్డి దర్బారులా ఉన్నదని చెప్పాల్సి వస్తుంది. ఇది precipitate అయినది. ఆయనను సస్పెన్షన్ లో పెట్టినారు వారు; పెట్టిన తరువాత ఆయన పెటిషన్ సంపుకొన్నారు. అది ఎంక్వయిరీ చేయించారు. వెంటనే ఇన్స్పెక్టర్ ఆఫ్ స్కూల్సు వారు ఎంక్వయిరీ చేశారు. టెగ్గిలేషన్ అయిన తరువాత ఒక పెటిషన్ పెట్టారు. ప్రభుత్వానికి ఉన్న అధికారాలు చివరికి మనవి చేస్తాను. మొత్తంపైన Deputy Director of Public Instruction

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re : the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

Secondary Education, enquiry చేయవలసినదని చేసినాము. ఇప్పుడు ఎక్కువ టైము తీసుకోకుండా irregularities మాత్రం మనవి చేస్తాను.

Drawal of scholarship amounts.	Persons responsible. Headmaster.
Disbursement of scholarship amounts on behalf of bogus pupils.	Principal & Correspondent.
Building of cash book and destruction of acquittance roll.	Principal, Correspondent, Headmaster, Clerk.
Issue of bogus poverty and caste certificates by gazetted officer of the Education Department.	Sri Kapadia, Vice-President and Principal, Madarase Alia.
Drawal of teaching grant on behalf of Alia.	Principal, Correspondent, Managing Body.
Admission of bogus pupils.	Principal, Headmaster and some assistants
Utilisation of public funds for a private purpose.	Principal and Correspondent Sri Kanderao Kulkarne.

ఇవన్నీ మేము investigate చేసే బయట వడ్డట్టు పోలీసు వారికి వచ్చి గించి investigate చేయించి సరైన కేసులు పెట్టాలన్న అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా other irregularities ఏమంటే administration or raising loans from the peons and teachers at the time of disbursement of salaries - Managing Body. Principal and Correspondent responsible.

Persons responsible.

Appointment of unqualified staff.

Managing Body, Principal and Correspondent.

Direct admissions into class VII and above without the production of T.Cs.

Headmaster.

Admission of underaged pupils.

Headmaster.

Irregular promotion of pupils in the middle of the year.

Headmaster.

Administration contrary to the constitution, payment of rent to school-building owned by the management etc.

ఇది ప్రైవేటుగా మా ఎంక్వైరీలో administration irregularities and lapses, misappropriation వగైరా ప్రైవేట్ చదివినవి—ఇవన్నీ జరిగినటువంటివి. ఇప్పుడు action ఎవరిపైన తీసుకోవాలంటే Managing Body including Principal and correspondent ప్రైవేట్ తీసుకోవలసి వస్తుంది. D. B. కపాడియా—వీరికి సస్పెన్షన్ ఉత్తర్వు చేయబోతున్నాము. హనుమంతరావు—famous Head Master—వారిపైన కూడా criminal investigation వగైరా జరుగుతుంది. ఇంకా కొంత మంది ఉపాధ్యాయులు కూడా ఉన్నారు. ఈ మేనేజింగ్ బాడి ఇప్పుడు ప్రస్తుతం నేను విన్నది డా. మేల్కోపేగారికి అన్ని అధికారాలు ఇప్పుడు president of committee గా పెట్టుకున్నారు. ఆయన ఉత్తముడు. అనేక Institutions run చేస్తున్నారు. బాగా సక్రమంగా run చేస్తున్నారనేది నిస్సందేహమైన మాట. వారిని కూడా అడిగాను—మీకు ఏమైనా తెలుసునా అని. తెలియవు, acquaintance తెలియదు, బోగస్ తెలియవు, సర్టిఫికేట్లు తెలియవు ఏమీ తెలియదన్నారు. చక్క బరుస్తారా? అని అడిగాను. ఆయనకు full powers లో ఇచ్చారని తెలుస్తోంది. వారికి ఇంకా రెండు మూడు నెలలు ప్రైము ఇద్దాము—స్కూలును చక్క బరచటానికి

*Half-an-Hour discussion on
Question No. 47 (1148)
re the mismanagement of the Kanya
Gurukul High School, Begumpet*

అంటే మనము వ్యవచ్చును. వద్దు అంటే, dissolve చేయడానికి ఇన్ని irregularities కనబడినప్పుడు గవర్నమెంటుకు అధికారం ఉంది. అలోచిస్తున్నాము. వారు responsibility తీసుకొని రెండు మూడు మాసాలలో set right చేస్తాము అంటే మైము ఇవ్వవచ్చును. ఎంతో ఉన్నత ఆశయాలతో మొదలు పెట్టిన సంస్థ—బాగానే జరిగింది; కొన్ని దురలవాట్లు వచ్చినా దానిని సరిదిద్దుకొనుటకు అవకాశం ఉంటుందనే నమ్మకం ఆయనకు కలగజేస్తే పోయినది ఏమీ లేదు. రెండు మూడు నెలలు మైము ఇవ్వవచ్చును; అయ్యా—జాగ్రత్తగా చేయండి. అని చెప్పవచ్చును. లేకపోతే మీ అందరి అభిప్రాయం వెంటనే dissolve చేయండి అంటే నిరసనగా dissolve చేస్తాము. ఎందుకంటే అధికారం కూడ ఉన్నది. కాని మొన్న ఇది ఇక్కడ వచ్చిన సందర్భంలో గవర్నమెంటు ఏమీ యాక్షన్ తీసుకోలేదు అనే మాటకు నేను సమాధానం చెబుతూ సస్పెన్షన్ అయిన తరువాత interfere కావడానికి మాకు పవరేలేదు. రెండు నెలలో మూడు నెలలో ఉండనివ్వండి. final action తీసుకొన్న తరువాత, దానిలో effect అయినవాడు D. P. I. కు అప్పీలు పెట్టుకుంటే, ఆ అప్పీలు మేనేజ్మెంటుకు forward చేసి వారి రిమార్కుస్ తెప్పించుకొని ఏదైనా action తీసుకొనడం తీసుకొనక పోవడం జరుగుతుంది. అప్పటికి అధికారులు interfere అయి—మీరు ఇట్లా చేశారు, atleast subsistence allowance ఇవ్వండయ్యా అని నచ్చతెప్పి ఆ ఆలవెన్సు ఇప్పించారు. మొన్న చెప్పిందే మళ్ళీ మనవి చేస్తాను. ఈ private management schools లో కొంత షరిమితమైన అధికారం గవర్నమెంటు కు ఉన్నది. వెంటనే పోయి interfere కావడానికి పీలులేదు ఏమైనప్పటికీ ఈ విషయం బయటకు రావడం చాల మంచిది. నిజంగా ఇంత extraordinary గా కనబడుతోంది. ఎక్కడైనా private managements లో పొరపాట్లు ఉండవచ్చునుగాని, institutions లో ఉండవచ్చును గాని ఇది కొంచెం సహించరాని పరిస్థితి అని మనవి చేస్తున్నాను. Legitimate action తీసుకొంటామని కూడ మనవి చేస్తున్నాను.

1.38 P. M. The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Monday, the 6th July, 1964.